

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)

โดย

พลตรี กิตติพงษ์ กาญจนาคม
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 2
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2559 - 2560

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พล.ต. กิตติพงษ์ กาญจนาคม

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ 59

การวิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานของ นทพ.ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด และเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เป็นการวิจัยเชิงอนาคต ด้วยเทคนิคเดลฟาย ดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน จำนวน 2 รอบ ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ด้านภารกิจของ นทพ. โดยกำหนดภารกิจดังนี้ 1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 2) การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) การพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนเกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4) การป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา จะกำหนดพื้นที่เป้าหมายโดย 1) เน้นการพัฒนาพื้นที่สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดน 2) การพัฒนาพื้นที่เป้าหมายบริเวณพื้นที่ทั้งในและนอกประเทศ โดยกำหนดความเร่งด่วนตามภัยคุกคามของแต่ละสำนักงานพัฒนาภาค 3) การพัฒนาพื้นที่ตอนในของประเทศ สร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงานของประเทศ

ด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีการปรับเปลี่ยนโดย 1) จัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย 2) จัดตั้งสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา 3) จัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่

ด้านการกำลังพลของ นทพ. มีนโยบายดังนี้ 1) กำหนดมาตรการประเมินผล การปฏิบัติงานและการลงโทษของกำลังพล 2) บรรจุกำลังพลตามอัตราที่ได้รับเพิ่มเติม แล้วจัดทำมาตรการควบคุมในการรักษายอดกำลังพลของหน่วยทุกระดับให้คงที่ 3) เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเสริมทักษะ พัฒนาความรู้ รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อเป็นฐานข้อมูล 4) ให้ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เตรียมการเปิดการบำบัดผู้ติดยาเสพติด 5) กำหนดให้มีสวัสดิการกำลังพลอย่างครบถ้วน ตามปัจจัยการดำรงชีพ ที่มีความจำเป็น ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการ

คำนำ

การวิจัยแนวทางการปฏิบัติงานของ นทพ.ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญอันนำไปสู่การวางแผนเตรียมการในอนาคตที่จะเกิดขึ้น และเป็นการเสนออีกแนวทางหนึ่งในการจัดทำแผนงานในอนาคต ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี รองรับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งในการวางแผนโดยทั่วไปนั้น เกิดจากการคาดการณ์ด้วยเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงานเพียงไม่กี่คน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามภารกิจงานที่ได้รับมอบ โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ นำมาประกอบในการวางแผน แต่ในการวิจัยชิ้นนี้ นำเสนอแนวทางการรวบรวมข้อมูลเชิงอนาคตอย่างเป็นระบบ ในรูปแบบของการวิจัยเชิงอนาคต แทนการคาดการณ์จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผน เพื่อให้ได้มาซึ่งอนาคตภาพที่คาดว่าใกล้เคียงความจริงหรือเป็นไปได้มากที่สุดแล้วจึงนำข้อมูลนั้น มาสู่การวางแผนเป็นแนวทางรองรับ ซึ่งจะทำให้แนวทางที่กำหนดขึ้นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้วิจัยหวังว่า แนวทางการปฏิบัติงานของ นทพ.ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) นี้จะเกิดประโยชน์ในการนำไปสู่การเป็นข้อมูลสำคัญ ในการพิจารณาวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อไป

พล.ต.

(กิตติพงษ์ กาญจนาคม)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	3
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	4
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การวิจัยเชิงอนาคต	7
การวิจัยแบบเดลฟาย	13
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	19
รายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหารเรื่องสถานะแวดล้อม	38
แนวโน้มสถานการณ์ของโลกในห้วง 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2560 - 2579)	39
ร่างแผนยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)	56
ภัยคุกคามรูปแบบใหม่	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	67
การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร องค์กรไทยด้วยการฝึกอบรม	68
บทที่ 3 อนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	69
ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1	69
ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2	72
ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3	77
อนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)	84
บทที่ 4 แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	
ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)	86
ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	86
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา	88
โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	89
การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	90
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	93
สรุป	93
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	105
ผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	106
ผนวก ข แบบสอบถามปลายเปิด	107
ผนวก ค แบบสอบถามปลายปิด รอบที่ 1	109
ผนวก ง แบบสอบถามปลายปิด รอบที่ 2	114
ประวัติย่อผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	16
2-2 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 1	22
2-3 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 2	23
2-4 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 3	23
2-5 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 4	24
2-6 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 5	24
2-7 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานทหารพัฒนา	27
2-8 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานสนับสนุน	29
2-9 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยพัฒนาการพิเศษ	30
3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น คำมัชฌาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย เปิด ครั้งที่ 1	72
3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น คำมัชฌาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย เปิด ครั้งที่ 2	78

สารบัญแนภาพ

	หน้า
แนภาพที่	
2-1 แสดงผังการจัดและที่ตั้งหน่วยของ สำนักงานพัฒนาภาค 1-5	22
2-2 แสดงผังการจัดและที่ตั้งหน่วย สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	26
2-3 แสดงผังการจัดสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	28
2-4 แสดงผังการจัดหน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะวางแผนการบริหารประเทศ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูป ครบรอบอีก 20 ปี ถึงปี 2579 ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมการของรัฐบาล หน่วยงานต่างๆ จึงควรที่จะเตรียมแผนในการรองรับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยให้ทันทั่วถึงต่อการเปลี่ยนแปลง

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานหนึ่งของ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับรัฐบาลเช่นเดียวกัน เนื่องจากในการปฏิบัติงานหน่วย ได้ยึดถือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ประกอบกับในปัจจุบัน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ปฏิบัติงานพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นบริเวณ ตำบลชายแดน ใกล้จะครบ 368 ตำบลชายแดนแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา รวมทั้งวางแผนเตรียมการปฏิบัติงานในอนาคตสอดคล้องกับภาพการเปลี่ยนแปลงในทุกๆระดับ ตั้งแต่ รัฐบาล กระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย

จากที่กล่าวมาในการวางแผนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุม 20 ปี นั้นสิ่งที่สำคัญที่สุด คือการคาดการณ์ถึงสถานการณ์ในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งหากการคาดการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ ย่อมจะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องไปใช้ในการวางแผน และเมื่อการวางแผนถูกต้อง การปฏิบัติงาน ก็จะประสบความสำเร็จเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด จากเดิมที่มีการเขียนเป็นแผนการปฏิบัติงานของหน่วยในระยะต่างๆ เกิดจากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดแผนงานของหน่วยซึ่งส่วนใหญ่ เป็นเจ้าหน้าที่ทางด้านยุทธการซึ่งหลังจากกำหนดเสร็จก็ส่งให้มีการพิจารณาอนุมัติตามสายงาน จนออกมาเป็นแผน ซึ่งแผนงานดังกล่าวก็อาจไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่มีเพียงผู้คาดการณ์ ไม่ก็คนทำให้ผลการปฏิบัติงานก็ไม่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด นั่นหมายความว่าข้อมูลที่ได้รับ เริ่มแรกจากการวางแผนของเจ้าหน้าที่ตลอดจนข้อมูลที่ให้ผู้บังคับบัญชาตามสายงานใช้ในการพิจารณาคงใจไม่มีความแม่นยำเพียงพอ ดังที่กล่าวมาของข้อมูลที่ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำมาสู่การวางแผนเพื่อเตรียมการกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เตรียมการพัฒนาให้เป็นไปตาม สิ่งที่พึงประสงค์ และกำหนดแนวทางให้สามารถควบคุมแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์

ในปัจจุบันข้อมูลจากความเป็นไปได้ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอยู่ระหว่างการกำหนดร่างแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองบัญชาการกองทัพไทย (พ.ศ.2560-2579) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยใช้ข้อมูลในการกำหนดแนวทางจากการวิจัยเชิงอนาคต

เพื่อให้แนวทางที่กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการค้นหาคำตอบด้วยการคาดการณ์อนาคตอย่างเป็นระบบ มิใช่การคาดเดาจากประสบการณ์เพียงอย่างเดียว ดังนั้น แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) จึงมีความจำเป็นเพื่อให้ได้แนวทางที่สอดคล้องกับอนาคตภาพที่แม่นยำมากที่สุดและเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด อันนำไปสู่การเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองบัญชาการกองทัพไทย (พ.ศ.2560-2579)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในด้านภารกิจ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วยและการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ให้สอดคล้องกับอนาคตภาพที่ได้ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงอนาคตภาพ เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยกำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จะดำเนินการวิจัยเชิงอนาคตภาพ โดยใช้ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยมีเนื้อหาเฉพาะในเรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคต ประกอบด้วย ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด

2. ขอบเขตด้านประชากร

กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ เป็นผู้ปฏิบัติงานในการวางแผน กำหนดนโยบาย หรือเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติของหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการศึกษาเชิงอนาคตภาพในปี พ.ศ.2579 ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการหาอนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน จำนวน 3 รอบ ดังนี้ การเก็บข้อมูลรอบที่ 1 เป็นการรวบรวมข้อมูลกว้าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้คำถามปลายเปิดแบ่งตามประเด็นที่สนใจในการศึกษา ได้แก่ ภารกิจกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วย และการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การเก็บข้อมูลรอบที่ 2 หลังจากได้คำตอบจากรอบแรกแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วจัดทำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดในรูปของมาตราประมาณค่า

การเก็บข้อมูลรอบที่ 3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรอบที่สองมาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในรอบที่สาม โดยมีข้อมูล 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของกลุ่มที่แสดงด้วยค่าสถิติ โดยผู้เชี่ยวชาญทุกคนจะได้รับเหมือนกัน ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลที่เป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับเฉพาะคำตอบของตนเอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความคิดของตนเองใหม่ หลังจากที่ได้เห็นความคิดของกลุ่ม การสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 3 โดยนำผลของการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยแล้วนำค่าที่ได้ไปใส่ไว้ในแบบสอบถามของแต่ละบุคคลเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบแล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปผลเป็นอนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เป็นการนำอนาคตภาพที่ได้มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้สถิติเกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่กึ่งกลาง (Central Tendency) ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และการวัดกระจาย ได้แก่ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ดังรายการต่อไปนี้

1. หาค่ามัธยฐานและหาค่าพิสัยจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่ตอบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่ 2 ลงในแบบสอบถามรอบที่ 3

2. นำค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มาแปลผล ซึ่งอาจจะแปลความหมาย ดังนี้ มัธยฐาน (Median) จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งใช้น้ำหนักคะแนนคือ

คะแนน 1 หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง เป็นไปได้น้อย หรือ เห็นด้วยน้อย

คะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน 4 หมายถึง เป็นไปได้มากหรือ เห็นด้วยมาก

คะแนน 5 หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด

2.1 ค่ามัธยฐาน ที่หาได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อมูลนั้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อมูลนั้นมาก

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อความนั้น

ค่ามัธยฐานอยู่ในระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

2.2 ค่าพิสัย (Interquartile Range)

คำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของค่าตั้งแต่ 1.5 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน ถ้าพิสัยควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.5 แสดงว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ในการวิจัยเป็นการวิจัยทางทหาร ซึ่งมีบางประเด็นเป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยจำกัด เฉพาะผู้เข้าถึงชั้นความลับ ลับมาก เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ ดังนั้นจึงจำกัดต่อการเผยแพร่ให้กับสาธารณชนรับทราบ

2. เนื่องจากระยะเวลาของการวิจัยมีจำกัด จึงส่งผลต่อการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เฉพาะภายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงอนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในด้านภารกิจ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วย และการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

2. ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

คำจำกัดความ

อนาคตภาพ หมายถึง สิ่งที่เกิดจากจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งประกอบด้วยอนาคตภาพที่พึงประสงค์ อนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ อนาคตภาพที่น่าเป็นไปได้แต่ในงานวิจัยนี้จะกำหนดเฉพาะให้ อนาคตภาพ หมายถึง อนาคตภาพที่น่าเป็นไปได้

อนาคตภาพที่เป็นไปได้ หมายถึง สิ่งที่เกิดจากจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อความที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป มีค่าพิสัยไม่เกิน 1.5

ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

หมายถึง ภาระงานที่ได้รับมอบหมายความรับผิดชอบจาก กองบัญชาการกองทัพไทย ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

พื้นที่เป้าหมายการพัฒนา หมายถึง พื้นที่ที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนากำหนดให้เป็นพื้นที่ในการเข้าไปดำเนินการปฏิบัติงานพัฒนาในแต่ละปีงบประมาณ

โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

หมายถึง หน่วยงานที่กำหนดให้เป็นหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการปฏิบัติงานภายใต้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การกำลังพล

หมายถึง การปฏิบัติต่อด้านกำลังพล ในเรื่อง การปรับย้าย การสอบบรรจุ การพัฒนากำลังพลทั้งขีดความสามารถในการทำงานในหน้าที่ ขวัญกำลังใจ การฝึก การพัฒนาทักษะส่วนบุคคลของกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการวิจัยเรื่อง “แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ระยะ 20 ปี” นี้เป็นงานวิจัยเชิงอนาคตภาพเพื่อค้นหาแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตในปี 2579 ด้วยการศึกษและวิเคราะห์อนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุดในด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและการกำล้งพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาโดยมีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การวิจัยเชิงอนาคต
2. การวิจัยแบบเดลฟาย
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
4. รายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่องสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี
5. ร่างแผนยุทธศาสตร์กองบัญชาการกองทัพไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)
6. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่
7. การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”
8. การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรองค์กรไทย ด้วยการฝึกอบรม

การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)

การวิจัยเชิงอนาคต (ดนูภัก เซาว์ศรีกุลและสุทธินันท์ บุญศักดิ์, ออนไลน์, 2560)เป็นการรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อทำนายอนาคต ซึ่งคำว่า อนาคตศาสตร์ (Futurism) หรืออนาคตนิยม ซึ่งมีคำภาษาอังกฤษที่ตรงกับควมหมายหลายคำ ได้แก่ Futurism, Futuristic, Futures Studies, Futures Research, Futurology, Futurable และ Prognostic เป็นต้น แต่คำที่ใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุดคือ Futurism ซึ่งจะมีความหมายที่บอกถึงแนวความคิดความเชื่อเกี่ยวกับทางเลือกอนาคตต่างๆ (Alternative Futures) ของกลุ่มประชากรหรือสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่

ลักษณะเป็นลัทธิปรัชญาสาขาหนึ่ง “อนาคต” (นาตยา ปิรันธนานนท์, 2526 : 57) หมายถึง ระยะเวลาที่ยังมาไม่ถึงหรืออนาคตก็ยังไม่ปรากฏอยู่ ยิ่งไปกว่านั้นอนาคตจะไม่ปรากฏอยู่ แม้ในอนาคตซึ่ง อนาคตศึกษา

1. วิถีวิทยาการวิจัยอนาคต

1.1 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) หรือการสำรวจแนวโน้ม (Trend Extrapolation) การวิเคราะห์แนวโน้มเป็นวิธีการที่นิยมนำมาใช้ในการวิจัยอนาคต วิธีการนี้ ประกอบด้วยเทคนิคย่อยหลายเทคนิค ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องอาศัยข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Data) เทคนิคหนึ่งที่มีจะมีการนำมาใช้คือการกำหนดจุดของแนวโน้ม (Spotting Trend) ในเรื่องต่างๆ และเริ่มสืบสอบข้อมูลย้อนกลับ ไปในอดีต ทั้งนี้การวิเคราะห์แนวโน้มตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตย่อมเคยเกิดขึ้นแล้วในอดีต อดีตจึงเป็นเครื่องทำนายอนาคตที่มีประสิทธิภาพ

1.2 การวิเคราะห์รูปแบบวัฏจักร (Cyclical Pattern Analysis) การวิเคราะห์รูปแบบวัฏจักรมีความคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์แนวโน้ม สมมติฐานของการวิเคราะห์ประเภทนี้ คือ ปรากฏการณ์ต่างๆ มักจะเกิดขึ้นอย่างเป็นวงจรหรือวัฏจักร กล่าวคือ มีแนวโน้มที่จะเวียนกลับมาเกิดขึ้นอีก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเช่น วัฏจักรของธุรกิจ (Business Cycle) ที่การถดถอยจะเกิดขึ้นหลังจากที่ธุรกิจฟื้นตัวมาได้สักระยะหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปของวัฏจักรธุรกิจจะมีลักษณะประกอบด้วย ระยะเวลาการถดถอย (Recession) ระยะเวลาการตกต่ำ (Depression) ระยะเวลาฟื้นคืน (Revival) และระยะรุ่งเรือง (Prosperity) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องวัฏจักรของชีวิต (Life Cycles) วัฏจักรประวัติศาสตร์ (Historical Cycles) และวัฏจักรของรุ่น (Generational Cycles) เป็นต้น

1.3 การสำรวจสิ่งแวดล้อม (Environmental Scanning) หมายถึงการวิเคราะห์และการประเมินเงื่อนไขต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกขององค์กร ตลอดจนปัจจัยต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกดังกล่าว มักมีการประเมินใน 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมิน

1.4 จุดแข็งขององค์กร (Strengths) การประเมินข้อควรปรับปรุงหรือสิ่งที่เป็จุดอ่อนขององค์กร (Weaknesses) การประเมินโอกาสขององค์กร (Opportunities) และการประเมินสิ่งที่จะเป็นภัยหรือสร้างความเสียหายใ้้องค์กร (Threats) การวิเคราะห์ทั้ง 4 ด้านเรียกว่า “Swot Analysis” ซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับหน่วยงานหรือองค์กร เช่น ความรู้ ทักษะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยส่วนใหญ่การทำ “Swot Analysis”

1.5 พัฒนาการของการวิจัยอนาคต (กฤษดา กรุดทอง, 2530 : 13 – 14) กฤษดา กรุดทอง ได้กล่าวถึงพัฒนาการของการวิจัยอนาคตไว้ว่าเริ่มมีมาตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1907 โดย ดี ซี กิลฟิลแลม (D.C. Gilfillam) ได้เสนอวิธีการศึกษาอนาคตขึ้นเป็นบุคคลแรก และต่อมาในปี ค.ศ. 1930 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้สนับสนุนการวิจัยด้านนี้ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1944 โอ เค เฟลชเทิม (O.K. Flechtheim) ได้เริ่มใช้คำว่า “ฟิวเจอโรโลยี (Futurology)” ในราวทศวรรษ 1960 การวิจัยอนาคตเริ่มมีรูปแบบวิธีการที่ชัดเจนมากขึ้น วิธีการวิจัยอนาคตได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผน ถือได้ว่าเป็นเทคนิคหนึ่งของการวางแผน ผสมเข้ากับการวิจัยนโยบาย (Policy Research) ซึ่งได้รับการพัฒนาพร้อมกันในระยะเวลาดังกล่าว ในสหรัฐอเมริกาบริษัท แรนด์ โคออร์ปอเรชัน (Rand Cooperation) ได้วางพื้นฐานการวิจัยด้านนี้อย่างมั่นคงร่วมกับ เอสซีดี (Scd: System Development Cooperation) และสถาบันฮัดสัน (Hudson Institute) เพื่อดำเนินการวิจัยอนาคตแก่กองทัพอากาศสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1960 นิโคลัส เรสเชอร์ (Nicholas Rescher) และโอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) ได้พัฒนาเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาใช้ศึกษาอนาคต

ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และเจมส์ กอร์ดอน (Jame Gordon) ในนามบริษัทแรนด์ ได้ทำการวิจัย Long – Range Forecasting Study เพื่อทำนายเหตุการณ์ทางวิทยาศาสตร์ 103 โครงการ เช่น การลงดวงจันทร์ การเปลี่ยนหัวใจมนุษย์ การติดต่อทางจิต การวิศวกรรมพันธุ เป็นต้น ในทศวรรษนี้ถือว่า การวิจัยอนาคตได้รับการยอมรับเป็นที่เชื่อถือกันทั่วไป

หลังจากปี ค.ศ. 1967 เป็นต้นมาการวิจัยอนาคตได้แพร่หลายเข้าไปในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลี ในปารีส เบอร์ตรัง เดอ ยองเวนเนล (Bertrand De Jonvenel) ได้จัดตั้ง สโมสรแห่งโรมขึ้น (Club Of Rome) ผลงานสำคัญของคณะนักวิจัยอนาคตกลุ่มนี้ คือในปี ค.ศ. 1972 ได้เสนอ “ขีดจำกัดความเจริญ” (The Limit Of Growth) ซึ่งสร้างภาพอนาคตในปี ค.ศ. 2000 ด้วยการฉายภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร ทรัพยากร การผลิตอาหารและมลภาวะ และในปี ค.ศ. 1974 ได้เสนอ “มนุษยชาติ ณ จุดหันเห” (Mankind At The Turning Point) กล่าวถึงทางเลือกและการแก้ไขปัญหาจากความเจริญของมนุษยชาติ

ในช่วงระยะเวลา ค.ศ. 1960 – 1969 การวิจัยอนาคตได้พัฒนาก้าวหน้ามาก มีระเบียบวิธีการ (Methodology) เฉพาะของตนเอง นับตั้งแต่นั้นมาการวิจัยอนาคตได้เข้าไปมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และวางแผนขององค์การธุรกิจต่างๆ การวิจัยด้านนี้เป็นที่สนใจกันอย่างแพร่หลายทั้งกับหน่วยงานราชการ บริษัท และบุคคล

1.6 รูปแบบการวิจัยอนาคต

การวิจัยอนาคตได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงมาแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ (กฤษดา กรุดทอง, 2530 : 15 – 16)

ระยะที่ 1 (Phase-I Classical Linear Projection: 1960 – 1970) ในช่วง 10 ปีแรก การวิจัยอนาคตใช้วิธีการฉายภาพแบบการพยากรณ์เชิงเส้นตรง วิธีการนี้ใช้ได้กับการพยากรณ์บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ น้อยตัว การวิจัยอนาคตสามารถพยากรณ์ได้โดยใช้ข้อมูลเดิมในระยะเวลาที่ผ่านมา เช่น จากจำนวนนักเรียนในระยะ 4 – 5 ปีที่ผ่านมาที่กำลังเพิ่มขึ้น หรือสามารถพยากรณ์ได้จากตัวชี้บางตัว เช่น อัตราการเกิด เป็นต้น

ระยะที่ 2 (Phase-II Multiple Alternative Future: 1965 – 1967) ในช่วงระยะเวลา 2 ปี รูปแบบการวิจัยอนาคตแบบใหม่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใช้ควบคู่กันไปกับวิธีการแบบเดิมซึ่งมีข้อมูลจำกัดอยู่มาก การวิจัยอนาคตแบบที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้มีหลักสำคัญ คือ อนาคตที่อาจเป็นไปได้นั้นมีหลายแนวทาง การวิจัยอนาคตพยายามใช้ข้อมูลที่มีการสร้างทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุดและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ภายใต้ทรัพยากร เวลา งบประมาณที่มีเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

ระยะที่ 3 (Phase-III Cross – Impact Future (1972 -1982) ในช่วงระยะเวลา 10 ปี การวิจัยอนาคตได้ขยายแนวความคิดออกไปศึกษาผลกระทบของความรู้เกี่ยวกับอนาคตจากวิทยาการทุกแขนง การนำผลกระทบจากทุกองค์ประกอบมาพิจารณาร่วมกัน จะช่วยให้การสร้างภาพอนาคตมีความสมบูรณ์มากขึ้น

1.7 จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงอนาคต นักวิชาการด้านอนาคตศึกษา หรืออนาคตวิทยา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงอนาคตไว้ดังนี้

1.7.1 เพื่อบรรยายทางเลือกในอนาคต (Alternative Futures) ที่เป็นไปได้หรือ น่าจะเป็นของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1.7.2 เพื่อประเมินสถานการณ์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับความรู้ต่างๆ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ มีอยู่ เกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้แต่ละทาง

1.7.3 เพื่อบ่งชี้ผลกระทบและผลต่อเนื่องที่อาจจะเกิดขึ้นจากอนาคตที่เป็นไปได้ ในแต่ละอนาคต

1.7.4 เพื่อเตือนให้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

1.7.5 เพื่อเข้าใจเบื้องหลังของกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

1.8 ลักษณะสำคัญของการวิจัยอนาคต (กฤษดา กรุดทอง, 2530 : 14– 15) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการวิจัยอนาคต สรุปได้ ดังนี้

1.8.1 การวิจัยอนาคตมุ่งเพื่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบายและการวางแผน

1.8.2 การวิจัยอนาคตมุ่งชี้ถึงทางเลือกที่เป็นไปได้หลายวิธีมิใช่วิธีใดวิธีหนึ่งวิธีเดียว

1.8.3 การวิจัยอนาคตมุ่งมองอนาคตทั้งในด้านดี (Utopia) และในด้านเลว (Dystopia)

1.8.4 การวิจัยอนาคตมุ่งพัฒนา “อนาคตที่ควรจะเป็น” (Probabilistic Future) ขึ้น

1.9 เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต (นาตยา ปิรันธนานนท์, 2526: 59) ได้กล่าวถึงวิธีการทำนายอนาคต ไว้ดังนี้

1.9.1 Trend Extrapolation เป็นการศึกษอนาคตจากแนวโน้ม โดยการตรวจสอบอดีตที่เพิ่งผ่านมาซึ่งอาจให้ร่องรอยที่จะศึกษาปัจจุบัน และนำไปสู่สิ่งที่เราค้นหาในอนาคตได้ แนวโน้มจะเห็นได้ชัดเจนขึ้น เพื่อนำมาแสดงในรูปของกราฟ สามารถมองเห็นจริงได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องวัด

1.9.2 Delphi Forecasting วิธีนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังเรื่องอนาคต จากบุคคลที่เราเห็นว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการศึกษาอนาคตที่เป็นอิสระที่จะสร้างอนาคตใหม่ โดยไม่ต้องคำนึงถึงแนวโน้มที่เป็นมาในอดีตและปัจจุบัน จะเป็นสิ่งที่สร้างอนาคต ผลที่ได้จากการใช้วิธีการศึกษานี้ช่วยให้ง่ายต่อการตัดสินใจมากขึ้นเพราะสามารถนำไปทดแทนการตัดสินใจทางเลือกอื่นๆ ได้นิยมใช้ในการพยากรณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสาขาวิชาอื่น

1.9.3 Matrix Forecasting เป็นเทคนิคที่แสดงให้เห็นว่า แนวโน้มหรือเหตุการณ์ต่างๆ อาจมีผลกระทบต่อกันและกันได้อย่างไร วิธีการนี้เป็นการแยกแยะอนาคตที่มีความซับซ้อน เป็นองค์ประกอบย่อย โดยแต่ละองค์ประกอบมีอิสระออกจากกันและให้องค์ประกอบแต่ละอย่าง หรือทางเลือกอนาคตแต่ละอย่าง มีการเปรียบเทียบกันและกันในลักษณะต่างๆ กัน ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันระหว่าง 2 เหตุการณ์ หรือ 2 สิ่ง

1.9.4 Futures Wheel หรือกงล้ออนาคต เป็นเทคนิคการประเมินความคงที่ภายในของการพยากรณ์แนวโน้ม โดยเริ่มปัญหาที่ศูนย์กลาง แล้วจากปัญหานี้จะนำไปให้เกิดสิ่งต่างๆ เชื่อมโยงต่อไป

1.9.5 Simulation Technique เป็นการสร้างอนาคตจำลอง และใช้พยากรณ์ความเป็นไปได้ของอนาคต เทคนิคนี้โดยปกติมักใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาประกอบ

1.9.6 Scenario Technique เป็นการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับอนาคตเป็นแนวทางในการแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้ และกระบวนการสร้าง Scenario จะทำให้ผู้เขียนหรือผู้อ่านได้แนวทางในการตรวจสอบอนาคต และการตัดสินใจในแนวทางต่างๆ การเขียนเป็นการพรรณนาเรื่องอนาคต โดยเขียนเป็นเรื่องราวหรือนิยาย เนื้อหาจะเป็นการกล่าวถึงว่า เราจะก้าวจากปัจจุบันไปสู่อนาคตได้อย่างไร

1.9.7 Ethnographic Futures Research คือ อนาคตภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เพียงรอบเดียวโดยเลือกเอาแนวโน้มที่มีฉันทามติ (Consensus) ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์ จุดอ่อนของวิธีนี้ คือ การขาดระบบที่น่าเชื่อถือในการพิจารณาแนวโน้มที่ไม่มีฉันทามติ

1.9.8 Ethnographic Delphi Futures Research คือ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้การสัมภาษณ์รอบแรกแล้วตามด้วยเทคนิคเคลฟายในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

1.10 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาอนาคตเราใช้เครื่องมือเพื่อทำหน้าที่ต่อไปนี้

1.10.1 หาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Soliciting Expert Opinion) เพื่อให้ได้แนวคิดหรือการตัดสินใจจากคนนอกกลุ่มแกนกลาง

1.10.2 สร้างแนวคิด (Generating Ideas) จินตนาการมีความหลากหลาย

1.10.3 หาข้อสรุป (Developing Consensus) หรือความเห็นร่วมของกลุ่ม

1.10.4 วิเคราะห์ (Analyzing) อธิบายโครงสร้าง หน้าที่ และความสัมพันธ์ในระบบ

1.10.5 ตรวจสอบ (Scanning) ค้นหาแนวโน้มและการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลกระทบต่ออนาคตของระบบ

1.10.6 ฉายภาพข้างหน้า (Projection) คาดการณ์จากปัจจุบันไปสู่อนาคต

1.10.7 ตัดสินใจ (Making Judgment) และให้นำผลที่ตามเพิ่มศักยภาพ (Empowering) ให้กำลังใจ ช่วยประชาชนวาดภาพของเขา

การศึกษาอนาคตแม้จะเป็นเพียงความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นมากกว่าความถูกต้องแน่นอน แต่ก็ยังเป็นหลักเกณฑ์ที่ช่วยในการวางแผนและกำหนดกรอบนโยบายด้านต่างๆ รวมทั้งช่วยในการตัดสินใจเพื่อหาทางป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นก่อนจะกลายเป็นปัญหาวิกฤติ ช่วยในการตัดสินใจเลือกวิธีการป้องกันปัญหาจากวิธีต่างๆ ที่มีการเสนอทางเลือกไว้ให้ และช่วยเพิ่มโอกาสในการคัดเลือกทางเลือกหลายๆ ทาง

การวิจัยแบบเดลฟาย

เดลฟาย (Delphi) เป็นชื่อของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในสมัยกรีกโบราณ และเป็นที่อยู่ของเทพพยากรณ์ ซึ่งมีความสามารถในการทำนายอนาคต หรือเหตุการณ์สำคัญๆ ได้ คำว่า “เดลฟาย” จึงถูกนำมาใช้เป็นชื่อของเทคนิคการวิจัยที่ใช้ทำนายเหตุการณ์ต่างๆ หรือความเป็นไปได้ในอนาคต โดยอาศัยความเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (การวิจัยด้วยวิธีเดลฟาย, ออนไลน์, 2560)

เทคนิคเดลฟายได้เริ่มอย่างมีระบบในปี พ.ศ.2495 แต่ได้ถูกปิดเป็นความลับมาตลอด เนื่องจากทางกองทัพอากาศอเมริกันใช้เทคนิคนี้ในการวิจัยสิ่งต่างๆ ต่อมาได้รับการพัฒนาและเปิดเผยเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2505 โดย โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมน ดัลคี (Norman Dalkey) ซึ่งทั้งคู่เป็นนักวิจัยของบริษัทแรนด์ (Rand) ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาได้เขียนบทความเรื่อง “Anekperimental Application Of The Delphi Method To The Use Of Experts” ลงในวารสาร Management Science ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนเมษายน 2506 ซึ่งทำให้เทคนิคเดลฟายแพร่หลายไปอย่างกว้างขวางมากในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประมาณ 1,000 เรื่อง

1. ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

อเล็กซ์ เจ คูคานิส ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟาย ไว้ว่า “เป็นการทำนายเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่จะเป็นไปได้ในอนาคตภาพเทคนิคนี้มุ่งที่จะลดผลกระทบหรืออิทธิพลจากบุคคลอื่นในกรณีที่ต้องเผชิญหน้ากัน ขณะเดียวกันก็เป็นการลดผลกระทบทางด้านความคิดระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยกันด้วย”

ประยูร ศรีประสาธ ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายโดยสรุปว่า “เทคนิคเดลฟายคือ ขบวนการที่จะเสาะแสวงหาความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของอนาคตในเรื่องที่เกี่ยวกับเวลา ปริมาณ และ/หรือสภาพการที่ต้องการจะให้เป็นที่นี้โดยใช้วิธีการเสาะหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุม”

โรเบิร์ต ซี จัดด์ กล่าวถึงการวิจัยแบบเดลฟายว่า “เมื่อใดก็ตามที่ต้องการต่อความเนื่องระหว่างเป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) เป็นสิ่งที่สำคัญแล้วเมื่อนั้นควรใช้เทคนิคเดลฟาย และในด้านการศึกษานั้น เทคนิคเดลฟายยังอาจใช้ประโยชน์ในการหาค่านิยมที่สอดคล้องกันและในการประเมินผลสิ่งใดๆ” อาจกล่าวโดยสรุปว่า “เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการรวบรวมคำตอบหรือความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะเป็นไปได้ในอนาคตโดยมุ่งลดผลกระทบทางด้านความคิดระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน”

2. คุณลักษณะของเดลฟาย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยมิให้ความคิดเห็นของคนอื่นมีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการศึกษาตัดสินใจของตนเพราะผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไม่ทราบว่าใครบ้างที่ถูกเลือกเข้าร่วมในโครงการ ทั้งนี้เพราะไม่มีการเปิดเผยผู้เชี่ยวชาญ

2.2 เป็นการเสาะแสวงหาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยแบบสอบถาม ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญทุกคนจึงตอบแบบสอบถามครบทุกขั้นตอน

2.3 การตอบแบบสอบถามนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสถกกันกรองความคิดของตนเองอย่างละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้มั่นใจในการตัดสินใจ จึงมีการถามซ้ำหลายรอบ

2.4 ความน่าเชื่อถือได้ของคำตอบและความสำเร็จของการวิจัยของแบบสอบถาม ความรอบรู้ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

2.5 การใช้สถิติวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยทั่วไปจะใช้สถิติเกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดกระจายลักษณะของเทคนิคเดลฟายจะคล้ายกับการสำรวจ แต่ต่างกันตรงที่เทคนิคเดลฟายจะส่งคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญตอบหลายรอบ (3 รอบหรือมากกว่า) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสพิจารณาคำตอบที่เป็นความคิดเห็นของตนอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่การสำรวจจะไม่มีกรป้อนข้อมูลย้อนกลับจะทำการส่งคำถามเพียงครั้งเดียว

3. กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังนี้

3.1 ลักษณะของปัญหา

เทคนิคของเดลฟายได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและถูกนำไปประยุกต์ใช้สำหรับศึกษาปัญหาต่างๆ อย่างแพร่หลายดังที่กล่าวแล้วในปี พ.ศ.2515 ได้มีการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายประมาณ 1,000 เรื่องแม้กระนั้นก็ตามเทคนิคเดลฟายก็ไม่สามารถนำไปใช้ได้กับการวิจัยทุกประเภท ดังที่ โรเบิร์ต ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า “เมื่อใดก็ตามที่ต้องการคาดการณ์ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือเมื่อใดก็ตามที่เห็นว่าความสอดคล้องต่อเนื่องกันระหว่างเป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) เป็นสิ่งสำคัญแล้ว เมื่อนั้นควรใช้เทคนิค เดลฟาย ” ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่า ลักษณะของปัญหาที่จะใช้ เทคนิค เดลฟาย ในรายการวิจัยมี ดังนี้

3.1.1 เป็นการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3.1.2 เป็นการศึกษาความสอดคล้องต่อเนื่องกันระหว่างเป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) ของสิ่งต่างๆ

3.1.3 เป็นการศึกษาค่านิยมที่สอดคล้องต้องกัน

3.1.4 เป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3.1.5 เป็นการศึกษาการรับรู้สถานการณ์ปัจจุบัน

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากเทคนิค เดลฟาย เป็นการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยตรงดังนั้น การเลือกผู้เชี่ยวชาญจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสิ่งที่ควรคำนึงมีดังต่อไปนี้ คือ

3.2.1 ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากผลของการวิจัยจะมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ การเลือกเพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเข้าใจในเรื่องที่จะศึกษาเป็นอย่างดี (Qualified) จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยควรที่จะต้องกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญไว้ให้ชัดเจนและ เหมาะสม

3.2.2 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับจำนวนของผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่ได้กำหนดแน่นอนว่าจะต้องใช้กี่คน ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ การศึกษางานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายพบว่า จำนวน ผู้เชี่ยวชาญที่จะมาร่วมโครงการวิจัยนั้นมีตั้งแต่สิบคนขึ้นไปจนถึงเป็นร้อยหรือเป็นพัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้วย ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความแตกต่างกันมากก็อาจจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ มาก ดังเช่นการวิจัยในประเทศญี่ปุ่นบางครั้งเคยใช้ผู้เชี่ยวชาญถึง 4,000 คน อย่างไรก็ตาม โทมัส ที เมแคมิลแลน ได้เสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยโดยใช้เทคนิค เดลฟายว่าเมื่อมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมี น้อยมาก ดังตารางที่ 2-1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2-1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	การลดลงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนที่ลดลง
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-17	0.58-0.54	0.04
17-21	0.54-0.50	0.04
21-25	0.50-0.48	0.02
25-29	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

ที่มา : การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย, ออนไลน์, 2560

จากตารางข้างต้นอาจจะถือว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการไม่ควรน้อยกว่า 17 คน ดังนั้นในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย จึงจำเป็นต้องเลือกผู้เชี่ยวชาญให้มีจำนวนมากกว่า 17 คน เพราะการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าจะมีผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งสูญหายไปในช่วงการทำการวิจัย เนื่องจากไม่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครบทุกราย

3.2.3 ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ

ความเต็มใจของผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าโครงการวิจัยและการให้ความสำคัญแก่การวิจัย จะทำให้ข้อมูลที่ได้กลับมานั้นมีความถูกต้องตามความเป็นจริงและเชื่อถือได้สูง ดังนั้นผู้วิจัยควรจะต้องคำนึงถึงความเต็มใจ ความตั้งใจ และการยอมเสียสละเวลาของผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัยด้วย

3.2.4 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

บางครั้งผู้วิจัยอาจมีปัญหาในการเลือกผู้เชี่ยวชาญเพราะไม่ทราบว่าใครบ้างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ตนจะศึกษา อาจเริ่มต้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือติดต่อสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อจะได้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนหนึ่งก่อน แล้วจึงให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนนี้เสนอผู้ที่คิดว่าเหมาะสมจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในปัญหาที่จะทำการวิจัยต่อไป

3.3 แบบสอบถาม

เนื่องจากเทคนิคแบบเคลฟายเป็นการรวบรวมด้วยแบบสอบถาม ฉะนั้นแบบสอบถามจึงนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญยิ่ง โดยทั่วๆ ไปมักจะมี 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสอบถามปลายปิดแบบประเมินค่า และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ถกแถลงความคิดของตนอย่างละเอียดรอบคอบและมั่นใจในการตัดสินใจ จึงมีการถามย้ำ 3 รอบหรือมากกว่า

รอบที่ 1 แบบสอบถามจะเป็นคำถามแบบปลายเปิด มีจุดมุ่งหมายที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลแบบกว้างๆ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด บางครั้งผู้ที่วิจัยอาจสร้างแบบสอบถามรอบแรกเป็นปลายปิดคล้ายแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบได้กรณีเช่นนี้ผู้ที่วิจัยควรจะเว้นช่องไว้ในส่วนท้ายของคำถามและท้ายประโยค เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากคำตอบรอบแรกโดยจะนำความคิดเห็นทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างข้อคำถามใหม่ในรูปแบบของมาตราประมาณค่าของเปอร์เซ็นต์ โดยจะตัดข้อมูลที่ซ้ำหรือเกินความต้องการออก แล้วจึงส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญจัดอันดับความสำคัญของแต่ละข้ออีกครั้งหนึ่ง หากมีข้อคำถามใดไม่ชัดเจนผู้เชี่ยวชาญสามารถเพิ่มข้อเสนอได้

รอบที่ 3 ผู้วิจัยจะนำคำตอบของแต่ละข้อที่ได้รับจากแบบสอบถามของแต่ละข้อที่ได้รับจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยซึ่งมักจะหาค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วจึงสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยใช้ข้อคำถามเหมือนรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มคำถามของค่าเฉลี่ย ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่ม และตำแหน่งผู้ที่เชี่ยวชาญเท่านั้นที่ตอบในรอบ 2 ส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญของแต่ละท่านอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของตนกับกลุ่ม และตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนคำตอบหรือไม่หากคำตอบของตนไม่สอดคล้องกับกลุ่ม ถ้ายืนยันความคิดเห็นเดิมก็จะถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบด้วย

รอบที่ 4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเช่นเดียวกับการสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 จากนั้นจึงส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ

จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 และรอบที่ 4 มีความแตกต่างกันน้อยมาก จึงตัดแบบสอบถามรอบที่ 4 ออกและเสนอการวิจัยจากคำตอบที่ได้ในรอบที่ 3

3.4 ผู้ทำการวิจัย

ผู้ทำการวิจัยต้องมีความรอบคอบถี่ถ้วนในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับในแต่ละรอบและให้ความสำคัญต่อคำตอบที่ได้รับอย่างเท่าเทียมกัน โดยวางตัวเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียงหรือนำความเห็นส่วนตัวเข้าไปพิจารณาตัดสินด้วยเพราะจะทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ในกรณีที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผู้ทำการวิจัยจะต้องมีความมานะ อดทน และบางครั้งอาจจะต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เข้าช่วยในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบตามต้องการ

3.5 เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบ ผู้ทำการวิจัยต้องใช้เวลาแก่ผู้เชี่ยวชาญให้พอเหมาะไม่เร่งรัดจนเกินไป และไม่ควรถึงช่วงนานเกินไปสำหรับแบบสอบถามในรอบต่อไป เพราะผู้เชี่ยวชาญอาจลืมคำตอบที่ตอบไปแล้วทำให้เสียเวลาในการทบทวน และอาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้

3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาแปรผล โดยหาค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อให้ได้ผลรวมของความคิดเห็น มาสรุปผลการวิจัย

ค่าร้อยละผู้วิจัยนำความถี่ของจำนวนผู้เลือกตอบว่าเป็นอนาคตภาพทางบวก อนาคตภาพทางลบ มาคำนวณเป็นร้อยละ 70 ขึ้นไปแสดงว่าข้อความนั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ค่ามัธยฐาน จากแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 เสกกล ให้นำน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 1 คะแนนสำหรับ ข้อความที่เป็นไปได้น้อยที่สุด
- 2 คะแนนสำหรับ ข้อความที่เป็นไปได้น้อย
- 3 คะแนนสำหรับ ข้อความที่เป็นไปพอสมควร
- 4 คะแนนสำหรับ ข้อความที่เป็นไปมาก
- 5 คะแนนสำหรับ ข้อความที่เป็นไปมากที่สุด

ค่ามัธยฐานที่หาได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นไปได้น้อยที่สุด หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อมูลนั้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับความเห็นข้อความนั้น

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะเป็นไปได้ หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อความนั้น

ค่ามัธยฐานอยู่ในระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นไปได้มากหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้น

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง ข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุดหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความสอดคล้องกัน ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานที่กำหนดให้เป็น หน่วยงานที่ใช้ในการวิจัยนี้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดังต่อไปนี้ (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, 2554 : 3) มูลเหตุการณีก่อตั้งและวันสถาปนาเกิดจาก เมื่อ พ.ศ.2475 พรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นโดยการแยกตัวออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายู และได้มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างลับ ๆ ในหมู่กรรมกร ชาวจีน ชาวไทย นักหนังสือพิมพ์ ครู นักศึกษา และนักเรียน ในปี พ.ศ.2485 ได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ต่อมาประเทศไทยได้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ เนื่องจากไทยต้องการเข้าไปเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ อีกทั้งสาธารณรัฐสหภาพโซเวียตรัสเซีย เรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายดังกล่าวด้วย โดยอ้างว่ากฎหมายของไทยฉบับนี้ขัดต่อปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จากผลของการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ ทำให้คอมมิวนิสต์ในประเทศไทย สามารถดำเนินการได้อย่างเปิดเผย ต่อมาในสมัย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และเห็นว่าการที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถดำเนินการอย่างได้ผลในพื้นที่ชนบท เพราะความทุกข์ยากของประชาชน ประกอบกับ กระทบวงมหาดไทย ได้รายงานให้ทราบว่า คอมมิวนิสต์ได้จัดส่งตัวแทนเข้าไปแทรกซึมอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อบ่อนทำลายศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยได้เริ่มปฏิบัติการในเขตที่ประชาชนคือการศึกษาและยากจน เจ้าหน้าที่ของรัฐดูแลไม่ทั่วถึง เพราะการคมนาคมไม่สะดวกและเป็นถิ่นทุรกันดาร ทำให้ขาดการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน กระทบวงมหาดไทย จึงได้เสนอให้ใช้วิธีการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือดำเนินการ เพื่อขจัดปัญหาของต้นเหตุ รวมทั้งความเห็นจาก

การประชุมคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ทางความมั่นคงขององค์กร สปอ. ครั้งที่ 33 ระหว่างวันที่ 7 - 10 พฤศจิกายน 2503 ว่าการปฏิบัติการทางสาธารณะ (Civic Action) หรือการช่วยเหลือประชาชนเป็นการต่อต้านการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ดังนั้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2505 ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้พิจารณาเห็นชอบตามข้อเสนอของฝ่ายอำนวยการ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นหน่วยหนึ่งมีอำนาจประสานการปฏิบัติงาน และรวมขีดความสามารถของส่วนราชการต่างๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย 13 หน่วยงาน มีทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร มีอำนาจสั่งการได้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นการแก้ปัญหาพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้น เรียกว่า “กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” ใช้คำย่อว่า “กรป.กลาง” เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 จากนั้นได้มีการส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่หน่วยแรกออกปฏิบัติงานที่ อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2505 ใช้ชื่อเรียกหน่วยว่า “หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จ.กาฬสินธุ์”

หลังจากที่คณะรัฐมนตรีลงมติและอนุมัติให้จัดตั้ง กรป.กลาง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 ต่อมาจึงได้กำหนดให้ วันที่ 10 เมษายน ของทุกปี เป็นสถาปนา กรป.กลาง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และเมื่อปี 2539 ได้มีการปรับปรุงการจัดส่วนราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2539 ให้ไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 โดยในมาตรา 4 พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ได้กำหนดแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยเป็น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด เพื่อการป้องกันอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รวมทั้งพัฒนากำลังพลของทหาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้รับมอบหมาย และในปี 2552 ให้ยกเลิก อัตราเฉพาะกิจ หมายเลข 2400 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และให้ใช้อัตราเฉพาะกิจ หมายเลข 2100 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แทน ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 104/52 เรื่อง อัตรากองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพไทย ตั้งแต่ 1 เมษายน 2552

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และ ดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติ ป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใด ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการจัดหน่วยประกอบด้วย

กลุ่มปฏิบัติการจำนวน 6 หน่วย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาภาค 1 ถึง 5 และหน่วย พัฒนาการพิเศษ มีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนา โดยแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

สำนักงานพัฒนาภาค 1 มีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบภาคกลาง

สำนักงานพัฒนาภาค 2 มีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

สำนักงานพัฒนาภาค 3 มีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบภาคเหนือ

สำนักงานพัฒนาภาค 4 มีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบภาคใต้

สำนักงานพัฒนาภาค 5 มีพื้นที่พัฒนารับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

หน่วยพัฒนาการพิเศษ เป็นหน่วยงานก่อสร้าง เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงาน พัฒนาการ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

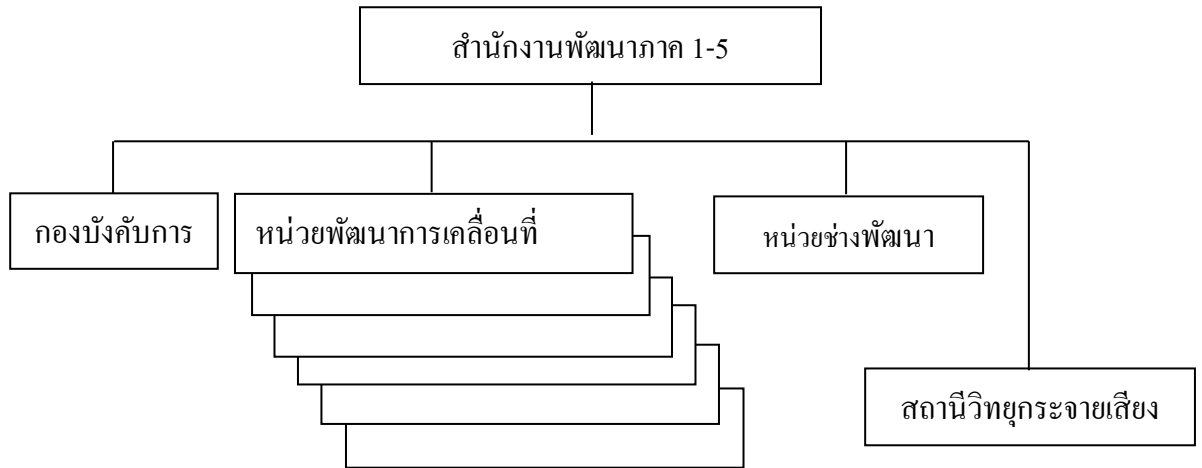
สำนักงานพัฒนาภาคทั้ง 5 สำนักงาน มีหน่วยขึ้นตรง ประกอบด้วย หน่วยพัฒนาการ เคลื่อนที่ 6 หน่วย รวมทั้งสิ้น 30 หน่วย ตั้งอยู่ทุกภาคของประเทศ นอกจากนี้แต่ละสำนักงานพัฒนาภาค ยังมี หน่วยช่างพัฒนา และ สถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์

กลุ่มศึกษาและวิจัย จำนวน 2 หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา มีหน่วยขึ้นตรง ประกอบด้วย กองการสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์ กองการเกษตรและสหกรณ์และหน่วยส่งเสริม การเกษตรและสหกรณ์ที่ 1 ถึง 5

ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ อีกทั้งยังมีเป้าหมายที่จะ พัฒนาให้เป็นศูนย์ฝึกการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติของอาเซียน

กลุ่มสนับสนุน จำนวน 1 หน่วย ได้แก่ สำนักงานสนับสนุน

แผนภาพที่ 2 - 1 แสดงผังการจัดและที่ตั้งหน่วยของ สำนักงานพัฒนาภาค 1-5

ตารางที่ 2 - 2 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 1

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.1 นทพ.	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา
นพค.11 สนภ.1 นทพ.	วังเกียง	ท่าขนุน	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี
นพค.12 สนภ.1 นทพ.	แซร์อ้อ	แซร์อ้อ	วัฒนานคร	สระแก้ว
นพค.13 สนภ.1 นทพ.	ทุ่งเค็ด	วังจันทร์	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
นพค.14 สนภ.1 นทพ.	ตากแว้งล่าง	บ่อพลอย	บ่อไร่	ตราด
นพค.15 สนภ.1 นทพ.	ชุมทหาร	ห้วยคต	ห้วยคต	อุทัยธานี
นพค.16 สนภ.1 นทพ.	หนองนารี	สะเดียง	เมือง	เพชรบูรณ์
สถานีวิทยุกระจายเสียง 934	เขากิว	สะแกกรัง	เมือง	อุทัยธานี
ช.พัฒนา	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 2 - 3 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 2

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.2 นทพ.	ค่ายยุทธศิลป์ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี
นพค.21 สนภ.2 นทพ.	บ.น้ำคำ	นาขุง	ศรีธาตุ	อุดรธานี
นพค.22 สนภ.2 นทพ.	โคกหนองแวง	บ้านแก้ง	นาแก	นครพนม
นพค.23 สนภ.2 นทพ.	ทางหลวง	ท่าสวรรค์	นาดัวง	เลย
นพค.24 สนภ.2 นทพ.	ท่าสวรรค์	คำชะอี	คำชะอี	มุกดาหาร
นพค.25 สนภ.2 นทพ.	ศรีมิ่งกล	ด่านศรีสุข	กิ่ง อ.โพธิ์ตาก	หนองคาย
นพค.26 สนภ.2 นทพ.	ศูนย์กลาง	ไร่	พรรณานิคม	สกลนคร
สถานีวิทยุกระจายเสียง 909	โคกพัฒนา	ธาตุนาเวง	เมือง	สกลนคร
ช.พัฒนา	ค่ายยุทธศิลป์ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี

ตารางที่ 2 - 4 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 3

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.3 นทพ.	คอยน้อย	คอยหล่อ	กิ่ง.อ.คอยหล่อ	เชียงใหม่
นพค.31 สนภ.3 นทพ.	ป่าตองคอน ทรายทอง	ศิลาเพชร	ป่า	น่าน
นพค.32 สนภ.3 นทพ.	ทุ่งละคร	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่
นพค.33 สนภ.3 นทพ.	หัวฝาย	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
นพค.34 สนภ.3 นทพ.	ตาปะขาวหาย	หัวรอ	เมือง	พิษณุโลก
นพค.35 สนภ.3 นทพ.	เหล่าเจริญเมือง	ทุ่งก่อ	กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
นพค.36 สนภ.3 นทพ.	คอนผึ้ง	แม่คะตวน	กิ่ง อ.สบเมย	แม่ฮ่องสอน
สถานีวิทยุกระจายเสียง 914	ปงอ้อ	แม่จัน	แม่จัน	เชียงราย
ช.พัฒนา	คอยน้อย	คอยหล่อ	กิ่ง อ.คอยหล่อ	เชียงใหม่

ตารางที่ 2 - 5 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 4

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.4 นทพ.	ทุ่งผิ่บ้ันรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง
นพค.41 สนภ.4 นทพ.	เจาะวา	สุไหงปาดี	สุไหงปาดี	นราธิวาส
นพค.42 สนภ.4 นทพ.	ลิตอ	บาโร๊ะ	ยะหา	ยะลา
นพค.43 สนภ.4 นทพ.	คลองลำยง	ชุมพล	กิ่ง อ.ศรีนครินทร์	พัทลุง
นพค.44 สนภ.4 นทพ.	น้ำดำ	น้ำดำ	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
นพค.45 สนภ.4 นทพ.	สะพานเคียน	ควนโดน	ควนโดน	สตูล
นพค.46 สนภ.4 นทพ.	ใหม่พัฒนา	วัดประดู่	เมือง	สุราษฎร์ธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง 912	บางนาค	บางนาค	เมือง	นราธิวาส
ช.พัฒนา	ทุ่งผิ่บ้ันรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง

ตารางที่ 2 - 6 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 5

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.5 นทพ.	หลุมหิน	สะแกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา
นพค.51 สนภ.5 นทพ.	คำเตย	โนนหนามแท่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
นพค.52 สนภ.5 นทพ.	ดอนหนองแหน	ตาเป๊ก	เฉลิมพระเกียรติ	บุรีรัมย์
นพค.53 สนภ.5 นทพ.	ส้มป่อย	ลำโรง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
นพค.54 สนภ.5 นทพ.	ลำพุก	ตาเบา	ปราสาท	สุรินทร์
นพค.55 สนภ.5 นทพ.	เมืองเก่า	บ้านยาง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
นพค.56 สนภ.5 นทพ.	บก	กลาง	เดชอุดม	อุบลราชธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง 921	โคกหนองปลาชิว	นาแซง	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
ช.พัฒนา	หลุมหิน	สะแกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา

สำนักงานพัฒนาภาค 1-5

1. ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

3.1 วางแผน อำนวยการ ประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคง และช่วยเหลือประชาชน ในส่วนภูมิภาคและในพื้นที่ที่กำหนด

3.2 ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา เผยแพร่วิชาการ เกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น

3.3 ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหาร การฝึกอบรมด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง

3.5 สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหาร ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

4. การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่แบ่งส่วนราชการออกเป็น

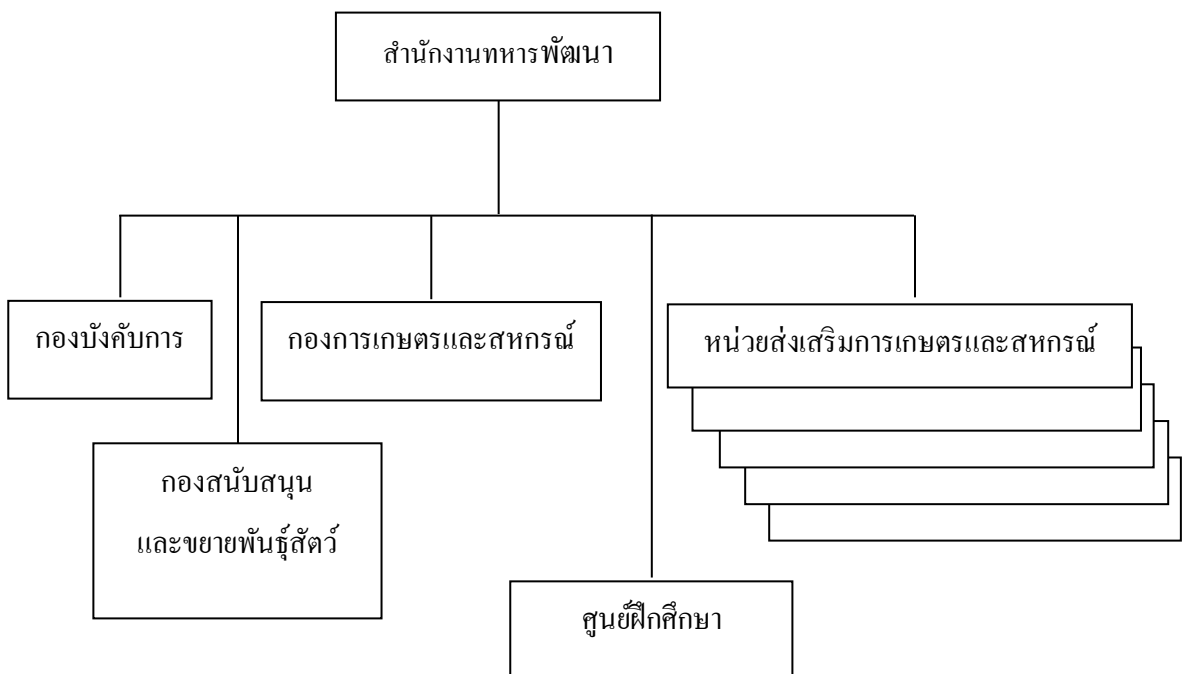
4.1 กองบังคับการ มีหน้าที่ควบคุม บังคับบัญชา วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน การรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหาร สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศตลอดจนปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.3 หน่วยช่างพัฒนา มีหน้าที่ก่อสร้าง และซ่อมบำรุง เส้นทาง สะพาน และงานช่างอื่น ๆ ตลอดจนการเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น และการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ

4.4 สถานีวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ส่งกระจายเสียง เผยแพร่ข่าวสาร วิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร เสนอบทความ สารคดี และให้ความรู้ความบันเทิง เป็นสื่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ตลอดจนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

แผนภาพที่ 2 - 2 แสดงผังการจัดและที่ตั้งหน่วย สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ 2 - 7 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานทหารพัฒนา

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สทพ.นทพ.	ถ.นางวประชาพัฒนา	สีกัน	ดอนเมือง	กรุงเทพมหานคร
กองการเกษตรและสหกรณ์	พุกะเหวียง	ท่าเสา	ไทรโยค	กาญจนบุรี
กองสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ระยอง
ศูนย์ฝึกศึกษา	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ระยอง
นทส.1 สทพ.นทพ.	แซร์อ้อ	แซร์อ้อ	วัฒนานคร	สระแก้ว
นทส.2 สทพ.นทพ.	โพนยางคำ	โนนหอม	เมือง	สกลนคร
นทส.3 สทพ.นทพ.	วังไคร้	วังหมัน	สามเงา	ตาก
นทส.4 สทพ.นทพ.	หินกูป	สลูย	ท่าชะ	ชุมพร
นทส.5 สทพ.นทพ.	ลำพุก	ตาเบา	ปราสาท	สุรินทร์

สำนักงานทหารพัฒนา

1. การกิจมีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การใช้กำลังทหาร เพื่อการพัฒนาประเทศ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ และด้านช่างฝีมือรวมทั้งการพัฒนากุศลกรให้กับกำลังพลของ ทหาร และบุคคลอื่น ๆ เพื่อผลด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศตลอดจนการสนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้อำนวยการสำนักงานทหารพัฒนา เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

3.1 พิจารณาเสนอความเห็น เกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ การพัฒนากุศลกร ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคง ของประเทศ

3.2 จัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือให้กับกำลังพล หน่วยทหาร ประชาชน และส่วนราชการจัดทำโครงการพัฒนา กำลังทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารกองประจำการ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา อย่างเหมาะสม ตามความต้องการของทหารและศักยภาพของหน่วย พัฒนาคูคลากรของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีศักยภาพในการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง

3.3 ผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมสัตว์ จัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ เพื่อสนับสนุน การขยายพันธุ์สัตว์

3.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริม และการตลาด ด้านการเกษตร

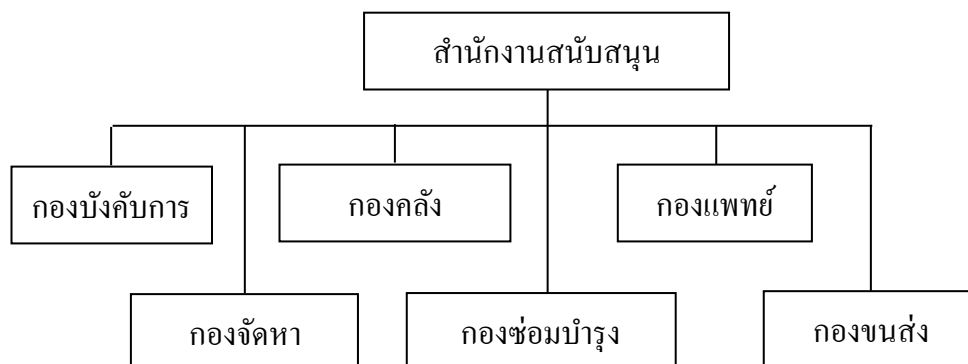
3.5 ดำเนินการฝึกอบรม ส่งเสริม สนับสนุน ด้านพัฒนาอาชีพ ทักษะและความรู้ ในการดำรงชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

3.6 วิจัย ประเมินผล และพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตร และสหกรณ์ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

3.7 ประสานงานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.8 วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคง รวมทั้งโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนภาพที่ 2 - 3 แสดงผังการจัดสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ 2 - 8 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานสนับสนุน

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สสน.นทพ.	ถ.นางวประชาพัฒนา	สีกัน	คอนเมือง	กรุงเทพมหานคร

สำนักงานสนับสนุน

1. ภารกิจมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและบริการ รวมถึงงานด้านการส่งกำลังบำรุง ทั้งปวง ให้แก่หน่วยต่าง ๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุน เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

3.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการ จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย และจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.2 ดำเนินการซ่อมบำรุงตามระบบการซ่อมบำรุง ให้แก่หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกินขีดความสามารถของหน่วย

3.3 ดำเนินการเกี่ยวกับการบริการด้านการขนส่ง แร่งงาน การแพทย์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการกำลังพล แผนงาน การส่งกำลังบำรุง การเงิน การงบประมาณ การสื่อสาร และสารสนเทศ ของสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้แก่ส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนภาพที่ 2 - 4 แสดงผังการจัดหน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ 2 - 9 แสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยพัฒนาการพิเศษ

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
นพศ.นทพ.	ถ.ลาดปลาเค้า	อนุสาวรีย์	บางเขน	กรุงเทพมหานคร

หน่วยพัฒนาการพิเศษ

1. ภารกิจมีหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้างงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายของรัฐบาลตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น และงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติรวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้บังคับหน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3. ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

3.1 ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น

3.2 ดำรวจและประมาณการสร้างเส้นทางคมนาคม การขุดลอกคูคลอง และการก่อสร้างอาคาร ภายในขีดความสามารถ

3.3 ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมชั้นทางลาดยางคอนกรีตเสริมเหล็ก และทางลูกรัง ภายในขีดความสามารถ

3.4 ก่อสร้างสะพาน และอาคารสิ่งปลูกสร้าง ภายในขีดความสามารถ

3.5 พัฒนาแหล่งน้ำ จัดสร้างระบบประปา และระบบน้ำบาดาลด้วยเครื่องมือที่มีอยู่อย่างจำกัด

3.6 ช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยด้วยเครื่องมือที่มีอยู่

3.7 ปฏิบัติการจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

3.8 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามอบหมาย

การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้กำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นการเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วนทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ในกระบวนการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ยังได้นำแนวทางตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งเล็งเห็นว่าการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงประเมินสถานการณ์ปัญหาโดยรวมว่าประเทศไทยในปัจจุบันและต่อไปในอนาคตกำลังเผชิญกับปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่มากมายหลายประการ จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของประชาชนและทุกภาคส่วนในชาติ ให้พร้อมเผชิญสถานการณ์ปัญหาและภัยที่อาจเกิดขึ้น และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างประเทศชาติให้มั่นคง ประชาชนมีความอยู่รอดปลอดภัย และประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนสังคมมีความเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นชุมชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและยั่งยืนในอนาคต มาเป็นกรอบแนวความคิดในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาประเทศของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหากจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึงศักยภาพและขีดความสามารถที่มีอยู่มีความพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ตลอดจนยุทธศาสตร์การฝึกกำลังป้องกันประเทศ ของกระทรวงกลาโหม โดยให้ความสำคัญในการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติในทุกมิติ มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติลดปัญหาความขัดแย้งของภัยคุกคามรูปแบบใหม่แบบองค์รวม รวมทั้งขจัดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการ ป้องกันประเทศ และการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ ของ นทพ.

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้กำหนดวิสัยทัศน์โดยมุ่งที่จะเป็นหน่วยงานหลักชั้นเยี่ยมของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการเตรียมความพร้อมของ ทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การพัฒนาประเทศในความรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สอดคล้องกับบทบาทการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งบทบาทการพัฒนาประเทศตาม แผนแม่บทการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตามแผนแม่บทการพัฒนาประเทศของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้

1. งานพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่ประชาชนในด้านความรักษา และสถาบันพระมหากษัตริย์
2. คน ชุมชน พื้นที่ ที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเข้าไปดำเนินงานมีภูมิคุ้มกันพร้อมที่จะเผชิญปัญหาและภัยคุกคามในทุกมิติของความมั่นคง สามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ทุกภาคส่วนที่เป็นภาคีการพัฒนา ร่วมบูรณาการงานพัฒนาและสนับสนุนการปฏิบัติซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาเดียวกัน
4. งานพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ
5. งานพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติทางทหารในการป้องกันประเทศ
6. งานพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อกองทัพไทย

การปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดำเนินการภายใต้ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เติบโตของสถาบันพระมหากษัตริย์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างสมพระเกียรติ และจะสนับสนุนการดำเนินการโครงการพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนนำแนวพระราชดำริมาขยายผลให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์คงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย และคงเป็นสถาบันหลักที่สำคัญยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เป้าประสงค์ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักที่ยึดโยงคนในชาติให้เกาะเกี่ยวกัน
อย่างแน่นแฟ้น

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้ประชาชน ได้เรียนรู้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยการปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดประโยชน์เป็นที่ประจักษ์ด้วยตนเอง

2. สนับสนุนการแก้ปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ ด้วยการน้อมนำโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานความคิดหลัก พร้อมทั้งเผยแพร่ผลความสำเร็จให้ประชาชน
ได้รับทราบ

3. เสริมสร้างความจงรักภักดี ด้วยการบูรณาการสื่อทุกประเภท ทรนรงค์ให้ประชาชน
แสดงออกถึงความเข้มแข็งของมวลชนที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่ ในพื้นที่เป้าหมาย
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะพัฒนาศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่ ในพื้นที่เป้าหมายของ
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้มีภูมิคุ้มกัน มีความมั่นคงแบบองค์รวม พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาใน
มิติต่าง ๆ ของความมั่นคง โดยใช้ศักยภาพในรูปแบบของแผนงานการพัฒนาที่มีอยู่ลดเงื่อนไขของ
ปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ และเสริมสร้างให้มีความพร้อมที่จะเผชิญปัญหา สามารถ
พึ่งพาตนเองได้ การพัฒนาจะส่งผลให้คน ชุมชน มีความสุขอย่างยั่งยืนในการดำเนินชีวิตและพร้อม
สนับสนุนการปฏิบัติการของทหารได้

เป้าประสงค์ คน ชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการ
ดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับบุคคล ให้มีความอยู่ดีกินดี อย่างยั่งยืน

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนรูปแบบต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีระบบการบริหาร
จัดการที่ดี มีการขับเคลื่อนพลังมวลชนเพื่อแสดงพลังความสามัคคีของชุมชน

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้สามารถอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการดำรงชีพ
ในพื้นที่ทำกินของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักถิ่นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เกื้อกูลต่อการฝึกกำลังทุกภาคส่วน
พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ตลอดจนใช้ศักยภาพที่มีอยู่
สนับสนุนกำลังรบ ทั้งด้านพื้นฐานทางกายภาพที่สนองต่อการป้องกันประเทศ ด้วยการปฏิบัติอย่าง
บูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เป้าประสงค์ คน ชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืนมีความพร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ

กลยุทธ์

แสวงประโยชน์จากการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย ให้สามารถสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะเตรียมความพร้อมของกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ให้มีความพร้อม และนำศักยภาพที่มีอยู่เข้าร่วมปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ การสนับสนุนส่วนราชการอื่น อาทิ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสียดิน การสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย เป็นต้น

เป้าประสงค์ เป็นหน่วยงานสำคัญในการแก้ปัญหาเร่งด่วน ตามที่รัฐบาลหรือส่วนราชการอื่นร้องขอ

กลยุทธ์

สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ โดยใช้ขีดความสามารถของหน่วยทั้งด้านกำลังพล สถานที่ ยุทธโศปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัย ทั้งด้านประสิทธิภาพ โดยปรับระบบการทำงานให้มีมาตรฐาน มีการพัฒนาขีดสมรรถนะ และวัฒนธรรมการทำงานทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์กร ตลอดจนพัฒนาด้านการบริการ ด้านการบริหาร การพัฒนาระบบบริหารความรู้ในองค์กร และการจัดการสารสนเทศ โดยดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ มีความทันสมัยและมุ่งผลสัมฤทธิ์

เป้าประสงค์ ประชาชนผู้รับบริการโดยตรง มีความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการและการบริหารงาน

กลยุทธ์

1. พัฒนาขีดความสามารถของกำลังพล และ ทีมงานให้สอดคล้องกับภารกิจ/หน้าที่ที่รับผิดชอบทั้งในระดับของตนเองและเหนือระดับของตนเอง 1 ระดับ

2. พัฒนายุทธโศปกรณ์ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับภารกิจปกติและภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

3. พัฒนาหลักนิยามให้มีความทันสมัย และมีการบริหารจัดการที่ดีด้วยการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้กระชับ เกิดความรวดเร็วในการตอบสนอง

4. มีการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำผลมาพัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

พื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

พื้นที่เป้าหมายการพัฒนา กำหนดความเร่งด่วน ดังนี้

1. พื้นที่สำคัญลำดับแรก

พื้นที่จังหวัดชายแดน พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก หมายถึง พื้นที่โครงการพระราชดำริ และพื้นที่ตำบลติดชายแดน รวมทั้งเกณฑ์ที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่ซึ่งเป็นชุมชนบนพื้นที่สูงในจังหวัดชายแดน รวม 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ (17 อำเภอ 40 ตำบล 342 หมู่บ้าน) เชียงราย (6 อำเภอ 10 ตำบล 71 หมู่บ้าน) น่าน (9 อำเภอ 10 ตำบล 25 หมู่บ้าน) แม่ฮ่องสอน (4 อำเภอ 5 ตำบล 36 หมู่บ้าน) ตาก (2 อำเภอ 2 ตำบล 30 หมู่บ้าน) พะเยา (1 อำเภอ 1 ตำบล 3 หมู่บ้าน) และจังหวัดกาญจนบุรี (1 อำเภอ 1 ตำบล 8 หมู่บ้าน) โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ตลอดจนจัดระเบียบชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหาต่างๆ ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเองและมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ สามารถสนองตอบความต้องการทางทหารตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

พื้นที่จังหวัดชั้นใน พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก หมายถึง พื้นที่โครงการพระราชดำริ และพื้นที่ซึ่งจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารในพื้นที่ร่วมกันกำหนดขึ้น หรือคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม (เช่น ตำบล หรืออำเภอ) โดยใช้เกณฑ์ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ และระดับผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งเกณฑ์ที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่ซึ่งเป็นชุมชนบนพื้นที่สูงในจังหวัดชั้นใน 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดลำพูน (1 อำเภอ 1 ตำบล 11 หมู่บ้าน) และจังหวัดกำแพงเพชร (1 อำเภอ 1 ตำบล 6 หมู่บ้าน) โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่อยู่ในเกณฑ์ยากจน หรือชุมชนมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การสร้างเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ หรือชุมชนที่อยู่ใกล้กับที่ตั้งของหน่วยทหาร พันจากความยากจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ พัฒนาการศึกษา และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน พื้นที่เป้าหมายและระหว่างคนในชุมชนเป้าหมายกับทหาร มีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการของทหารมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชน มีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง และมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อทหาร

พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก หมายถึง พื้นที่โครงการพระราชดำริ และพื้นที่ตำบลติดชายฝั่งทะเล และพื้นที่เกาะแก่งต่างๆ โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ตลอดจนจัดระเบียบชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหาต่างๆ ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเองและมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ สามารถสนองตอบความต้องการทางทหารตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

2. พื้นที่สำคัญลำดับรอง

พื้นที่จังหวัดชายแดน พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับรอง หมายถึง พื้นที่ตำบลถัดจากตำบลชายแดนของจังหวัดชายแดน โดยจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารร่วมกันกำหนดพื้นที่หรือคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ระดับสถานการณ์ปัญหาและระดับผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่หรือลักษณะพื้นที่ซึ่งมีอาณาเขตเชื่อมต่อกับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ ตลอดจนจัดระเบียบชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหาต่างๆ ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเองและมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ สามารถสนองตอบความต้องการทางทหารตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

พื้นที่จังหวัดชั้นใน พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับรอง หมายถึง มั่นคงพื้นที่ซึ่งจังหวัด หน่วยตำรวจและหน่วยทหารในพื้นที่ร่วมกันกำหนดขึ้น หรือคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม (เช่น ตำบล หรืออำเภอ) โดยใช้เกณฑ์ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ และระดับผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่น้อยกว่าพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก หรือเป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตเชื่อมต่อกับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่อยู่ในเกณฑ์ยากจน หรือชุมชนมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การสร้างเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ หรือชุมชนที่อยู่ใกล้กับที่ตั้งของหน่วยทหาร พันจกความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ พัฒนาการศึกษา และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชนพื้นที่เป้าหมายและระหว่างคนในชุมชนเป้าหมายกับทหาร มีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการของทหารมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง และมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อทหาร

พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล พื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับรอง หมายถึง พื้นที่ตำบล ถัดจากตำบลชายฝั่งทะเล และพื้นที่เกาะแก่งต่างๆ ของจังหวัดชายฝั่งทะเล โดยจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารร่วมกันกำหนดพื้นที่ หรือคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการ ได้ตามความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ระดับสถานการณ์ปัญหาและระดับผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ หรือลักษณะพื้นที่ซึ่งมีอาณาเขตเชื่อมต่อกับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญลำดับแรก โดยมีความมุ่งหมายในการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่อยู่ในเกณฑ์ยากจน หรือชุมชนมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การสร้างเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ หรือชุมชนที่อยู่ใกล้กับที่ตั้งของหน่วยทหาร พ้นจากความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ พัฒนาการศึกษา และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชนพื้นที่เป้าหมายและระหว่างคนในชุมชนเป้าหมายกับทหาร มีผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้บรรลุตามแผน คือ ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการของทหารมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง และมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อทหาร

ตัวชี้วัดผลการพัฒนา

ผลลัพธ์การพัฒนาประเทศ ของ นทพ. ในห้วง พ.ศ.2555-2559 คือ การเสริมสร้างศักยภาพของ “คน ชุมชน และพื้นที่” ให้เกิดความมั่นคงในการดำรงชีพ การยกระดับความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิต การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของ “คนและชุมชน” เพื่อการมีส่วนร่วมการจัดเตรียมระบบพื้นที่ ทรัพยากร และประชาชน เพื่อพัฒนาศักยภาพทางทหารในการป้องกันประเทศ โดยกำหนดตัวชี้วัดผลพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้

1. ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย มีความมั่นคงในการดำรงชีพได้รับการพัฒนา ยกระดับความเป็นอยู่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยใช้เกณฑ์ จปฐ. และ กชช.2 ค. ในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ.2555-2559) เป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาและระดับคุณภาพชีวิตที่ต้องการให้บรรลุ

2. ชุมชน/หมู่บ้าน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขีดความสามารถในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาสำคัญในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของตนเองได้โดยประเมินจากผลการพัฒนาเฉพาะด้าน ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ยากจนในชนบทมีความมั่นคงในการดำรงชีพ การประกอบอาชีพ การมีรายได้ มีงานทำ ในระดับ “พอมี – พอกิน” และได้รับการเสริมสร้างให้มีศักยภาพ ขีดความสามารถเพื่อพัฒนาไปสู่ระดับ “กินดี – อยู่ดี” ได้

2.2 เกิดการอาสาร่วมมือกันภายในหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเองได้ โดยเฉพาะปัญหาผลกระทบจากยาเสพติด

2.3 “คน และชุมชน ” มีขีดความสามารถที่จะจัดทำแผนพัฒนาตนเอง และท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ภายใต้ศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ได้

3. ปัญหาความมั่นคงจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศลดลง โดยเฉพาะเงื่อนไขปัญหาผลกระทบต่อ “คน ชุมชน” ในพื้นที่เป้าหมายตามแนวชายแดน และพื้นที่ตอนในที่มีปัญหาความไม่มั่นคงในทุกมิติที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาประเทศ

4. ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา และประชาชนบริเวณที่ตั้งหน่วย มีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการปฏิบัติงานของทหาร

รายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่องสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี

เป็นการจัดทำประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร (สำนักข่าวกรอง กรมข่าวทหาร, รายงาน, 2559) โดยการตรวจสอบสถานะแวดล้อมความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี ดำเนินการโดยใช้กรอบการวิเคราะห์วางแผนด้วยภาพอนาคต (Scenarios) จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาอนาคตศึกษา ซึ่งมีสมมติฐาน ดังนี้

1. การทำนายอนาคตให้แม่นยำเป็นไปได้ยาก
2. อนาคตมีหลายแบบซึ่งได้แก่อนาคตที่เป็นไปได้ (Possible Futures) อนาคตที่น่าจะเป็น (Plausible Future) และอนาคตที่อยากให้เป็น (Preferable Future)
3. ศึกษาอนาคตเพื่อปฏิบัติในปัจจุบันให้ดีที่สุด โดยการทำแผนที่อนาคต (Future Mapping)

นอกจากนี้ สิ่งที่น่าอนาคตวิทยา จะต้องพิจารณาคือ สิ่งที่เราเรียกว่า Unknown Factor หรือสิ่งที่เรายังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น และ Know Unknown Factor หรือสิ่งที่เราจะเกิดขึ้นแต่ไม่แน่ใจว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด เป็นสิ่งที่มีความไม่แน่นอน (Uncertainties) ในรายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่อง สถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) จึงจำเป็นต้องวางกรอบของการวิเคราะห์ห้บนการสร้างภาพอนาคต (Scenario) ตามแนวโน้มของโลกที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Global Trends)

แนวโน้มสถานการณ์ของโลกในห้วง 20 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2560– 2579)

นับจากสิ้นสุดสงครามเย็น โลกได้พัฒนาเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และไม่แน่นอน กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นำมาซึ่งการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของผู้คน สินค้าและการบริการที่เพิ่มจำนวนขึ้นในอัตราที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ความเชื่อมโยงที่กว้างขวางนี้ทำให้บุคคลหรือผู้มีบทบาทที่ไม่ใช่รัฐ (Non - State Actor) ต่างก็มีอิทธิพลมากขึ้นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับโลกภูมิภาคหรือภายในรัฐชาติหนึ่งรัฐชาติ ใดอันส่งผลให้เกิดความท้าทายต่อความเป็นรัฐชาติ รวมถึงองค์กระระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนมากแล้วจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ก่อนหรือในยุคสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง นอกจากนี้ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ได้รับการกระตุ้นโดยเทคโนโลยีทันสมัยที่ประเทศต่างๆ นำมาใช้ในการแสวงหาและนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ได้ช่วยบรรเทาความยากจนของประชากรและนำไปสู่ศูนย์อำนาจใหม่ของโลกหลายชาติพยายามที่จะมีบทบาทมากขึ้นทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก อย่างไรก็ตามการเร่งใช้ทรัพยากรธรรมชาติก็ได้นำมาซึ่งผลในการทำลายสิ่งแวดล้อม และเร่งให้เกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติที่รุนแรงและส่งผลกระทบเชื่อมโยงในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก

จากสภาพแวดล้อมดังกล่าว ในอีกยี่สิบปีข้างหน้า โลกยังคงต้องเผชิญกับปัญหาการแบ่งแยกทางการเมืองและความพยายามในการจัดตั้งประเทศใหม่ในรัฐต่างๆ จนทำให้บางรัฐชาติต้องเผชิญกับการก่อความไม่สงบภายใน บางรัฐกลายเป็นรัฐที่ล้มเหลว (Failed State) บางรัฐต้องเปลี่ยนรูปแบบการปกครอง นอกจากนี้แล้ว ความขัดแย้งทางความเชื่อที่แพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ก็ยิ่งเสริมให้การแบ่งแยกทางการเมืองรุนแรงขึ้น จนนำมาซึ่งการก่อการร้ายทั้งภายในบางชาติ และการก่อการร้ายที่กระจายไปทั่วโลกทั้งนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีไซเบอร์และอวกาศที่ถูกนำมาใช้และสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ยังช่วยเสริมขีดความสามารถของกลุ่มบุคคลย่อย ๆ เช่น กลุ่มก่อการร้าย กลุ่มอาชญากรรมที่เป็นองค์กรรวมถึงองค์กรค้ายาเสพติดข้ามชาติ และกลุ่มพลังอื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมของตน รวมถึงโอกาสที่จะเข้าถึงอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง ด้วยสภาพดังกล่าวยิ่งทำให้โลกอาจต้องเผชิญกับภัยจากอาวุธทำลายล้าง และสงครามในรูปแบบใหม่ที่เรียกกันว่าสงครามไซเบอร์

การแข่งขันทางเศรษฐกิจอีกยี่สิบปีข้างหน้าจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทุกชาติต่างพยายามแสวงหาความได้เปรียบเพื่อนำมาซึ่งการกินคือผู้ดีของคนในชาติ การแข่งขันทางเศรษฐกิจอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งทั้งภายในและระหว่างชาติที่อาจรุนแรงจนถึงขั้นความขัดแย้งด้วยอาวุธได้ การแข่งขันแหล่งทรัพยากรใหม่ๆ โดยเฉพาะในทะเลจะเพิ่มมากขึ้นจนอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งในเรื่องเส้นเขตแดนอาณาเขตทั้งทางบกและทางทะเล โดยเฉพาะบริเวณเอเชีย-แปซิฟิก การเร่งพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกอย่างต่อเนื่อง จะทำให้โลกต้องประสบกับปัญหาความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกินขอบเขต จนนำมาซึ่งการทำลายสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลต่อเนื่องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เช่น ภาวะโลกร้อน และนำมาซึ่งภัยพิบัติที่รุนแรงขึ้นเป็นลำดับทั้งนี้ ในสภาพของโลกที่เชื่อมต่อกันเช่นปัจจุบัน บทบาทและการดำเนินนโยบายต่างประเทศของชาติมหาอำนาจ รวมถึงตัวแสดงสำคัญๆ ในโลกมีผลเป็นอย่างมากต่อการป้องกันและแก้ไขหรือทำให้ความขัดแย้งตามที่ต่าง ๆ ของโลกทวีความรุนแรงขึ้นได้

บทบาทของชาติมหาอำนาจและองค์กรที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
สหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ จะยังคงเป็นมหาอำนาจที่แผ่อิทธิพลไปทั่วทุกมุมโลก อย่างไรก็ตามหลังเหตุการณ์ 9/11 เมื่อปี 2544 ได้นำสหรัฐฯ เข้าสู่ภาวะสงครามกับกลุ่มก่อการร้ายที่แพร่กระจายไปทั่วโลก การก่อการร้ายดำรงอยู่และขยายตัวต่อไป ปัญหาในตะวันออกกลางไม่อาจคลี่คลายได้เช่นความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับโลกอาหรับ รวมถึงพัฒนาการในสังคมโลกมุสลิมที่ได้เกิดการปฏิรูปสังคมขึ้นในชื่อที่เรียกกันว่า “อาหรับสปริง” ยังทำให้กลุ่มก่อการร้ายมีแหล่งบ่มเพาะและขยายตัวออกไปได้ง่ายขึ้น

สหรัฐฯ คงบทบาทการเป็นผู้นำการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก เพื่อรักษาความมั่นคงความมั่งคั่งของ เอเชีย-แปซิฟิก ยังคงให้ความสำคัญต่อนโยบาย Rebalancing To Asia And Pacific โดยยังคงมีการวางกำลัง การฝึกซ้อม สร้างความทันสมัยและเสริมความมั่นคงให้กับประเทศพันธมิตรในภูมิภาค ขยายความร่วมมือ/ประชุมหารือทางทหารทั้งในระดับทวิภาคี/พหุภาคีกับหุ้นส่วนหลัก/สมาชิกอาเซียนและประเทศในภูมิภาค เน้นพัฒนาศักยภาพเพื่อเผชิญความท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค เช่น การป้องกันจีปนาอูธ การก่อการร้าย ความมั่นคงทางทะเล Cyber Security และ HA/DR สนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก ส่งเสริมการเพิ่มความร่วมมือในกรอบต่างๆ ผ่านเครื่องมือและกระบวนการต่างๆ ได้แก่การสนับสนุนพันธมิตร ทำให้องค์กรในภูมิภาคมีความเข้มแข็ง สนับสนุนการค้าเสรี TPP สนับสนุนการพัฒนาความมั่นคง ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนเป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินบทบาทของสหรัฐฯ ในบางประเด็นอาจเสี่ยงขัดแย้งกับจีนจากการเข้าไปแทรกแซงในบางเรื่องที่กระทบต่อผลประโยชน์ของจีน และอาจก่อให้เกิดความตึงเครียด และอาจนำไปสู่การแข่งขันบทบาทจัดตั้งขั้วอำนาจ และการแข่งขันอาวุธในภูมิภาค

สหรัฐฯ กังวลปัญหาทะเลจีนใต้(เสรีภาพการเดินเรือและเดินอากาศ) ที่จะกระทบต่อปฏิบัติการทางเรือของสหรัฐฯและการโจมตีทางไซเบอร์ แต่สหรัฐฯ ยังต้องร่วมมือกับจีนในประเด็นท้าทายอื่นๆ เช่น ภาวะโลกร้อน เศรษฐกิจ ปัญหาในเกาหลีเหนือ และปัญหาการก่อการร้าย

โดยจะสนับสนุนความพยายามอย่างต่อเนื่องของอาเซียนและจีนในการปฏิบัติตาม DOC และความพยายามที่จะหาข้อสรุป COC ในการแก้ไขปัญหาทะเลจีนใต้ให้ได้โดยเร็ว ทั้งนี้สหรัฐฯ น่าจะเผชิญกับความท้าทายจากจีนมากขึ้นจากศักยภาพที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการทหารของจีน

ในห้วง 20 ปี ข้างหน้า ภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก อาจจะมีเกิดภาพของการเป็นขั้วอำนาจที่ชัดเจนมากขึ้น จากการสนับสนุนทางทหารอย่างต่อเนื่องของสหรัฐฯ และการแข่งขันของจีน โดยมีปัญหาทะเลจีนใต้ ทะเลจีนตะวันออก และปัญหาไต้หวัน เป็นเงื่อนไขสำคัญ และมีแนวโน้มที่จะต้องใช้เวลาในการแก้ไขปัญหา

สาธารณรัฐประชาชนจีน

จีน จะปฏิรูปกองทัพครั้งใหญ่ ให้เป็นแบบระบบการบังคับบัญชาาร่วม (Unified Command) แบบสหรัฐฯ (การปรับโครงสร้างการบังคับบัญชาาระดับสูงจากเดิม 4 กรมใหญ่ เหลือเพียง 1 กรม คือ กรมเสนาธิการร่วม ปรับโครงสร้างหน่วยระดับภาคทหาร 7 แห่ง เป็น เขตยุทธศาสตร์ (Strategic Zone) 5 แห่ง ปรับบทบาทกระทรวงกลาโหม ยกกระดับขีดความสามารถของยุทธโศปกรณ์ (จะมีเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2) พัฒนากำลังพล พัฒนาเทคโนโลยีกองทัพ ให้สามารถรับมือกับปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ได้ กองทัพจะมีบทบาทช่วยทำให้ China Dream ของจีนบรรลุเป้าหมายในช่วงแรกภายในปี 2563 ซึ่งเป็นส่วนขยายของยุทธศาสตร์จีน และยุทธศาสตร์ทางทะเลคาดการณ์ว่าจีนจะเพิ่มงบประมาณกลาโหมอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 โดยจะลดภาพกองทัพยุคปฏิวัติคอมมิวนิสต์ มีขีดความสามารถด้านการรบที่เข้มแข็ง (แต่ก็ยังไม่ต้องการเผชิญหน้า/ปะทะกับสหรัฐฯ) ควบคู่กับการมีท่าทีที่แข็งกร้าว หากผลประโยชน์ของจีนได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะผลประโยชน์และความปลอดภัยทางทะเล และพร้อมที่จะรับมือกับทุกสถานการณ์ที่จะกระทบต่อผลประโยชน์ของจีนในภูมิภาค เอเชีย - แปซิฟิก

จีน จะดำเนินยุทธศาสตร์แบบ Holistic Views Of National Security ปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจพลังงาน สังคมและรักษาความมั่นคงนอกเขตประเทศทำให้จีนต้องส่งกำลังเข้าไปคุ้มครองพื้นที่ผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุดเช่นการรักษาความปลอดภัยในแม่น้ำโขง การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารในทะเลจีนใต้ และ Naval Installation ที่จิบูติ และอาจรวมถึงโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟในภูมิภาคอาเซียน ที่ได้เริ่มก่อสร้างใน สปป.ลาว ใช้ยุทธศาสตร์ป้องกันทั้งนอกฝั่งและในทะเลเปิด เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของจีน และปฏิเสธการเข้าถึงยุทธบริเวณของข้าศึก (Anti-Access/Area Denial Strategy – A2AD)

จีน จะผลักดันความมั่นคงรูปแบบใหม่ในเอเชีย (New Asian Security Concept) ที่สนับสนุนแนวคิดหลายขั้วอำนาจ จะกระชับความร่วมมือทางทหารกับประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะกับอาเซียนในทุกๆ มิติ ทั้ง HA/DR การต่อต้านการก่อการร้าย ปัญหาความมั่นคงที่มีใช้

ทางทหาร และการรักษาความมั่นคงทางทะเลผู้อพยพ (ชาวจีนมุสลิมอุยกูร์) การโจมตีทางไซเบอร์ โครงการเส้นทางสายไหมทางบกและทางทะเลจะเป็นรูปธรรมและจะสนับสนุนอิทธิพลอำนาจของจีนในระดับโลก

ในห้วง 20 ปีข้างหน้า จีนจะยังคงเดินหน้าผลักดันเป้าหมาย China Dream ในช่วงที่สอง (เป้าหมายอยู่ที่ปี พ.ศ. 2592 ครอบรอบ 100 ปี แห่งการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน) แม้จีนจะแสดงถึงการผ่อนปรนในบางเรื่องแต่ยังคงมุ่งมั่นที่จะทำตามเป้าหมายของตน (China Dream) โดยไม่ใส่ใจเสียงทักท้วงของประเทศในภูมิภาคซึ่งอาจจะส่งผลให้ภูมิภาค เอเชีย – แปซิฟิก มีความตึงเครียด โดยเฉพาะกับมหาอำนาจบางประเทศและอาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดหมายขึ้นได้นำไปสู่การแข่งขันอำนาจทางทหารและการแข่งขันสะสมอาวุธจีนจะมีโครงสร้างกองทัพใหม่ที่สมบูรณ์ที่จะมีผลต่อการดำเนินนโยบาย/ท่าทีของกองทัพประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จีนจะกลายเป็นมหาอำนาจโลกจากความร่ำรวยทางเศรษฐกิจ และศักยภาพทางทหารที่เข้มแข็ง และกล้าท้าทายอิทธิพลของสหรัฐฯ

รัสเซีย

รัสเซีย จะยังคงขัดแย้งกับสหรัฐฯ และชาติตะวันตก โดยเฉพาะในกรณียูเครน ทำให้รัสเซียเพิ่มงบประมาณทางทหารมากขึ้น และหันเข้าหาพันธมิตรในเอเชีย – แปซิฟิก รัสเซียมีความใกล้ชิดทางทหารกับจีน ทั้งเรื่องการฝึก การขายยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย และความร่วมมือด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารร่วมกัน อีกทั้งยังมีความใกล้ชิดกับเกาหลีเหนือ โดยได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2558 เป็น “Year Of Friendship” ให้มีความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์ของรัสเซีย เช่น ปัญหายูเครน ภัยจากการก่อการร้าย (เดินหน้าโจมตีในซีเรีย) จุด Hot Spot ต่างๆ และการ Balance Of Power

รัสเซีย พยายามรุกคืบทางทหารในแปซิฟิก โดยเข้าไปก่อสร้างหน่วยทหารบนเกาะ Iturup และ Kunashiri ในหมู่เกาะคูริลที่ญี่ปุ่นอ้างสิทธิ์ เพื่อต่อต้านสหรัฐฯ ที่จะนำระบบป้องกันขีปนาวุธ THAAD มาประจำการในเกาหลีใต้ ซึ่งจะทำให้เป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งในภูมิภาค

รัสเซีย มองว่าภูมิภาค เอเชีย – แปซิฟิก จะเป็นแหล่งผลประโยชน์แห่งใหม่ ทั้งตลาดส่งออกก๊าซธรรมชาติ และตลาดส่งออกอาวุธให้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย เมียนมา และบังกลาเทศ โดยผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบการค้าเสรีของรัสเซีย ให้มีความสำคัญกับอาเซียนโดยส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงด้วยการตอบรับเป็นเจ้าภาพร่วมกับ ไทย สปป.ลาว และญี่ปุ่น เกี่ยวกับการฝึกกู้ภัยพิบัติและการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมครั้งที่ 6 ในปี 2559 ที่ประเทศไทยรัสเซียน่าจะยังคงเป็นตลาดอาวุธสำคัญของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค เอเชีย – แปซิฟิก และน่าจะพยายามสร้างผลประโยชน์ยึดโยงกับ เอเชีย – แปซิฟิก ให้มากขึ้น

ในห้วง 20 ปีข้างหน้า รัสเซียน่าจะมีบทบาทใน เอเชีย – แปซิฟิก มากขึ้น โดยเฉพาะศักยภาพในการตอบสนองความต้องการด้านพลังงานและตลาดอาวุธในภูมิภาค อย่างไรก็ตามอิทธิพลของรัสเซียไม่น่า

จะก่อความขัดแย้งในภูมิภาค ยกเว้นกับญี่ปุ่น และสหรัฐฯ ในประเด็น ที่อาจกระทบต่อผลประโยชน์ด้าน ความมั่นคงและเศรษฐกิจของรัสเซีย รัสเซียจะมีความใกล้ชิดและมีบทบาทความร่วมมือกับอาเซียนมากขึ้น โดยอาเซียนอาจใช้รัสเซียเป็นเครื่องมือในการรักษาคุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจในภูมิภาคได้

อินเดีย

อินเดีย ยังคงเป็นประเทศที่มีความขัดแย้งทั้งปัญหาจากกลุ่มก่อความไม่สงบ ภายในประเทศ และความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับปากีสถานที่ ความสัมพันธ์ยังไม่ราบรื่นยังคงมีความหวาดระแวงกัน คาดว่ายังไม่สามารถเจรจาสันติภาพกันได้ ในประเด็นแคชเมียร์มีความกังวลในความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่าง จีน กับ ปากีสถาน ซึ่งจะส่งผล ให้สถานการณ์ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป อินเดียมีความใกล้ชิดกับญี่ปุ่น ด้านความมั่นคงและการทหาร โดยเป็นหุ้นส่วนทางด้านนิวเคลียร์ระหว่างกัน และมีความสัมพันธ์ อันดีกับเกาหลีใต้ ซึ่งเป็น "Special Strategic Partnership" กัน อินเดียประสบความสำเร็จในการ ทดสอบยิงขีปนาวุธข้ามทวีปที่สามารถติดหัวรบนิวเคลียร์ Agni-V จากฐานยิงเคลื่อนที่ได้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อินเดียเพิ่มและกระชับความร่วมมือทางทหารกับฝรั่งเศส รัสเซีย และสหรัฐฯ

ในห้วง 20 ปีข้างหน้า คาดว่าอินเดียจะมีกองทัพที่เข้มแข็งทันสมัยในทุกด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความจะก้าวหน้าจากการได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งจากสหรัฐฯ และรัสเซีย อินเดียจะให้ความสำคัญกับนโยบาย Act East โดยกระชับความร่วมมือด้านกับอาเซียน ทุกด้าน ส่งเสริมการสร้างถนน 3 ฝ่ายเชื่อมต่ออินเดีย เมียนมาและ ไทย พร้อมปกป้องผลประโยชน์ ของอินเดียในทะเลจีนใต้โดยมีความสัมพันธ์และร่วมมือที่ดีกับเวียดนามจะแข่งขันอิทธิพลกับจีน รุนแรงขึ้นในภูมิภาคอาเซียน และจะกลายเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำอำนาจ ระหว่างมหาอำนาจฝ่ายต่างๆ ในภูมิภาค เอเชีย – แปซิฟิก

องค์กรเหนือรัฐ และองค์กรที่มีไร่รัฐ

สหภาพยุโรป (EU) จะเข้ามาแสวงหาความร่วมมือในด้านต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก มากขึ้น เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย เศรษฐกิจ เป็นต้น

องค์กรเหนือรัฐ (UN และ UNHC) และองค์กรทางสังคมที่สำคัญ (Human Rights Watch, Iom, Ilo, Unhcr, Unhrc, Oic, Msf(องค์กรแพทย์ไร้พรมแดน) เป็นต้นจะมีบทบาทในการ ชี้นำ/กดดัน อันจะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

องค์กรที่มีไร่รัฐ (องค์กรก่อการร้าย เช่น IS กลุ่มก่อการร้าย และองค์กรอาชญากรรม ต่าง ๆ) จะมีอิทธิพล มีความเข้มแข็ง และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น มีอำนาจต่อตรงกับรัฐ และจะเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในรัฐ

สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ปัญหาข้อพิพาทด้านเขตแดนทางทะเลกำลังกลายเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการกระทบกระทั่งกันระหว่างรัฐ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาค โดยเฉพาะการที่จีนพยายามยึดครองพื้นที่ทั้งหมดของทะเลจีนใต้ อันนำมาซึ่งความตึงเครียดต่อกันจนส่งผลกระทบต่อทางด้านการเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของกลุ่มเหล่านี้ สิ่งสำคัญที่สุดคือต่างฝ่ายต่างพยายามเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหารจนเกิดการแข่งขันกันสะสมอาวุธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธทางยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นพลังในการต่อรองกับประเทศอื่น นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังได้ขยายวงกว้างเมื่ออาเซียนพยายามเข้าไปแก้ไขปัญหาโดยที่สหรัฐฯ ก็ยังคงต้องการรักษาเสรีในการเดินเรือและมิน โยบายในการรักษาอิทธิพลของตนไว้ในภูมิภาค ทำให้ปัญหามีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจนจินจินมองว่าตนเองถูกปิดล้อมจึงแสดงปฏิกิริยาต่อต้านมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากข้อพิพาทดังกล่าวแล้วปัญหาพิพาทในหมู่เกาะคูริลระหว่างญี่ปุ่นกับรัสเซีย ปัญหาทะเลจีนตะวันออกระหว่าง จีนกับญี่ปุ่น ปัญหาคาบสมุทรเกาหลี ปัญหาช่องแคบไต้หวัน และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเป้าหมายในการแข่งขันทรัพยากรและพลังงานที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับชาติของตน ปัญหาเหล่านี้จะยังคงเป็นประเด็นสำคัญในภูมิภาคและอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งโดยใช้กำลังทหารขึ้นในภูมิภาคต่อไปในระยะยี่สิบปีข้างหน้า โดยแต่ละฝ่ายจะพยายามเสริมสร้างพลังอำนาจของตนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การทหาร และการทูต ไปพร้อม ๆ กับการแสวงหาพันธมิตรเพื่อสร้างอิทธิพลให้เหนือกว่าคู่แข่งอื่น ๆ

ในอีกยี่สิบปีข้างหน้า ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จะกลายเป็นตลาดการค้าและสถานที่แข่งขันทางเศรษฐกิจที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยเศรษฐกิจในยุโรป และสหรัฐฯ กำลังตกต่ำ ในขณะที่เศรษฐกิจในภูมิภาคกำลังขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว สภาพดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้าง ความสัมพันธ์และการเชื่อมต่อเครือข่ายทางเศรษฐกิจ รวมถึงเส้นทางของชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคเข้าหากัน อาทิ East-West Corridors, North-South Corridors, Stilwell Road (เชื่อมต่ออินเดีย เมียนมา ไทย), One Belt One Road (เส้นทางสายไหมทางบก), China Maritime Silk Road จะทำให้เกิดการเดินทางเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสินค้า เศรษฐกิจ การลงทุน และวัฒนธรรม ขณะเดียวกันจะทำให้เกิดผลกระทบในเรื่อง ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้อพยพ ปัญหาสังคม ปัญหาการอพยพหลบหนีเข้าเมืองและแรงงานผิดกฎหมาย หรือเรื่องการปรับเปลี่ยนเส้นทางกำลังบำรุงทางทหาร

อาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียนในสองทศวรรษหน้ามีแนวโน้มที่จะพัฒนาและเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตามศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกที่จะเคลื่อนย้ายจากยุโรปและสหรัฐฯ มายังเอเชีย การเติบโตดังกล่าวจะผูกพันการพึ่งพาทางเศรษฐกิจของอาเซียนกับยุโรป สหรัฐฯ และชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะจากจีนและอินเดียที่กำลังเติบโตอยู่ในขณะนี้ ส่งผลให้จีนและอินเดียจะเข้ามามีบทบาทและขยายอิทธิพลในอาเซียนมากขึ้น ทั้งนี้การที่จีนมีปัญหาพิพาททางทะเลกับหลายชาติในอาเซียน โดยเฉพาะกับเวียดนามและฟิลิปปินส์ ในขณะที่บางชาติ เช่น กัมพูชาและลาว ยังคงพึ่งพาจีนอยู่ จะกลายเป็นอุปสรรคในความเป็นเอกภาพของอาเซียน และยิ่งสหรัฐฯ ได้กำหนดนโยบายกลับเข้ามา มีบทบาทในภูมิภาคนี้อีกครั้ง โดยให้ความสำคัญกับทั้งพันธมิตรเดิม เช่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ยังได้แสวงหาและเปิดความสัมพันธ์กับชาติที่เป็นพันธมิตรใหม่ เช่น เวียดนาม เมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งเป็นพันธมิตรกับจีน และยังเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นจากเดิม ก็ยิ่งจะลดความเป็นเอกภาพในอาเซียนมากขึ้น

การแข่งขันอิทธิพลของสหรัฐฯ กับจีน โดยมีชาติสมาชิกอาเซียนเป็นพื้นที่แข่งขัน จะนำมาซึ่งโอกาสและสิ่งท้าทายของแต่ละชาติ โดยชาติที่มีความขัดแย้งกับจีน เช่น ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม จะดำเนินบทบาทในการดึงสหรัฐฯ เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุดเพื่อถ่วงดุลอำนาจกับจีน ในขณะที่ชาติซึ่งไม่มีความขัดแย้งกับจีนโดยตรง ก็จะพยายามรักษาความเป็นกลางและพยายามมีปฏิสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจสหรัฐฯ และจีน ไปพร้อม ๆ กันด้วยความระมัดระวัง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการเป็นพันธมิตรหรือความผูกพันที่มีอยู่เดิม กับผลประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยนที่ชาติสมาชิกอาเซียนเหล่านั้นจะได้จากจีนหรือสหรัฐฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า ในห้วงจากนี้ไป การแข่งขันทางการทูตระหว่างจีน สหรัฐฯ และชาติสมาชิกอาเซียนจะมีความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อยๆ โดยแต่ละชาติจะมุ่งไปที่ผลประโยชน์ชาติของตนเป็นสำคัญ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันอิทธิพล รวมถึงปัญหาพิพาทที่เกิดขึ้น ได้ทำให้ชาติสมาชิกอาเซียน ต่างสะสมอาวุธทางยุทธศาสตร์เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ชาติ โดยเฉพาะ เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซียการสะสมอาวุธดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการที่ชาติต่างๆ พยายามพัฒนากองทัพของตนไปสู่ความทันสมัย เพื่อปกป้องดินแดนที่ยังคงมีปัญหาข้อพิพาท โดยเฉพาะเขตแดนทางทะเล และเขตเศรษฐกิจทางทะเลที่ยังคงมีการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนและไม่มีความชัดเจน นอกจากนี้ จีน และสหรัฐฯ ต่างก็ให้การสนับสนุนอาวุธกับพันธมิตรของตนเพื่อคงอิทธิพลของตนไว้ในชาตินั้นๆ

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปลายปี 2558 (เมื่อวันที่ 31 ธ.ค.58) จะเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าภายในอาเซียนอย่างไรก็ตามคาดว่าในอีกยี่สิบปีข้างหน้าชาติสมาชิกอาเซียนจะยังคงมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน มีช่องว่างของรายได้ ประชากร ระบบสาธารณสุข โภชนาขั้นพื้นฐาน ระบบการเมืองการปกครองและระเบียบกฎหมาย รวมถึงภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จนอาจทำให้การรวมตัวกันดังกล่าวนำมาซึ่งปัญหาด้านการเมืองและความมั่นคงหลายประการ นอกจากนี้แล้ว สมาชิกอาเซียนบางชาติยังคงมีปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ มีปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน และยังมีปัญหาคความขัดแย้งเรื่องเส้นเขตแดนที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขกันอยู่ จนจะทำให้เกิดช่องว่างของความร่วมมือกัน อันทำให้อาเซียนอาจจะต้องเผชิญกับปัญหาด้านความมั่นคงที่สลับซับซ้อนมากขึ้นด้วย เช่น ยาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง การแพร่ขยายของอาวุธ และอาชญากรรมข้ามชาติรูปแบบต่างๆ จะขยายตัวมากขึ้นจากการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การหลั่งไหลเข้าออกของแรงงาน และการขยายตัวของการท่องเที่ยว ในขณะที่ปัญหาบางประการที่หมดไปแล้วอาจหวนกลับมาอีก เช่น การแพร่ระบาดของโรคร้ายแรง (ทั้งโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ) ขณะที่ปัญหาใหม่จะขยายตัวมากขึ้น เช่น ภัยคุกคามจาก Cyber ปัญหาสมองไหล ปัญหาการแพร่ขยายและการรวมกลุ่มของกลุ่มบุคคลที่มีความคิดหัวรุนแรง ในประเทศอาเซียนที่เป็นมุสลิมหรือที่เป็นสังคมนุสลิม เป็นต้น

ประเทศรอบบ้าน

ในยี่สิบปีข้างหน้า เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม จะมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้หลุดพ้นจากความยากจนและความล้าหลังด้านการพัฒนา โดยจะพยายามแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เช่น ปัญหาเส้นเขตแดนปัญหาชนกลุ่มน้อย และกลุ่มต่อต้านบริเวณชายแดน ขณะเดียวกันก็จะผลักดันการปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศมากขึ้น เพื่อดึงดูดการลงทุนใหม่ๆ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ จนน่าจะส่งผลให้ชาติเหล่านี้กลายเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาค ไปพร้อมกับการเป็นพื้นที่แข่งขันอิทธิพลที่เข้มข้นระหว่างประเทศมหาอำนาจทั้งในและนอกภูมิภาค โดยเฉพาะจีนกับสหรัฐฯ โอกาสทางเศรษฐกิจที่เปิดกว้างขึ้น จะส่งผลให้การแข่งขันด้านการลงทุนในประเทศดังกล่าวสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็จะเป็นการเพิ่มคู่แข่งด้านการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะในสินค้าเกษตร เช่น ข้าว เป็นต้น

โดยรวมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีแนวโน้มที่จะพัฒนาดีขึ้น เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีความคาดหวังว่าไทยจะสานต่อนโยบายส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม (Acmeqs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร่วมกันพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้มีผลคืบหน้าเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตามปัญหาการเมืองภายใน และผลประโยชน์

ของแต่ละชาติ อาจนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นได้ เช่น ปัญหาเขตแดนทางบกและทางทะเล เขตเศรษฐกิจจำเพาะ การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล ปัญหายาเสพติด และการลักลอบเข้าเมือง จนมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยคุกคามซึ่งกันและกันที่มีความรุนแรงระดับต่ำ จนส่งผลให้เกิดการกระทบกระทั่งในพื้นที่จำกัดบริเวณชายแดนเป็นครั้งคราว

ราชอาณาจักรกัมพูชา

รัฐบาลกัมพูชาจะให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาประเทศ โดยมุ่งที่จะพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนด้านติดกับไทยอันจะส่งผลให้เกิดผลกระทบบริเวณชายแดน ไทย – กัมพูชาคือ เส้นเขตแดนที่ยังไม่มีความชัดเจนหลายแห่ง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จุดผ่านแดนถาวรช่องสะง่า และจุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยวปราสาทพระวิหาร รวมทั้งจะก่อให้เกิดปัญหาแรงงานผิดกฎหมายการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การลักลอบลำเลียงยาเสพติด การค้าสิ่งของผิดกฎหมาย อาชญากรรมข้ามชาติ บ่อนการพนันบริเวณชายแดน การลักลอบตัดไม้พะยูนและไม้เนื้อแข็งรวมถึงการละเมิดบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการร่วมกันสำรวจ และปักหลักเขตแดนทางบก

ในอีก 20 ปีข้างหน้า กัมพูชาก็น่าจะเดินหน้าแผนบริหารจัดการพื้นที่ปราสาทพระวิหาร ที่กัมพูชาเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลกและเร่งพัฒนาประเทศโดยใช้ทรัพยากรที่มีทั้งทางบกและทางทะเล จนอาจกระทบผลประโยชน์ของชาติไทย และมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดความขัดแย้งในระดับไม่รุนแรงไปจนถึงระดับที่รุนแรงในห้วงเวลาสั้น ๆ ในพื้นที่จำกัดจากปัญหาเส้นเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเลได้ ทั้งนี้กัมพูชาได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนพร้อมเร่งพัฒนากองทัพให้ได้มาตรฐาน โดยระบบอาวุธยังคงเป็นแบบพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ปฏิบัติการ แต่มีการพัฒนาให้สมบูรณ์และทันสมัยมากขึ้น โดยมุ่งเน้นกำลังทางบกและทางทะเล เพื่อรักษาผลประโยชน์ตามแนวชายแดนและเขตทับซ้อนทางทะเล โดยจีนจะยังคงเป็นประเทศสนับสุนนหลัก ในขณะที่ยุทธโศปกรณ์บางส่วนกัมพูชาอาจจะได้รับการสนับสนุนมาจากกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก โดยเฉพาะรถถังหลัก รถหุ้มเกราะลำเลียงพล และระบบป้องกันภัยทางอากาศ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สปป.ลาว จะเปิดประเทศมากขึ้นเพื่อเร่งพัฒนาเศรษฐกิจ โดยยังไม่ปฏิรูปการเมือง ยึดยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ด้านหลักของลาว (การสร้างเขื่อนเพื่อส่งออกไฟฟ้า การเชื่อมเส้นทางเพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และการพัฒนาการเกษตรเพื่อส่งออก และสร้างความมั่นคงด้านอาหาร) ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวต้องอาศัยการลงทุนขนาดใหญ่จากต่างประเทศ ซึ่งคงจะทำให้ลาวต้องพึ่งพาเงินเพิ่มมากขึ้นแม้จะหวังเกรงอิทธิพลของจีน การพัฒนา

ประเทศของลาวยังมีต้นทุนทางสังคมที่สูงขึ้นจากกระแสคัดค้านการสร้างเขื่อนในแม่น้ำโขงตอนล่าง และปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อมจากภาคอุตสาหกรรม ขณะที่ลาวถูกจีนและเวียดนามตักตวงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในขณะที่กำลังกองทัพของ สปป.ลาว ยังเป็นกองกำลังขนาดเล็กที่จะยังไม่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศไทย แต่ก็ยังอาจเกิดปัญหากระทบกระทั่งระหว่างกันได้ อันเป็นผลมาจากปัญหาเรื่องเส้นเขตแดนและกลุ่มต่อต้านตามแนวชายแดนความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ไทย - สปป.ลาว ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของทั้งสองประเทศจะช่วยสร้างความสัมพันธ์และลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน โดยความร่วมมือตามแนวชายแดนที่ผ่านมา มีทั้งเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การป้องกันลักลอบขนย้ายยาเสพติด การป้องกันการค้าขายผิดกฎหมายการร่วมกันสำรวจและปักหลักเขตแดน

ปัญหาในอนาคตรหว่าง ไทย - สปป.ลาว จะยังคงเป็นปัญหาเรื่องการปักปันหลักเขตแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตแดนในแม่น้ำโขงที่จะมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพอยู่ตลอดเวลาจากการสร้างเขื่อนกันตามแม่น้ำโขงที่ไหลจากจีน ลาวจะยังคงมีความพยายามในการแสดงสิทธิบนเกาะ/ดอน โดยการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบคมนาคม เพื่อให้ประชาชนเข้ามาอยู่อาศัย หรือให้สัมปทานแก่ต่างชาติเข้าทำธุรกิจ และจับไล่คนไทยที่ทำกินบนเกาะ/ดอน ออกจากพื้นที่ที่ยังไม่มีความชัดเจนเรื่องเส้นเขตแดน ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวสามารถคลี่คลายด้วยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของไทย - ลาว ซึ่งจะทำให้ไม่บานปลายกลายเป็นความขัดแย้งโดยใช้กำลังทหารขนาดใหญ่

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เวียดนามกำลังพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการทหาร อาจนำมาซึ่งการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับไทยในอนาคต โดยเวียดนามจะยังพยายามรักษาอิทธิพล และความสัมพันธ์พิเศษกับกัมพูชาและลาวไว้ ขณะที่ปัญหาขัดแย้งกับจีนในทะเลจีนใต้จะทำให้เวียดนามเร่งพัฒนากำลังทางเรือดำเนินนโยบายรุกทางการทูตเพื่อสร้างพันธมิตร และดึงประเทศมหาอำนาจอื่นเข้ามาคานอิทธิพลของจีนการเพิ่มศักยภาพกำลังทางเรือของเวียดนามดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเล โดยเฉพาะในพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลกับไทย ทั้งนี้ เวียดนามได้จัดหายุทโธปกรณ์ เพื่อพร้อมตอบโต้การขยายอิทธิพลของจีน โดยมีแผนสร้างกองทัพที่ทันสมัยในปี 2563 ให้สามารถรักษาผลประโยชน์ในอ่าวตังเกี๋ยและทะเลจีนใต้ได้ จึงได้พัฒนาขีดความสามารถทางเรือและทางอากาศยานวิเป็นหลัก ปัจจุบันกองทัพเรือเวียดนามได้ประจำการเรือดำน้ำจากรัสเซีย จำนวน 6 ลำ เพื่อเป็นอาวุธทางยุทธศาสตร์ในการตอบโต้และป้องกันผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เมียนมา ปฏิรูปการเมืองของประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยตามแผนแม่บท (Road Map) ที่ได้วางไว้โดยผู้นำประเทศ มีการเจรจากับชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ และขยายตัวและการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะชาติตะวันตกพึงพอใจ และได้ผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตรพร้อมจะฟื้นฟูความสัมพันธ์ และเข้ามาลงทุน ประมาณการว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า เมียนมาจะมีความก้าวหน้าในระบบการเงินการธนาคาร ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และความมั่นคงด้านพลังงาน แต่ยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอนทางการเมืองหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งในรัฐยะไข่ ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาความขัดแย้งระหว่างศาสนา ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งทางการเมืองและนำมาซึ่งความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้หากสถานการณ์ภายในประเทศของเมียนมาเองมีการบรรลุข้อตกลงและมีความปรองดองกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ถึงระดับที่ทำให้เกิดเสถียรภาพโดยรวมมากขึ้นแล้ว ก็มีโอกาสที่จะเกิดข้อพิพาทจากปัญหาเส้นเขตแดนกับไทย เช่นเดียวกับด้านกัมพูชาด้วยเช่นกัน

ด้านการทหาร การวางกำลังของทหารเมียนมาในระยะต่อไป มีจุดประสงค์เพื่อรักษาภูมิประเทศสำคัญ จัดระเบียบพื้นที่ชายแดน เข้มงวดในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการผ่าน เข้า - ออก รวมทั้งตรวจจับผู้ลักลอบทำประมงในเขตน่านน้ำเมียนมา อย่างไรก็ตาม พื้นที่ชายแดน ไทย - เมียนมา จะยังคงมีปัญหาที่อาจกระทบต่อความมั่นคงทั้งในเรื่องปัญหาชนกลุ่มน้อยในเมียนมา ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา ในเมียนมา ปัญหาเส้นเขตแดน ไทย-เมียนมา ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตในเมียนมาเข้าสู่ไทย ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ทางการทหารของทั้งสองประเทศ ทั้งระหว่างผู้นำกองทัพระดับสูงและผู้บังคับหน่วยตามแนวชายแดน ยังคงเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดทิศทางความสัมพันธ์และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดน อันจะส่งผลถึงการใช้กำลังทหาร

มาเลเซีย

มาเลเซียเสถียรภาพรัฐบาลมาเลเซียมีแนวโน้มจะไม่มั่นคงเหมือนในอดีต แต่เศรษฐกิจจะเติบโตต่อไปจากการพึ่งพาเงินทุนและตลาดในตะวันออกกลางการดำเนินนโยบายของมาเลเซียที่จะกระทบต่อไทย ได้แก่ นโยบายต่างประเทศที่ต้องการปกป้องผลประโยชน์ของพี่น้องมุสลิม และความพยายามมีบทบาทนำในการเรียกร้องความยุติธรรมให้แก่ชาวมุสลิมทั่วโลกซึ่งรวมถึงไทย ในกรณีปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขณะที่เดียวกันปัญหามุคคสองสัญชาติ และการที่พรรค ฝ่ายค้าน และกลุ่มศาสนาหัวรุนแรงมีอิทธิพล ในพื้นที่ตอนเหนือของมาเลเซียที่ติดกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ทำให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงเข้าไปอาศัยเป็นฐานสนับสนุน ทั้งเป็นที่หลบซ่อน พักพิง วางแผน ฝึกอบรม และเผยแพร่ความคิด ซึ่งเป็นการยาก ที่ฝ่ายไทยจะแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากมาเลเซีย

มาเลเซียมีความสัมพันธ์ที่ดีกับไทยในทุกระดับและสามารถแบ่งปันผลประโยชน์ทางทะเลได้อย่างลงตัว ด้านความสัมพันธ์ในระดับ ผบ.หน่วย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งหน่วยกำลังตามแนวชายแดนมีความสัมพันธ์ที่ดีและได้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มาเลเซียยังคงเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยตามแนวชายแดน เพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย เช่น ผู้ก่อการร้าย สินค้าหนีภาษี แรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย และการค้ายาเสพติด ดังนั้น โอกาสที่มาเลเซียจะใช้กำลังทหารรุกถ้ำอริบไตของไทยจึงมีความเป็นไปได้น้อย ทั้งนี้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในของมาเลเซียอาจจะส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดปัญหากับไทยขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม จากการที่มาเลเซียสามารถพัฒนาศักยภาพด้านการทหารไปสู่ความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนากำลังทางเรือ ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีเจตนารมณ์ที่จะเป็นภัยคุกคามต่อฝ่ายใด แต่อาจทำให้ความสมดุล ด้านศักยภาพทางทหารในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไปในเชิงหวาดระแวงและนำไปสู่การแข่งขันการเพิ่มศักยภาพทางทหารทั้งนี้มาเลเซียมุ่งเน้นในการพัฒนาทางเรือและทางอากาศ โดยได้มีการจัดหาเรือดำน้ำ หมู่เรือฟริเกต ผูกบินรบ เอนกประสงค์ ฮ.ปราบเรือดำน้ำ และ เครื่องบินลาดตระเวน

ปัญหาด้านความมั่นคงภายในประเทศ

ปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงเป็นปัญหาสำคัญในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตแดนด้านทิศตะวันออกที่ยังมีความอ่อนไหวและความไม่ชัดเจนอยู่มาก อีกทั้งยังมีผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบกและทางทะเลที่แต่ละประเทศต้องแย่งชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของชาติตนเป็นหลักกระแสโลกาภิวัตน์จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการปักปันเขตแดนจะกระทำได้อย่างยิ่งขึ้น

ปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่มีใช้ทางทหารจะรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ด้วยสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปในห้วงระยะ 20 ปี จะส่งผลให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ที่มีใช้ภัยคุกคามตามแบบ ที่มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนและปริมาณมากขึ้น อาทิเช่น ปัญหาความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปัญหาความมั่นคงทางเครือข่ายสารสนเทศ ปัญหาความมั่นคงทางสาธารณสุข ปัญหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ปัญหาภัยพิบัติ ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

ปัญหาความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติอันเนื่องมาจากความนิยมทางการเมืองที่แตกต่างกันการเมืองของประเทศไทยประสบปัญหาโดยตลอดในห้วง 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นความแตกแยกทางความคิดของกลุ่มการเมือง ส่งผลให้เกิดความแตกแยกทางความคิดของกลุ่มคนในชาติ ทำให้ขาดเสถียรภาพ สาเหตุที่นำไปสู่ความแตกแยกทางความคิดดังกล่าวเกิดจากหลายปัจจัย

คือ ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจน ปัญหาคอร์รัปชัน การขาดระบบยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ปัญหาประเด็นการเมืองที่จะเป็นประเด็นท้าทายประเทศไทยในอนาคต คือ การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง การต่อต้านการคอร์รัปชัน การสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใส การพัฒนาระบบราชการให้สามารถดำเนินการบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ร่วมกับการเร่งปรับปรุง กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ปัญหายาเสพติด

ยาเสพติด ยังคงเป็นปัญหาสำคัญและเป็นปัญหาแทรกซ้อนในหลายๆปัญหาของชาติ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ปัญหาเสพติดยังคงมีความรุนแรงภายในประเทศนั้นเนื่องมาจาก ยังมีอุปสงค์หรือความต้องการของผู้เสพในประเทศเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสร้างรายได้จำนวนมหาศาลให้กับขบวนการค้ายาเสพติดหากสามารถส่งต่อไปยังประเทศที่สาม แนวโน้มในอนาคต การแพร่ระบาดของยาเสพติดจะมีความรุนแรงขึ้นเนื่องจาก ประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งผลิตยาเสพติด ทั้งในจีน เมียนมา ลาว และกัมพูชา เครือข่ายชาวอิหร่านและแอฟริกันยังคงลักลอบนำเฮโรอีน โคเคน และยาไอซ์ เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย อีกทั้งผู้หญิงไทยยังถูกใช้ให้ขนยาเสพติดในต่างประเทศ

สถานการณ์ด้านการค้ายาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ในลักษณะที่กลุ่มผู้เสพยาจะขยายบทบาทขึ้นมาเป็นผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น รวมทั้งขบวนการเหล่านี้ได้ขยายไปสู่การค้าในเรือนจำอีกทั้งการลักลอบผลิตยาเสพติดในประเทศไทยอาจมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งมีการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมที่สะดวก และมาตรการในการคัดกรองการเข้าเมืองของบุคคลและสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนผ่อนปรนลงจึงทำให้การลักลอบลำเลียงสารเคมีตั้งต้นสามารถทำได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้น ประกอบกับปัญหาค่านิยมความรักสนุกและความเสื่อมโทรมของสังคมไทย การมีส่วนร่วม ในขบวนการค้ายาเสพติดของเจ้าหน้าที่รัฐ ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวยังไม่มิตีท่าว่าจะลดลง

ปัญหาความไม่สงบใน จชต.

ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาทุกรัฐบาลมีความพยายามแก้ปัญหาความไม่สงบใน จชต. ด้วยการปรับทั้งในเรื่องของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนแนวความคิดและการดำเนินงานต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเกิดประสิทธิผลสูงสุดโดยใช้แนวทางสันติวิธี อย่างไรก็ตามปัญหาความไม่สงบใน จชต. สลับซับซ้อน โดยมีปัญหาอื่นแทรกซ้อนรวมอยู่ด้วย เช่น ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าสินค้าและน้ำมันเถื่อน ธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ ตลอดจนปัญหาการแทรกแซงจากองค์กรภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจะต้องได้รับการสนับสนุนข้อมูลเชิงลึกและความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านหรือมิตรประเทศเป็นต้น อย่างไรก็ตามในห้วงเวลาที่ผ่านมา

การดำเนินการแก้ไขปัญหของภาครัฐได้ดำเนินการอย่างมีทิศทางและประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง หากแต่แนวทางในการต่อสู้ของฝ่ายตรงข้ามได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อชิงความริเริ่ม ตลอดเวลา ปัจจุบันได้นำสตรี เด็ก เยาวชน นักเรียนและนักศึกษาเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อน มากขึ้น โดยเฉพาะการรณรงค์ให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ในเรื่องการกำหนดจิตใจตนเองควบคู่ ไปกับการปฏิบัติการแบบกองโจรหรือการปฏิบัติการแบบทหารกดดันเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์คือการปกครองตนเองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้ทางรัฐบาลได้มีการปรับเปลี่ยน และวิธีการ รวมทั้งมีการประสานการทำงานและการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาคมโลก โดยเฉพาะ โลกมุสลิมให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ถึงความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาและแก้ไขข้อกล่าวหาต่างๆ ที่ถูกให้ร้ายโดยกลุ่มแนวร่วมของ ขบวนการก่อความไม่สงบใน จชต. ตลอดระยะเวลา นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อปี 2547 ที่ผ่านมาทางฝ่ายรัฐก็ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดมากขึ้นจนกระทั่ง ปัจจุบันได้ยึดแนวทางสันติวิธีตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 – 2557 ซึ่งเน้นเปิดพื้นที่ให้กับประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา อันจะนำไปสู่กระบวนการพูดคุยสันติภาพต่อไป

การก่อการร้าย

แม้ว่าในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา จะเป็นยุคของสงครามต่อต้านการก่อการร้าย แต่การก่อการร้าย ยังคงไม่หมดไป และจะแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย โดยการก่อการร้ายจะอยู่ในรูปแบบของ การใช้ความรุนแรงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางศาสนา เชื้อชาติ และอุดมการณ์ มากขึ้นกลุ่มก่อการร้าย จะมีการพัฒนาไปจากเดิมและอาจก้าวไปสู่การก่อการร้ายไซเบอร์ กระแสการเมืองอิสลามและการรื้อฟื้นระบบกาหลิบ (Calipate) เริ่มปรากฏชัดมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1990 เกิดขบวนการอิสลาม ที่ต้องการทวงคืนความยิ่งใหญ่ในอดีตของระบบกาหลิบ การเกิดขึ้นของกลุ่มรัฐอิสลาม (Islamic State : IS) เป็นการแสดงให้เห็นว่าขบวนการอิสลามต้องการรื้อฟื้นระบบกาหลิบขึ้นอีกครั้ง แม้ว่าจะ เผชิญกับการต่อต้านจากตะวันตก กลุ่ม IS เปิดเผยแผนที่ฉบับใหม่ที่วางแผนจะยึดครองดินแดน ทั้งหมด โดยกินพื้นที่ทวีปเอเชีย และภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ และบางส่วนของยุโรป ตอนใต้ตั้งแต่สเปนไปจนจรดภาคตะวันออกของจีน เนื่องจากเห็นว่าเป็นพื้นที่ของโลกมุสลิมและมีแผนการยึดครองพื้นที่ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2563 กลุ่ม IS ได้ขยายอิทธิพลเข้ามายังภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย โดยนำคนมุสลิม จากประเทศเหล่านี้เข้าร่วมการฝึกปฏิบัติการกับกลุ่ม IS ในซีเรีย ปัจจุบันกลุ่ม IS ได้ขยายอิทธิพล มายังประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย

การก่อการร้ายในอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การตรวจพบ สืบสวน การกระทำของผู้ก่อการร้ายจะทำได้ยากขึ้น การเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายจะมีลักษณะ เป็นพลวัตร มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสถานการณ์ และมีการหาวิธีการก่อการร้ายในรูปแบบ ใหม่ ๆ โดยอาศัยประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการชักชวนสมาชิกใหม่ และการโฆษณาชวนเชื่อ การก่อการร้ายในอนาคตจะมีลักษณะที่เป็นทั้งองค์กรและบุคคล ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่ได้รับการ บ่มเพาะความคิดหัวรุนแรง เป้าหมายของการก่อการร้ายจะมุ่งให้เกิดความเสียหายแก่สถานที่ ที่เป็นแหล่งชุมชน เช่น สถานที่ท่องเที่ยว สถานิชนสง สถานบันเทิง เป็นต้น

การก่อการร้ายในประเทศแม่ไทยจะไม่ใช่ว่าเป้าหมายการโจมตีของกลุ่มก่อการร้าย แต่การที่ไทยเป็นประเทศเปิด และมีสถานที่ตั้งผลประโยชน์ของต่างชาติอยู่เป็นจำนวนมาก อาจทำให้ กลุ่มก่อการร้ายใช้ไทยเป็นฐานปฏิบัติการ โจมตีต่างชาติที่เป็นเป้าหมายรวมทั้งไทยถูกใช้ เป็นแหล่งพักพิง แหล่งฟอกเงิน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นต่างๆ ของผู้ก่อการร้ายมาโดยตลอด ทั้งนี้ ในอนาคตมีความเป็นไปได้ว่า ประเทศไทยอาจจะต้องเผชิญกับภัยก่อการร้ายรูปแบบใหม่ในอีก 20 ปีข้างหน้า

ปัญหาภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

การปฏิวัติเทคโนโลยี (Technology Revolution) ทำให้โลกมีการติดต่อใกล้ชิดกันมาก ยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้เกิดรูปแบบการทำงาน ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเกิด Creative Economy (การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้และข้อมูล สำหรับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม) Digital Economy (การนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม) การขนส่งแบบใหม่ที่มีความสะดวก รวดเร็ว ลดพลังงานสิ้นเปลือง และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในอนาคตแนวโน้มของนวัตกรรม ในศตวรรษหน้า จะมีลักษณะของการหลอมรวมเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น เทคโนโลยีการป้องกันและลดผลกระทบจาก ภาวะโลกร้อน เทคโนโลยีที่ช่วยในการเข้าถึง การจัดหา การเก็บรักษา การซ่อมแซม และการส่งวน รักษาทรัพยากรที่มาอยู่อย่างจำกัด การใช้หุ่นยนต์ทำงานแทนมนุษย์ในภาคอุตสาหกรรม รวมทั้ง เทคโนโลยีทางการแพทย์ และการทหาร เป็นต้น

ในอีก 20 ปีข้างหน้า แนวโน้มภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือภัยคุกคามทาง ไซเบอร์ ที่จะเกิดขึ้นและมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ ได้แก่ การโจมตีระบบป้องกันประเทศ ระบบธนาคาร ระบบควบคุมการขนส่ง การจราจรหรือสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ เช่น ไฟฟ้า ประปา รวมทั้งการโจรกรรมข้อมูลสำคัญต่างๆ ซึ่งหากไม่มีการเตรียมการรองรับสถานการณ์หรือ แนวทางการแก้ไขที่ดีพอจะมีผลกระทบหรือผลเสียหายเป็นวงกว้าง

สภาวะแวดล้อมอื่น ๆ

ปัญหาประชากรสูงวัยประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นแนวโน้มของโลก ทั้งนี้เมื่อปี 2548 ประเทศไทยมีกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เพียง 6 ล้านคน แต่คาดว่าจะเพิ่มเป็น 19 ล้านคน ในปี 2578 หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจัดว่าเป็นประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ประเด็นท้าทายที่จะติดตามมา คือ ประชากรวัยแรงงานลดลง ทำให้เกิดปัญหาแรงงาน ภาครัฐ และภาคครัวเรือน จะมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านสวัสดิการ และค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ในด้านความมั่นคง การเรียกเกณฑ์ทหารเข้าเป็นทหารกองประจำการก็อาจจะได้รับผลกระทบจากกรณีปัญหาประชากรสูงวัย

ปัญหาภาวะโลกร้อนในระยะ 20 ปี จะส่งผลกระทบต่อกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้เกิดพิบัติภัยทางธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ขนาดใหญ่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นได้อาติ ปัญหาแผ่นดินไหว ปัญหาน้ำท่วมแผ่นดินถล่ม ปัญหามลพิษ ปัญหาภัยแล้ง หรือปัญหาพิบัติภัยคลื่นยักษ์สึนามิที่มีโอกาสเกิดขึ้นอีกก็เป็นได้ ทั้งนี้ปัญหาส่วนใหญ่เกิดมาจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยคุณได้จากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าที่ยังคงเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองเป็นต้น

ปัญหาโรคระบาดร้ายแรงทั้งโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเป็นระยะในช่วง 20 ปีข้างหน้า เนื่องจากในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดโรคระบาดร้ายแรงที่สร้างความเสียหายแก่ชีวิตในหลายประเทศ นับตั้งแต่เกิดโรคระบาดซาร์ส (Sars) ในช่วงปี พ.ศ.2545 – 2546 ทางตอนใต้ของประเทศจีนและฮ่องกง ทำให้มีผู้เสียชีวิต 775 ราย การระบาดของโรคไข้หวัดนก (Bird Flu) ทั่วเอเชียเมื่อปี พ.ศ.2546 โรคไข้หวัดหมู (Swine Flu) เมื่อปี พ.ศ. 2552 – 2553 โรคติดเชื้อทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus) ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 ในตะวันออกกลาง และโรคอีโบล่า (Ebola) ซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสEbola จากสัตว์และเริ่มระบาดเมื่อปี พ.ศ.2557 ในประเทศแอฟริกาบางประเทศ เป็นต้น

สรุป

สภาวะแวดล้อมของโลกในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดภาพอนาคตอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. กระแสโลกภิวัตน์จะยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแรงขับเคลื่อนจากตัวแสดงใหม่ที่นำโดยจีนและอินเดีย ภูมิภาคเอเชียจะเป็นภูมิภาคที่ยังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เป็นหัวจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลก กลุ่มประเทศตะวันออกยังคงเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจหลายด้านและมีบทบาทนำในการกำหนดมาตรฐานและนโยบายทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2. การเมืองโลกจะประกอบด้วยหลายขั้วอำนาจ แต่สหรัฐฯ จะยังเป็นประเทศที่มีบทบาทมากที่สุด แม้ว่าจะถูกท้าทายจากจีนและรัสเซีย ความเข้มแข็งทั้งด้านการทหาร เศรษฐกิจ และการเป็นผู้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และพึ่งพาตนเองด้านพลังงานได้มากขึ้น ทำให้สหรัฐฯ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเมืองอิสลามจะยังคงมีบทบาทในการเมืองโลกต่อไป โดยเฉพาะการกำเนิดของขบวนการอิสลาม ที่ต้องการรื้อฟื้นความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรอิสลามที่เคยยิ่งใหญ่ในอดีตนานกว่า 1,800 ปี การเกิดขึ้นของกลุ่ม IS นี้ชี้ให้เห็นว่าขบวนการอิสลามโดยเฉพาะในตะวันออกกลางต้องการเผยแพร่แนวคิดนี้ออกไป แม้ว่าจะถูกต่อต้านจากประเทศตะวันตก

4. ประเด็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่จะเป็นวาระแห่งชาติของหลายประเทศ เนื่องจากความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้ขยายรวมถึงความมั่นคงด้านต่าง ๆ เช่น ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนถึงความมั่นคงของมนุษย์

จากสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่กองทัพไทยจะต้องเผชิญในอีก 20 ปีข้างหน้า กองทัพไทยจะต้องปรับตัวให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามต่างๆ ได้ดังนี้

1. การแข่งขันอิทธิพลของชาติมหาอำนาจ ในภูมิภาค และปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค กองทัพไทยจะต้องดำเนินนโยบายทางการทูตฝ่ายทหารด้วยความสุ่มรอบคอบ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ

2. การรวมตัวของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนที่เข้มแข็ง จะทำให้กองทัพในอาเซียนสามารถแสดงบทบาทมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ

3. มีกำลังพลและยุทธโธปกรณ์ที่มีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางทหาร ในการป้องกันประเทศ อีกทั้งพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลในกองทัพให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นได้ทุกรูปแบบ

4. พัฒนาขีดความสามารถของอาวุธทางยุทธศาสตร์ให้มีศักยภาพสูงกว่าประเทศอื่น เพื่อเป็นพลังสนับสนุนในการต่อรองให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติด้านอื่นๆ

5. มีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในทุกรูปแบบ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับประชาชนคนไทย

6. เตรียมการรับมือกับภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่จะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติการทางทหารของกองทัพไทย โดยการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย สามารถปฏิบัติการไซเบอร์เชิงรุกและเชิงรับได้อย่างมีประสิทธิภาพเสริมสร้างความพร้อมของกำลังพล เพื่อให้การสนับสนุนรัฐบาลในการรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาจากสถานะแวดล้อมอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างแผนยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ร่างแผนยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้กำหนดเพื่อสอดคล้องกับรัฐบาลในการวางแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ (กรมยุทธการทหาร, บทบรรยายสรุป, 2559)

ในการวางแผนระดับชาติเดิม ยังไม่มีกรอบแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ คงยึดถือกรอบแนวทางตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ปี 58- 64 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 รวมทั้งยุทธศาสตร์ของกระทรวงต่างๆ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ปี 60- 79)

ระดับกระทรวงกลาโหมเดิม ยึดถือยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ พ.ศ.2555 ระยะ 10 ปี (ปี 55- 64) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ระยะ 20 ปี (ปี 60- 79)

ระดับกองทัพไทยเดิม ยึดถือยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ.2558 ระยะ 10 ปี (ปี 58- 67) ปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำร่างยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย ระยะ 20 ปี (ปี 60- 79)

การจัดทำร่างยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย ระยะ 20 ปี (ปี 60- 79)

กรมยุทธการทหาร ได้จัดทำยุทธศาสตร์ทหารฯ ระยะ 20 ปี ร่วมกับผู้แทนกระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ โดยแบ่งกรอบการพิจารณาเป็น 3 ระยะ สรุปได้ดังนี้

สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

จากการประเมินสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง ร่วมกับประชาคมข่าวกรองทั้งในระดับชาติ กระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ พบว่าไทยกำลังเผชิญกับภัยคุกคามและความท้าทายด้านความมั่นคงที่สำคัญ อันได้แก่ การเสริมสร้างอำนาจกำลังรบของประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาค การรักษาสมดุลในการพัฒนาความสัมพันธ์ กับมหาอำนาจและประเทศที่มีบทบาทสำคัญการก่อการร้ายภัยคุกคามในมิติไซเบอร์ปัญหาการแตกความสามัคคีของคนในชาติ และการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูป การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ทางทหาร (Ends) มุ่งเน้นการป้องกัน รักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน โดยป้องกันภัยคุกคามทางทหาร ได้ทุกรูปแบบและระดับความขัดแย้ง ในระยะสั้นให้ความสำคัญเร่งด่วนต่อภัยคุกคามทางด้านตะวันออกเป็นลำดับแรกและในระยะกลางให้ความสำคัญเร่งด่วนต่อภัยคุกคามทางด้านตะวันตก และตะวันออก รวมทั้งพิทักษ์รักษาผลประโยชน์และทรัพยากรของชาติ ให้ครอบคลุมทุกมิติ

แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ (WAYS) ยังคงยึดถือ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง มีมาตรการและ
 จิตความสามารถ ดังนี้

1. การกระชับความสัมพันธ์และการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ
 และมหาอำนาจอย่างสมดุล ในระยะกลาง จะเพิ่มจิตความสามารถในการบริหารงานการทูตฝ่ายทหาร
 แบบรวมการ รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบ ADMM – PLUS และประชาคมอาเซียน

2. การปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพ จะต้องพัฒนาจิตความสามารถให้มีความพร้อม
 ในทุกด้าน ในระยะกลางต้องมีจิตความสามารถและจัดกำลังในกองบัญชาการร่วม/ผสม ของภูมิภาค
 รวมทั้งมีจิตความสามารถที่จะเผชิญกับการปฏิบัติการแบบกองโจรและปฏิบัติการไม่ตามแบบ
 สำหรับในระยะยาวต้องมีความพร้อมในการจัดกำลังร่วมกันเป็นหน่วยเฉพาะกิจระดับอาเซียน

3. สนับสนุนประเทศรอบบ้านตามแนวความคิดการพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การผนึกกำลังป้องกันประเทศ มีมาตรการและจิตความสามารถ
 ดังนี้

1. การพิทักษ์ รักษาปกป้อง เทิดทูนสถาบันฯ
 2. การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง และช่วยเหลือประชาชน รวมทั้ง
 การบรรเทาภัยพิบัติในระยะสั้นต้องมีศูนย์ฝึกฯบรรเทาภัยพิบัติระดับกองทัพไทย และพัฒนา
 จิตความสามารถไปสู่ศูนย์ฝึกฯ บรรเทาภัยพิบัติ ระดับอาเซียน ในระยะยาว

3. การต่อต้านการก่อการร้าย ในระยะยาวต้องพัฒนาจิตความสามารถในการจัดตั้ง
 ศูนย์ฝึกต่อต้านการก่อการร้ายระดับอาเซียน

4. สนับสนุนรัฐบาลแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร ในระยะสั้นต้องเร่งรัด
 แก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ

5. การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในระยะกลาง ต้องลดการใช้กำลังทหาร
 ในพื้นที่และส่งมอบพื้นที่ที่มีความรุนแรงลดลงให้กับฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้ในระยะยาวยังคงต้องดำรง
 มาตรการรักษาความมั่นคงในทุกพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็งเพียงพอต่อการเผชิญการก่อเหตุรุนแรง

6. การมีส่วนร่วมสำคัญในการสร้างความสามัคคีให้คนในชาติ โดยสนับสนุน
 การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ การปฏิรูปประเทศ และแนวคิดประชารัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันเชิงรุก มีมาตรการและจิตความสามารถ ดังนี้

1. การเตรียมกำลังและใช้กำลัง ในลักษณะปฏิบัติการร่วมเชิงรุกมีจิตความสามารถ
 ในการรบ 1 ด้าน และป้องกัน 1 ด้าน รวมทั้งการแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงฉุกเฉินกับมิตรประเทศ

2. ระบบควบคุมบังคับบัญชาและอำนวยการยุทธ์ ในระยะสั้นต้องพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ระหว่างศูนย์บัญชาการทางทหาร จนถึงระดับกองกำลังป้องกันชายแดน การจัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหารสำรอง รวมทั้งบูรณาการระบบตรวจการณ์ (Isr) และระบบเฝ้าตรวจ (Sensor) ของกองทัพไทยในระยะกลางและระยะยาว ต้องมีดาวเทียมสื่อสารสำหรับกิจการทหารและดาวเทียมตรวจการณ์สำหรับกิจการความมั่นคง

3. พัฒนาระบบข่าวกรองให้รองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบ จะต้องมีระบบฐานข้อมูลข่าวกรองร่วม ขีดความสามารถในการหาข่าวและแจ้งเตือนภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดน พื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่สนใจ

4. การเตรียมกำลัง และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางบก ในระยะสั้นจะต้องมีกำลังรบที่มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ มีเกราะกำบัง การปฏิบัติการทางลึกด้วยอำนาจการยิงระยะไกล ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนตามแนวชายแดนที่มีประสิทธิภาพ มีอาวุธป้องกันภัยทางอากาศ และระบบค้นหาเป้าหมายที่ทันสมัย และในระยะกลางและระยะยาว จะมีกำลังรบผสมเหล่าระดับกรมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง รวมทั้งมีอาวุธป้องปรามทางยุทธศาสตร์

5. การเตรียมกำลัง และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ในระยะสั้นกำลังรบหลักอยู่ในอ่าวไทย โดยสามารถเพิ่มเติมกำลังตามสถานการณ์ให้กับฝั่งอันดามัน สำหรับในระยะกลางและระยะยาวต้องเสริมสร้างความพร้อมรบให้เหมาะสมกับภัยคุกคามทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน รวมทั้งมีอาวุธป้องปรามทางยุทธศาสตร์

6. การเตรียมกำลัง และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางอากาศ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การป้องกันทางอากาศที่ทันสมัย โดยในระยะกลางและระยะยาว จะพัฒนาขีดความสามารถของการสังเกตการณ์ห้วงอวกาศ การตรวจการณ์ (ISR) โดยใช้ดาวเทียม และการสื่อสารและโทรคมนาคม รวมทั้งมีอาวุธป้องปรามทางยุทธศาสตร์

7. การปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ พัฒนาบูรณาการขีดความสามารถในภาพรวมของกองทัพไทย ทั้งด้านกำลังพล ยุทธโธปกรณ์ หลักนิยม โดยเสริมสร้างประชาคมไซเบอร์ให้มีความเข้มแข็ง

8. การระดมสรรพกำลัง และงานกำลังสำรอง ในระยะกลางและระยะยาวจะพัฒนาแนวทางคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ (เกณฑ์ทหาร) ให้เป็นระบบอาสาสมัคร เพื่อรองรับการพัฒนากองทัพไปสู่ความทันสมัย และปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ นอกจากนี้จะพัฒนาขีดความสามารถของกำลังสำรองให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนการบรรจุทหารประจำการ

โครงสร้างกำลังรบ (MEANS)

กองบัญชาการกองทัพไทย ยังคงมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 5 ส่วน ในระยะสั้นมีแผนจัดตั้งศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จัดตั้งศูนย์ไซเบอร์ทหาร เป็นหน่วยขึ้นตรง

สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพัฒนาขีดความสามารถของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ในระยะกลางมีแผนจัดตั้งสำนักบริหารการทูตฝ่ายทหาร เพื่อบูรณาการงานการทูตฝ่ายทหารแบบรวมการของกองทัพไทย

กองทัพบก มีความต้องการกำลังรบหลัก ประกอบด้วย 9 กองพลทหารราบ 3 กองพลทหารม้า 1 กองพลรบพิเศษ และ 22 กรมทหารพราน พร้อมด้วยส่วนสนับสนุนการรบ โดยในระยะกลางและระยะยาว จะมุ่งพัฒนากำลังรบผสมเหล่าระดับกรมให้มีความสมบูรณ์ในตัวเอง

กองทัพเรือ ยังคงมีความต้องการกำลังรบหลัก ประกอบด้วย 9 กองเรือตามประเภทและกำลังรบอื่นๆ สำหรับการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรทางทะเล ในระยะสั้นมีแผนยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ให้เป็นศูนย์อำนวยการเพื่อความมั่นคงในทะเล ในระยะกลางและระยะยาวมีความต้องการเสริมสร้างความพร้อมรบยุทธโศภนหลัก เพื่อให้เหมาะสมกับภัยคุกคาม

กองทัพอากาศ ยังคงมีความต้องการกำลังรบหลัก ประกอบด้วย 6ฝูงบินรบหลัก และ 15 ฝูงบินสนับสนุนการรบ พร้อมด้วยกำลังรบอื่นๆ ตามจอภาพ ทั้งนี้ ในระยะสั้นมีความต้องการจัดตั้งหน่วยงาน เพื่อรองรับกำลังพลที่มีขีดความสามารถพิเศษ ในการปฏิบัติการที่ใช้เรือข้าย เป็นศูนย์กลาง ทั้ง 6 ด้าน รวมทั้งหน่วยงานคลังสมอง และในระยะกลางและระยะยาว มีความต้องการจัดตั้งหน่วยงานรองรับเทคโนโลยีด้านอวกาศและดาวเทียม

ทั้งนี้ การจัดทำร่างยุทธศาสตร์ทหาร 20 ปี ดำเนินการคู่ขนานกับการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศฯ จึงมีความสอดคล้องกัน โดยกระทรวงกลาโหมจะได้นำข้อมูลร่างยุทธศาสตร์ทหารฯ ไปเพิ่มเติมมิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานด้านอวกาศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การระดมสรรพกำลัง เป็นต้น

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (Timeline)

ปัจจุบันเป็นการดำเนินการคู่ขนานกันในทุกระดับ โดยร่างยุทธศาสตร์ชาติฯ มีแผนเสนอให้คณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบ ภายในตุลาคม 59 และส่งต่อให้กับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ตั้งแต่กรกฎาคม 60 สำหรับร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ มีแผนนำเข้าพิจารณาในสภากลาโหม ภายในเมษายน 59 ในส่วนของร่างยุทธศาสตร์ทหารฯ กรมยุทธการทหาร จะได้พัฒนาร่างแนวความคิดให้สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศฯ ต่อไป

สรุป

การเสริมสร้างความพร้อมรบของกองทัพไทย ยังคงมุ่งเน้นภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ ในลักษณะการปฏิบัติการร่วมเชิงรุก เป็นกำลังอเนกประสงค์ที่มีความหลากหลาย พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมทั้งต้องสามารถสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ

อย่างไรก็ตามภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ กองทัพไทยจึงต้องพัฒนาให้มีโครงสร้างที่กะทัดรัด จำนวนกำลังพลที่เหมาะสม ยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย อาทิ การพัฒนาขีดความสามารถของยุทโธปกรณ์แบบ Unmanned (Uav Drone Robot ใต้น้ำ) การพัฒนาขีดความสามารถด้านอวกาศ การพัฒนาขีดความสามารถของกำลังสำรอง เป็นต้น

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ทหาร ควรมีการทบทวนอย่างน้อยทุก 5 ปี เพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่

เป็นบทความของสำนักข่าวอิศรา เปิดงานวิจัย “พล.อ.ประยุทธ์” ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” (สำนักข่าวอิศรา, ออนไลน์, 2560) ที่กล่าวถึงกองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ Non-Traditional Threats จัดพิมพ์โดยสมาคมรัฐศาสตรมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์ เรียบเรียงจากงานวิจัยของ พล.อ.ประยุทธ์ ขณะเรียนวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 20 ปีการศึกษา 2550 - 2551 ขณะมีตำแหน่ง เสนาธิการทหารบก โดยงานวิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 7 คน คือ

1. นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช
2. นายจุฑาธวัช อินทรสุขศรี
3. พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา
4. ดร.ปณิธาน วัฒนายากร
5. พ.ต.อ.ทวิ สอดส่อง
6. นายถวิล เปลี่ยนศรี รองเลขาฯ สมช.
7. พล.ต.ท.อดุลย์ แสงสิงแก้ว

มีเนื้อความว่า การสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ความมั่นคงโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Yraditional Threats) หรือภัยคุกคามตามแบบ (Conventional Threats) ที่กระทำโดยรัฐต่อรัฐ ต่ออำนาจอธิปไตย และบูรณภาพเหนือดินแดนของรัฐ ซึ่งเป็นภัยคุกคามทางทหาร (Military Threats) นั้นได้ลดน้อยลง

อย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นที่มีใช้คุกคามทางทหาร (Non-Traditional Threats) กลับมาสร้างปรากฏการณ์ให้เห็นโดยทั่วไปและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขยายวงกว้างไปทั่วโลก เมื่อกล่าวถึงความหมายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats) มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มนักวิชาการ ภายใต้บริบทและมุมมองที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่โดดเด่นที่สุด คือ กลุ่มของ คริสต์ แอบบอต, พอล โรเจอร์ส และจอห์น สโลโบดา (Christ Abbott, Paul Rogers And John Sloboda) พวกเขาได้เขียนหนังสือ “Global Response To Global Threats” ซึ่งได้แบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ภัยจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) 2) ภัยจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition Over Resources) 3) ภัยจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่ (Marginalization Of The Majority World) และ 4) ภัยจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) นอกจากนี้ยังมีการให้คำนิยามและแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในลักษณะแยกย่อยลงไป เช่น ภัยคุกคามจากโรคระบาด (Epidemiology) ภัยคุกคามทางสารสนเทศ (Information) ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics)

สำหรับประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยตรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร ในลักษณะที่ภัยคุกคามได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับจากปัจจัยบวกของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปิดเสรีการค้า การเงิน การลงทุน ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนผู้คนมีการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดๆ ที่ได้ให้คำนิยามและแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ชัดเจน จนกระทั่งประมาณต้นปี พ.ศ.2550 หน่วยงานด้านความมั่นคงได้มีการตื่นตัวอย่างสูงในความพยายามที่จะกำหนดกรอบแนวคิดเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ดังนั้นสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ สมช. จึงได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่4) พ.ศ.2543 นายกรัฐมนตรีได้ออกกฎกระทรวง ตามข้อ 1 วงเล็บให้ สมช. มีอำนาจในการกำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย 9 ประการ คือ 1) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม 2) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง 3) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด 5) ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 6) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 7) แรงงานต่างด้าว และผู้หลบหนี

เข้าเมือง 8) ยาเสพติด และ 9) ความยากจน จะเห็นได้ว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความมุ่งหมายที่แคบลงและเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยมากกว่าตะวันตก ซึ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่นี้ กองทัพบกได้นำไปเป็นบทนำของคู่มือการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ของการรักษาความมั่นคง ในขณะที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน หรือ กอ.รมน. ก็ได้นำไปกำหนดเป็นกรอบภัยคุกคามเพื่อกำหนดแผนงานรักษาความมั่นคงภายใน ประจำปี 2550

ในช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ.2550 กองทัพบกไทยได้แสดงบทบาทที่โดดเด่นไว้อย่างสำคัญในการบริหารจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้ง 9 ในบทบาทที่แตกต่างกันออกไป เช่น บทบาทของการเป็นผู้สนับสนุน ผู้ช่วยเหลือ ผู้ประสานงาน และมีบทบาทของการเป็นผู้ปฏิบัติเองบ้างตามสถานการณ์และกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน บทบาทที่เด่นชัดคือ การปราบปรามยาเสพติด การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ บริเวณพื้นที่ตามแนวชายแดน (พื้นที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก) การแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งยังเป็นผู้สนับสนุนส่วนราชการอื่นๆ ในการแก้ปัญหาการจัดสมดุลดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือบรรเทาภัยพิบัติคลื่นสึนามิ การป้องกันโรคระบาดไข้หวัดนก การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในระดับรัฐบาลการจัดการกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังมีปัญหาและอุปสรรค อาทิ ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายในประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ทรัพยากรของประเทศ และเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังมีการตื่นตัวน้อย ในขณะที่การแสดงบทบาทของกองทัพบกไทยที่ผ่านมา กองทัพก็ประสบปัญหาและข้อจำกัดเช่นกัน กล่าวคือ

ประการแรก กองทัพมีโครงสร้างการจัดองค์กรเพื่อจัดการด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เด่นชัด เพราะโครงสร้างการจัดของกองทัพปัจจุบันเป็นการจัดเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบเดิมในยุคสงครามเย็นที่มองภัยคุกคามทางทหารเป็นหลัก โครงสร้างการจัดจึงได้อิงอยู่กับภารกิจป้องกันประเทศเสียเป็นส่วนใหญ่

ประการที่สอง สืบเนื่องมาจากเหตุผลการจัดโครงสร้างกองทัพบกเพื่อป้องกันประเทศ กองทัพจึงมิได้กำหนดภารกิจโดยตรงเป็นการเฉพาะที่จะดำเนินการต่อเป้าหมายภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้

ประการที่สาม ไม่มีกฎหมายรองรับให้อำนาจของกองทัพในการบริหารจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ประการที่สี่ กำลังพลส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์

ประการที่ห้า การขาดแคลนงบประมาณและเครื่องมือสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็น

ประการสุดท้าย กองทัพยังไม่มีหลักนิยมที่ชัดเจนในเรื่องการปฏิบัติการทางทหารที่มีไม่ใช่สงคราม (Military Operations Other Than War : Mootw) เพื่อเป็นกรอบรองรับการจัดโครงสร้างภารกิจ บุคลากร การบริการจัดการเฉพาะที่จะเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

แนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่จะเป็นภัยที่มีความซับซ้อน หลากหลายมิติร่วมกัน และจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ภัยคุกคามนี้จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของสังคมไทยโดยตรง เฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างปัญหา รากเหง้าของประวัติศาสตร์และปัญหาการก่อการร้าย ซึ่งมีความเชื่อมโยงของผู้ก่อการร้าย อาชญากรรมและขบวนการค้ายาเสพติดทั้งในประเทศและนอกประเทศ ทั้งนี้การป้องกันและแก้ไข ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของรัฐบาลปัจจุบันมีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีองค์กรที่ชัดเจนรับผิดชอบ บูรณาการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถ ป้องกัน ยับยั้ง และแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าได้อย่างมีระบบตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์ และเมื่อเกิด เหตุการณ์ภัยที่ร้ายแรง สังคมไทยจะต้องตกอยู่ในสภาวะระส่ำระสาย เสียขวัญ จนขยายวงกว้าง ไปสู่ความมั่นคงด้านอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในพื้นที่ภาคเหนือ ในขณะที่มี กลุ่มก่อการร้ายโจมตีด้วยการลอบวางระเบิดหลายๆ จุดพร้อมกันในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ กลุ่มก่อความไม่สงบภาคใต้ให้รุนแรงขึ้นอีก ในสถานการณ์วิกฤตร้ายแรงเช่นนี้ จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่กองทัพไทย ซึ่งเป็นกลไกทางด้านความมั่นคงของรัฐบาล ที่มีขีดความสามารถและ ศักยภาพสูงในการจัดการกับปัญหาความมั่นคงในลักษณะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เป็นองค์รวม (Holistic) จะ ได้เตรียมปรับบทบาทและโครงสร้างการจัดของกองทัพให้เหมาะสม เพื่อเผชิญกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วน เฉียบพลันในอนาคตอันจะทำให้กองทัพได้เป็นที่พึ่ง และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นต่อสังคมไทย

สิ่งที่น่าสนใจในบท “ข้อเสนออนาคต กอ.รมน. กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่” ระบุว่า ปัจจุบัน กอ.รมน. ใหม่ เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นองค์กรที่กำลังจะปรับ โครงสร้าง บทบาท และอำนาจหน้าที่ครั้งสำคัญตาม พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ ใหม่ข้างต้น เป็นองค์กร ของรัฐที่กำลังจะก้าวไปสู่การบริหารราชการภาครัฐแนวใหม่ เป็นหน่วยระดับ “กรม” ในสำนัก นายกรัฐมนตรี และที่สำคัญที่สุด กอ.รมน. คือองค์กรในความคาดหวังของสังคมที่จะเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ปัญหาความมั่นคงภายในก่อนเกิดเหตุการณ์ (Pre-Crisis) ในสถานการณ์ที่แสนยุ่งเหยิง ทางการเมืองขณะนี้ ทั้งในเรื่องความไม่เชื่อมั่นในระบบและสถาบันทางการเมืองความแตกแยก ทางความคิดของคนในชาติ ซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เร่งด่วนเฉพาะหน้า ที่ยังหา “เจ้าภาพ” ที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจนไม่ลงตัวเสียที

หนทางข้างหน้าของ กอ.รมน. ควรจะได้มีการวิเคราะห์สังเคราะห์ กำหนดต้นฉบับ มีพัฒนาการในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว อย่างประสานสอดคล้อง ทั้งในด้าน โครงสร้าง การจัดองค์กร บทบาท หน้าที่ตาม พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ การบริหารจัดการที่มีการบริหารแบบพลเรือน ที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การบริหารงานตามโครงสร้างใหม่

ดังนั้นสิ่งที่ กอ.รมน. จะต้องผ่านวิกฤต 2 ประการ คือ ประการแรก จะต้องจัดระบบ และระเบียบตัวเอง คือดูแลบ้านตัวเองก่อน ขณะที่รับภารกิจที่รุ่มร่าและท้าทายในด้านความแตกแยกทางการเมืองของประชาชน การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประการที่สอง กอ.รมน. จะต้องมืองค์กรเฉพาะกิจส่วนหนึ่งที่ช่วยในการคิดไปข้างหน้าปูพื้นฐานที่แข็งแกร่งที่จะเดินต่อไป ให้เป็น “องค์กรหลักที่เป็นอาชีพ เพื่อนำนโยบายจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ไปสู่ภาคปฏิบัติ” และมีการปรับเปลี่ยนองค์กรในลักษณะของ “องค์กรพลเรือน” มากยิ่งขึ้น โดยมี “ทหารเป็นพี่เลี้ยง” ไประยะหนึ่ง

บทนี้จะได้อธิบายภาพ กอ.รมน. ใหม่ ในประเด็นความสัมพันธ์ของ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ในบริบทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และวิเคราะห์ปัญหาหลักของโครงสร้าง กอ.รมน. ใหม่ ใน 4 เรื่อง คือ ส่วนบริหาร ส่วนอำนวยการ ส่วนประสานงาน และหน่วยปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบุคลากร กอ.รมน. คู่อเนกต่ออย่างมีระบบและขั้นตอน พร้อมให้เสนอแนะถึงหนทางข้างหน้าของ กอ.รมน. ที่จะก้าวต่อไป

กอ.รมน. กับ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ในบริบท ภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่ สมช. ได้กำหนดไว้ 9 ประการ คือ 1) ความแตกแยกของคนในสังคม 2) ความเชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันทางการเมือง 3) ปัญหาความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) ปัญหายาเสพติด 5) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 6) ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย 7) ปัญหาภัยพิบัติและโรคอุบัติใหม่ 8) ปัญหาการขาดสมดุลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 9) ปัญหาความยากจน ซึ่งภัยทั้ง 9 ประเภท มีทั้งที่เกิดจากบุคคลและธรรมชาติ แต่ใน พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ มาตรา 3 บัญญัติไว้ว่า “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร หมายถึง...ภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข...” เพราะฉะนั้นอำนาจหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรของ กอ.รมน. ย่อมมิได้รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ประเด็นนี้ต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ คือ กอ.รมน. ภาค 1-4 ปัญหาดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ดังนั้นเมื่อพิจารณาในบริบทของ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” กอ.รมน. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามเพียง 7 ประการ

ประเด็นต่อมา เมื่อกล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ให้ กอ.รมน. มีอำนาจหน้าที่ติดตามตรวจสอบและประเมินผลแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินต่อไป ซึ่งต้องตามข้อเท็จจริง กอ.รมน. ได้จัดตั้งองค์กรดำเนินการคือ “ศูนย์ติดตามสถานการณ์ กอ.รมน.” ต่อเมื่อสถานการณ์ได้พัฒนาไปสู่ระดับความรุนแรงมากขึ้น แต่ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างรอยต่อของสถานการณ์ตรงนี้ กอ.รมน. จะมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 15 ที่บัญญัติให้ กอ.รมน. เป็นผู้รับผิดชอบในการ “ป้องกันปราบปราม ระงับ ยับยั้ง และบรรเทาหรือพิจารณาเหตุการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรนั้น ภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดให้”

เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 7 และมาตรา 15 ในบริบทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ พบว่ามีความแตกต่างและยุ่งยากในการตีความเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ซึ่งจะขอตั้งเป็นข้อสังเกตของแต่ละภัยคุกคามไว้ ดังนี้

1. ความแตกแยกของคนในสังคม สถานการณ์ระดับใด? ที่จะสามารถประกาศใช้ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ได้ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มคน 2 กลุ่มที่ขัดแย้งกันกำลังเริ่มทำร้ายซึ่งกันและกันจนได้รับบาดเจ็บ และมีการสูญเสียชีวิต กรณี กลุ่ม นปช. ปะทะกลุ่มพันธมิตรฯ จนมีผู้เสียชีวิต 1 คน เมื่อ 10 ก.ย. 51 บทเรียนครั้งนี้ชี้ชัดว่า การประกาศใช้ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ไม่สามารถกระทำได้ทันทีที่ จนกระทั่งต้องมีการประกาศ พ.ร.ก. สถานการณ์ฉุกเฉินฯ ภายหลังเหตุการณ์ 1 วัน ซึ่งไม่ทันการณ์แล้ว

2. ปัญหาความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันทางการเมือง ก็เช่นเดียวกับ สถานการณ์ตามข้อ 1 มีคำถามต่อไปว่าความเชื่อมั่นในระดับใดที่จะสามารถประกาศ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ได้ อย่างเช่น กรณีการไม่เชื่อมั่นในอำนาจบริหารของรัฐบาล จนกระทั่งมีการยึดทำเนียบรัฐบาล มั่นเกินเลขอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ไปแล้ว

3. ประเด็นปัญหาความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ มีประโยชน์ ในการจัดตั้ง กอ.รมน. โดยมีกฎหมายรองรับชัดเจน ทำให้สามารถวางระเบียบ กฎ และ ข้อบังคับได้ตามมาตรา 10 อีกทั้งยังสามารถสานงานต่อตามมาตรา 25 และ 26 ซึ่งเป็นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 205/2549 เรื่องการจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 207/2549 เรื่อง การบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในส่วนของ พตท. ไม่มีปัญหา สำหรับประเด็นการบังคับกฎหมายตาม พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ อาจจะได้ผลน้อยเพราะสถานการณ์ภาคใต้เป็นการใช้ความรุนแรงเกินจากระดับที่ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ระบุไว้ และ อยู่ในขั้นของ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 และ พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พ.ศ.2457 ไปแล้วอีกประการหนึ่ง บทลงโทษก็น้อย ตามที่มาตรา 24 มีเพียง “ระวางโทษไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4. ปัญหาสุขภาพเสฟติด กอ.รมน. จัดตั้งศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 รองรับภารกิจนี้ เมื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่แล้ว พอจะกระทำได้เพียง “การประสานการปฏิบัติ” ระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ส. กับ กอ.รมน. ภาค 1-4 ส่วนระดับความรุนแรงของปัญหาสุขภาพเสฟติดนั้น เมื่อถามว่า เมื่อใด จึงต้องการการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ก็ยังเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยจะชัดเจนนัก

5. ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติปัญหานี้มีความเชื่อมโยงระหว่าง ภายในและภายนอกประเทศ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงเฉพาะ ภายในราชอาณาจักร ดังนั้นพื้นที่และเวลาที่กำหนดตัวปัญหานี้จะต้องอยู่ภายใต้กรอบดินแดน อธิปไตยของไทย นั่นหมายถึงการจัดตั้งศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 3 (คูโครงสร้างการจัด กอ.รมน. ใหม่) เพื่อรองรับภารกิจนี้ในความหมายของ “การก่อการร้าย” น่าจะเป็น “การก่อการร้ายภายในประเทศ” เท่านั้นมิใช่ “การก่อการร้ายสากล” (ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายสากล กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นผู้รับผิดชอบ) ส่วนอาชญากรรมข้ามชาติ ก็ให้หมายถึงอาชญากรรมที่มีความเชื่อมโยงกับชาติอื่น ที่มีการเคลื่อนไหวในประเทศไทย ตลอดแนวชายแดนและพื้นที่ภายใน

6. ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย จากโครงสร้างใหม่ ของ กอ.รมน. ได้จัดตั้งศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2 ศูนย์ฯ นี้จะทำหน้าที่เพียง “ประสานการปฏิบัติ” เท่านั้น ซึ่งจะต้องประสานกับกระทรวงแรงงานในเรื่อง “แรงงานต่างด้าว” ส่วนผู้หลบหนีเข้าเมือง นั้นต้องมีการประสานกับกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “ผู้หลบหนีเข้าเมือง” จะเห็นได้ว่าการเป็น “ศูนย์ประสานการปฏิบัติ” นั้นมิได้ตอบสนองตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ที่มีความประสงค์ที่จะจัดตั้ง “หน่วยปฏิบัติงานหลัก” เพื่อให้สามารถป้องกันและระงับภัยจากปัญหา แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง

7. ปัญหาภัยพิบัติและโรคอุบัติใหม่ ปัญหานี้ไม่อยู่ในอำนาจตาม พ.ร.บ.ความมั่นคง สาเหตุเพราะมาตรา 3 บัญญัติว่า “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร... เป็นภัยอันเกิดจาก บุคคลหรือกลุ่มบุคคล” เพราะฉะนั้น กรณี สึนามิ แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟไหม้ป่า หรือกรณีโรคซาร์ ไข้หวัดนก โรคเอชอีจี ก็มีใช้พันธกิจของ กอ.รมน. โดยตรง

8. ปัญหาการขาดสมดุลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณี นี้จะเข้าข่าย พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตีความประเด็นแรกต้องพิจารณาว่าการขาดสมดุล ของทรัพยากรธรรมชาติที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น กรณีภาวะโลกร้อน (Global Warming) จากการตัดไม้ทำลาย ป่า หรือการเผาป่าโดยตรง ก็อยู่ในเครือข่าย พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ประเด็นที่สอง กรณีที่เกิดน้ำท่วมภูเขา ถล่ม ดินถล่ม แม้ว่ามนุษย์จะเป็นผู้ทำลายธรรมชาติ ตัดไม้ ทำลายจนกระทั่งตัดไม้ไม่มีรากยึดเพื่อยึดต้น ทานกระแสน้ำที่ไหลลงมาได้อย่างนี้ถือว่าไม่มีอยู่ในอำนาจของ กอ.รมน. ตาม พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ

9. ปัญหาความยากจน แม้ว่าเป็นปัญหาที่มนุษย์ทำขึ้น แต่เนื่องจากปัญหานี้เป็นภัยที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยมาช้านาน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง แต่ด้วยตัวปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนหลายมิติ ซึ่งน่าจะเกินอำนาจบังคับกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาดังตาม พ.ร.บ.ความมั่นคง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555 : บทคัดย่อ) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกระทำผิดวินัยและปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนแสวงหาแนวทางมาตรการป้องกันการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสำรวจมีกลุ่มประชากรในการศึกษาคือข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1,224 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 963 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.68 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการมีความรู้เกี่ยวกับวินัยข้าราชการอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการในหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะการกระทำผิดวินัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาราชการทำงานส่วนตัวไม่อยู่ปฏิบัติงานปล่อยให้งานค้างคั่งหรือทำงานแบบให้พอเสร็จไปวันๆ การปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ และการทะเลาะวิวาทเกิดความแตกแยกขาดความสามัคคีกันภายในหน่วยงาน

ส่วนหน่วยงานที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดการกระทำผิดวินัย คือ กองการเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรต่างประเทศ และสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร

สำหรับปัจจัยที่ข้าราชการเห็นว่า มีผลต่อการกระทำผิดวินัยและเป็นสาเหตุโดยตรง ได้แก่ การมีรายได้ไม่พอรายจ่ายหรือมีภาระหนี้สิน พฤติกรรมเล่นการพนัน เที่ยวเตร่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรืออบายมุขต่างๆ การไม่ให้ความสำคัญต่อวินัยข้าราชการ การขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับวินัย ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย การขาดขวัญกำลังใจ การมีโอกาสเอื้อต่อการกระทำผิด กฎหมายและระเบียบในการปฏิบัติงานล้าสมัยและมีรายละเอียดซับซ้อน และการดำเนินการทางวินัยไม่เคร่งครัด

ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการกระทำผิดวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาข้าราชการ โดยการปลูกจิตสำนึกเพื่อให้เป็นข้าราชการที่ดีมีความประพฤติที่ดีงามปรับทัศนคติของข้าราชการให้ตระหนักถึงความสำคัญของวินัยข้าราชการ เสริมสร้างความรู้และเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับวินัยและที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการมีวินัยในตนเองในการปฏิบัติตนอยู่ในกรอบวินัยข้าราชการและการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

2. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาวินัยอบรมชี้แจงให้ข้าราชการเข้าใจกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและบทบาทภาระหน้าที่ของตนปกครองบังคับบัญชาและพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม ยกย่องส่งเสริมผู้รักษาวินัย และกวดขันการรักษาวินัยอยู่เสมอ รวมทั้งดำเนินการทางวินัยด้วยความยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเป็นไปตามกฎหมาย

3. การบริหารงานของส่วนราชการ โดยจัดให้มีการตรวจสอบการรักษาวินัยในแต่ละหน่วยงานประชาสัมพันธ์ให้สังคมช่วยตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่และพฤติกรรมของข้าราชการ เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับทางวินัยให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ตลอดจนการจัดสวัสดิการให้สอดคล้องกับความจำเป็นของข้าราชการ

8. การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรองค์กรไทยด้วยการฝึกอบรม

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรองค์กรไทยด้วยการฝึกอบรม

(เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์, 2548 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กรในช่วงของการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะที่เป็น 1) การทำงานที่องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี หลักการ วิธีการใหม่ๆ เข้ามาทำงาน และปรับใช้ ในองค์กร 2) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรมมากขึ้น 3) สภาพบรรยากาศในการทำงานเปลี่ยนแปลงและมีบรรยากาศที่เคร่งเครียดมากขึ้น มีการประกันคุณภาพการทำงานทั้งในหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และองค์กรธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะมีการประเมินผลการทำงานของบุคลากร 4) ลักษณะการจ้างงานเป็นการจ้างงานแบบมีการทำสัญญาเป็นระยะๆ สะท้อนความรู้สึกที่ไม่มั่นคงในการทำงานให้กับบุคลากรที่เข้าทำงานในลักษณะการจ้างงานแบบนี้ 5) การทำงานที่เป็นกลุ่มพวกพ้อง เครือญาติ หรือใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และปัญหาในการทำงานของบุคลากรในองค์กรไทยส่วนใหญ่มี 2 ประการคือ 1) ทักษะและความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ต่างสะท้อนออกมาในเชิงลบในระยะแรก ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร และ 2) บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีหรือหลักการการทำงานแบบใหม่

บทที่ 3

อนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากการวิจัยเชิงอนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยใช้เทคนิค Delphi ซึ่งสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่านจำนวน 3 รอบ ซึ่งก่อนที่จะทำการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 ผู้วิจัย ได้นำรายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่อง สถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มานำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้เห็นภาพแนวความคิดของหน่วยเหนือ หลังจากนั้นจึงเริ่มให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบแบบสอบถามปลายเปิดจนได้ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1

ได้ความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญสามารถจำแนกอนาคตภาพทั้ง 4 ด้าน ได้ดังนี้

1. อนาคตภาพด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

1.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย

1.3 ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.4 ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 ในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอาจต้องได้รับการฝึกเสริมในเรื่องของการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.6 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ

1.7 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรัก ความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

1.8 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นอีกหนึ่งหน่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยโดยตรง เจ้าหน้าที่ของหน่วยจะได้รับการเลื่อนจากผู้ช่วยเจ้าพนักงาน เป็น เจ้าพนักงานบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง

1.9 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ

1.10 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีหน้าที่ในการรักษาสมดุลย์และสร้างความเข้าใจในความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติอันเนื่องมาจากความนิยมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

2. อนาคตภาพด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.3 พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร

2.4 พื้นที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ เขตป่าอุทยานจะถูกนำมาบรรจุในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มเติม

2.5 การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกจัดลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน

2.6 อาจไม่มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาแต่เป็นการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนระยะยาว (Road Map) ที่มีการวางแผนและการควบคุมด้านงบประมาณไว้แล้ว

3. อนาคตภาพด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 มีการจัดสำนักงานพัฒนาภาค6เพื่อรับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยแปรสภาพหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 41, 42 และ 44 เป็นหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 61, 62 และ 63 รวมทั้งจัดตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ขึ้นมาทดแทนให้กับสำนักงานพัฒนาภาค 4 เพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

3.2 มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัยเพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง

3.3 กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.4 ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับภารกิจกรมอบหมายให้ดำเนินการฝึก สนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4. อนาคตภาพด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4.1 เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะภารกิจในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทหารจึงมีการเน้นหนักในงานด้านการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงเป็นหลัก ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะได้รับการอนุมัติกำลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วยซึ่งหน่วยขึ้นตรงของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ

4.2 เนื่องจากในการบำบัดยาเสพติดต่อนักโทษ ซึ่งมีจำนวนมากจนไม่มีที่บำบัดแต่กรมคุมประพฤดียังคงมีเจ้าหน้าที่ ที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการอย่างเพียงพอ และเมื่อหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีหน่วยบำบัดผู้ติดยาเสพติด หน่วยก็จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4.3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกำลังพลข้าราชการพลเรือนมาปฏิบัติงานหรือนำมาทดแทนการขาดแคลนกำลังพลในตำแหน่งที่ต้องใช้เทคนิคและความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะทางเป็นพิเศษและมีการปรับเกลี่ยข้าราชการทหารไปยังหน่วยงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นใหม่

4.4 กำลังพลของกองฝ่ายอำนวยการจะลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกำลังพล

4.5 สืบเนื่องจากการลดลงของกำลังพลที่จะต้องมีการคัดออกหรือปรับเกลี่ยไปในตำแหน่งที่มีความเหมาะสม ดังนั้นกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการประเมินค่าอย่างเข้มข้นเพื่อคัดเฉพาะบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความประพฤติที่ดี และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างแท้จริง

4.6 มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น มีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

4.7 การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

จากการสอบถามในรอบที่ 1 ได้นำมาสู่การจัดทำแบบสอบถามในรูปมาตรฐาน ประมาณค่า 5 สเกล เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น และนำมาสู่การคำนวณค่าทางสถิติได้แก่ ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย ปีกครั้งที่ 1

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
ด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา							
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย			1	6	10	5	2
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ ที่ติดต่อกับประเทศไทย				4	13	5	1
3. ภัยคุกคามในรูปแบบยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทย ในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด				6	11	5	1
4. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ				2	15	5	1

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย
ปิดครั้งที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
5. ในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอาจต้องได้รับการกึ่งเสริมในเรื่องของการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			3	5	9	5	2.00
6. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกึ่งในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศอย่างเต็มรูปแบบ				4	13	5	1.00
7. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกึ่งในการฟื้นฟูพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย				5	12	5	1.00
8. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นอีกหนึ่งหน่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยโดยตรง เจ้าหน้าที่ของหน่วยจะได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง			3	8	6	4	2.00
9. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ					17	5	0.00

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย
ปิดครั้งที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
10. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีหน้าที่ในการรักษาสมดุลย์และสร้างความเข้าใจในความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติจากค่านิยมทางการเมืองที่แตกต่างกัน			9	7	1	3	2.00
ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา							
1. พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน				6	11	5	1.00
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น					17	5	0.00
3. พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร				4	13	5	1.00
4. พื้นที่เกี่ยวกับความมั่นคงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ เขตป่าอุทยานจะถูกนำมาบรรจุในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มเติม		6	7	3	1	3	3.00
5. การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกจัดลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน				3	14	5	1.00

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย
ปิดครั้งที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
6. อาจไม่มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา แต่เป็นการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนระยะยาว (Road Map) ที่มีการวางแผนและการควบคุมด้านงบประมาณไว้แล้ว		5	8	3	1	3	3.00
ด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา							
1. มีการจัดสำนักงานพัฒนาภาค 6 เพื่อรับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยแปรสภาพหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 41, 42 และ 44 เป็นหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 61, 62 และ 63 รวมทั้งจัดตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ขึ้นมาทดแทนให้กับสำนักงานพัฒนาภาค 4 เพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน			5	9	3	4	2.00
2. มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง				6	11	5	1.00
3. กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา				4	13	5	1.00
4. ในระดับนพค.สนภ.นทพ.มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับการฝึกสนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด				4	13	5	1.00

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย
ปิดครั้งที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
ด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา							
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการ อนุมัติกำลังพลเพิ่มขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็ม อัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ			3	5	9	4	2.00
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการ สนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกอบรมผู้ติดยา เสพติด				5	12	5	1.00
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการ บรรจุกำลังพลข้าราชการพลเรือนมา ปฏิบัติงานหรือนำมาทดแทนการขาดแคลน กำลังพลในตำแหน่งที่ต้องใช้เทคนิคและ ความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะทาง เป็นพิเศษและมีการปรับเกลี่ยข้าราชการ ทหารไปยังหน่วยงานของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นใหม่			2	5	10	5	2.00
4. กำลังพลของกองฝ้ายอำนวยการจะลดลง แต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ทดแทนความขาดแคลนกำลังพล				6	11	5	1.00

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถามปลาย
ปิดครั้งที่ 1 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
5. กำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะ ได้รับการประเมินค่าอย่างเข้มข้นเพื่อคัดเฉพาะ บุคลากรที่มีคุณภาพ มีความประพฤติที่ดี และมี ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างแท้จริง			3	4	10	5	2.00
6. มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมี ความเข้มงวดมากขึ้น มีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่ กระทำผิดอย่างจริงจัง			3	4	10	5	2.00
7. การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการ พิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี กินดี มีความสุขใน การปฏิบัติงาน				2	15	5	1.00

ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

ผู้วิจัยได้สอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยได้นำผลของการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มาจำแนกความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้านอนาคตภาพที่น่าเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำค่าสถิติที่ได้ดังกล่าวมาใส่ไว้ในแบบสอบถามครั้งที่ 3 รวมทั้งบอกตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 แล้วนำไปใช้ในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 ได้ผลการตอบแบบสอบถามดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
ด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา							
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจาก การพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย				7	10	5	1.00
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย				4	13	5	1.00
3. ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด				6	11	5	1.00
4. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ				2	15	5	1.00
5. ในกรปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอาจต้องได้รับการเสริมในเรื่องของการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			3	5	9	5	2.00

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
6. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ				4	13	5	1.00
7. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจในการฟื้นฟูพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย				5	12	5	1.00
8. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นอีกหนึ่งหน่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยโดยตรง เจ้าหน้าที่ของหน่วยจะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง			3	8	6	4	2.00
9. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ					17	5	0.00

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
10. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีหน้าที่ในการรักษาสมดุลย์และสร้างความเข้าใจในความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติจากความนิยมทางการเมืองที่แตกต่างกัน			9	7	1	3	2.00
ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา							
1. พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน				6	11	5	1.00
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น					17	5	0.00
3. พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร				4	13	5	1.00
4. พื้นที่เกี่ยวกับความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ เขตป่าอุทยานจะถูกนำมาบรรจุในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มเติม		6	7	3	1	3	3.00
5. การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกจัดลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน				3	14	5	1.00

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
6. อาจไม่มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาแต่เป็นการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนระยะยาว (Road Map) ที่มีการวางแผนและการควบคุมด้านงบประมาณไว้แล้ว		5	8	3	1	3	3.00
ด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา							
1. มีการจัดสำนักงานพัฒนาภาค 6 เพื่อรับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยแปรสภาพหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 41, 42 และ 44 เป็นหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 61, 62 และ 63 รวมทั้งจัดตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ขึ้นมาทดแทนให้กับสำนักงานพัฒนาภาค 4 เพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน			5	9	3	4	2.00
2. มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง				6	11	5	1.00
3. กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการ และกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา				4	13	5	1.00
4. ในระดับ นพค.สนภ.นทพ. มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับการฝึกสนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด				4	13	5	1.00

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลขนาดภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
ด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา							
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับ การอนุมัติกำลังพลเพิ่มขึ้นตามภารกิจของ หน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุ กำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัด เฉพาะกิจ				6	11	5	1.00
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุม ประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึก บำบัดผู้ติดยาเสพติด				5	12	5	1.00
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับ การบรรจุกำลังพลข้าราชการพลเรือนมา ปฏิบัติงานหรือนำมาทดแทนการขาด แคลนกำลังพลในตำแหน่งที่ต้องใช้เทคนิค และความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะ ทางเป็นพิเศษและมีการปรับเกลี่ย ข้าราชการทหารไปยังหน่วยงานของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นใหม่			2	5	10	5	2.00
4. กำลังพลของกองฝ้ายอำนวยการจะ ลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ การทดแทนความขาดแคลนกำลังพล				6	11	5	1.00

ตารางที่ 3-2 แสดงความคิดเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับค่า ระดับความคิดเห็น
ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในการตอบแบบสอบถาม
ปลายปิดครั้งที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัย
	1	2	3	4	5		
5. กำลังพลของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาจะได้รับการประเมินค่า อย่างเข้มข้นเพื่อคัดเฉพาะบุคลากรที่มี คุณภาพ มีความประพฤติที่ดีและมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย อย่างแท้จริง			3	4	10	5	2.00
6. มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพล จะมีความเข้มงวดมากขึ้น มีมาตรการ ลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง				7	10	5	1.00
7. การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการ พิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพล สามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ อยู่ดี กินดี มี ความสุขในการปฏิบัติงาน				2	15	5	1.00

จากผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ได้ผลการตอบแบบสอบถามโดยมีผู้เปลี่ยน
คำตอบเพียง 2 ข้อ จึงสามารถนำผลที่ได้ มาตัดอนาคตภาพที่ผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่า
เป็นไปได้หรือไม่ได้ออก คงเหลือเป็นอนาคตภาพที่ใช้ในการกำหนดอนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ดังนี้

อนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

1. อนาคตภาพด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ นอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับการฝึกในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

1.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย

1.3 ภัยคุกคามในรูปแบบยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.4 ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆ รอบประเทศอย่างเต็มรูปแบบ

1.6 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

1.7 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ

2. อนาคตภาพด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.3 พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร

2.4 การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกจัดลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน

3. อนาคตภาพด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง

3.2 กองฝ้ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.3 ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับภารกิจการมอบหมายให้ดำเนินการฝึก สนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบําบัดผู้ติดยาเสพติด

4. อนาคตภาพด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4.1 เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะการภารกิจในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทหารจึงมีการเน้นหนักในงานด้านการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงเป็นหลัก ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการอนุมัติกำลังพลเพิ่มขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุนในอัตรารการจัดเฉพาะกิจ

4.2 เนื่องจากในการบําบัดยาเสพติดต่อนักโทษ ซึ่งมีจำนวนมากจนไม่มีที่บําบัดแต่กรมคุมประพฤตียังคงมีเจ้าหน้าที่ที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการอย่างเพียงพอและเมื่อหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีหน่วยบําบัดผู้ติดยาเสพติด หน่วยก็จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุมประพฤตติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด

4.3 กำลังพลของกองฝ้ายอำนวยการจะลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกำลังพล

4.4 มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น มีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

4.5 การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่อยู่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

บทที่ 4

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

จากอนาคตภาพที่ได้จากบทที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมและนำมาร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำไปสู่การกำหนดแนวทางแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เพื่อรองรับอนาคตภาพที่เกิดขึ้นสามารถแสดงในรูปแบบตามด้านของอนาคตภาพที่ทำการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากข้อมูลของอนาคตภาพด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้ง 7 ข้อที่ได้จากบทที่ 3 ได้แก่

1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย
3. ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาสเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาสเสพติด
4. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ
6. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

7. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์การสหประชาชาติ

สามารถนำไปสู่การกำหนดภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้ดังนี้

1. การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ภารกิจนี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง

1.1 ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆ รอบประเทศอย่างเต็มรูปแบบ

1.3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

2. การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดภารกิจนี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุน เกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภารกิจนี้สนับสนุน อนาคตภาพ

3.1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับภารกิจเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

3.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย

4. การป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

4.1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์การสหประชาชาติ

การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

จากข้อมูลของอนาคตภาพด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาทั้ง 4 ข้อ ที่ได้จากบทที่ 3 ได้แก่

1. พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น
3. พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร
4. การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน

สามารถนำไปสู่การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้ดังนี้

1. พื้นที่สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น พื้นที่เป้าหมายพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น
2. พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกประเทศ รวมถึงพื้นที่ถัดเข้ามาในประเทศ โดยกำหนดความเร่งด่วนแยกการตามภัยคุกคามของพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละสำนักงานพัฒนาภาคพื้นที่เป้าหมายพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง
 - 2.1 พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน
 - 2.2 การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน
3. พื้นที่ตอนในของประเทศ ที่เหมาะสมกับการผลิตอาหาร เพื่อแจกจ่ายและใช้ในยามวิกฤตของประเทศ หรือใช้ในการสนับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงานของประเทศ พื้นที่เป้าหมายพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง พื้นที่ตอนในของประเทศ จะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร

โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากข้อมูลของอนาคตภาพด้าน โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั้ง 3 ข้อที่ได้จากบทที่ 3 ได้แก่

1. มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย โดยตรง
2. กองฝ่ายอำนวยการจะรวมกองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
3. ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดเชื้อเสพติด เพื่อรองรับภารกิจกรมอบหมายให้ดำเนินการฝึกสนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดเชื้อเสพติด

สามารถนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้ดังนี้

1. จัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้
 - 1.1 มีหน้าที่ในการควบคุมทางยุทธการต่อหน่วยบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับหน่วยของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
 - 1.2 ดำเนินการอำนวยการด้านการบรรเทาสาธารณภัยตั้งแต่การป้องกันจนถึงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทุกประเภท
 - 1.3 รับผิดชอบในการฝึกการบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ ทั้งในและต่างประเทศ
 - 1.4 ให้ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยขึ้นตรง
2. กำหนดโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้วยการบรรเทาสาธารณภัย โดยตรง
2. จัดตั้ง สำนักงานนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาดังนี้
 - 2.1 มีหน้าที่อำนวยการและให้ข้อเสนอแนะ และกำกับดูแล ในด้านการกำหนดนโยบาย และ แผน ด้านการยุทธการ และ ด้านกิจการพลเรือน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
 - 2.2 เป็นหน่วยตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการต่างๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ ตลอดจนมีความถูกต้องในการบริหารงาน โครงการทุกโครงการของหน่วย

2.3 ให้ กองยุทธการ และ กองกิจการพลเรือน เป็นหน่วยขึ้นตรง

การกำหนดโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นี้สนับสนุนอนาคตภาพในเรื่อง กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3. จัดตั้ง หน่วยฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติดในระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ดังนี้

3.1 มีหน้าที่ดำเนินการฝึก และบําบัดผู้ติดยาเสพติด ตามเป้าหมายบุคคลที่กรมคุมประพฤติขอรับการสนับสนุน

3.2 เป็นศูนย์รับแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติด ให้กับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เพื่อนำข่าวสารดังกล่าวรายงานหน่วยเหนือเพื่อดำเนินกรรมวิธีด้านการข่าวต่อไป

3.3 กำหนดให้เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การกำหนดโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นี้สนับสนุนอนาคตภาพในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับภารกิจกรมอบหมายให้ดำเนินการฝึก สนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบําบัดผู้ติดยาเสพติด

การกําลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากข้อมูลของอนาคตภาพด้านการกําลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้ง 5 ข้อ ที่ได้จากบทที่ 3 ได้แก่

1. เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตจะมีมากขึ้น เพราะการภารกิจในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทหารจึงมีการเน้นหนักในงานด้านการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงมากขึ้น ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการอนุมัติกําลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกําลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ

2. เนื่องจากในการบําบัดยาเสพติดต่อนักโทษ ซึ่งมีจำนวนมากจนไม่มีที่บําบัดแต่กรมคุมประพฤดียังคงมีเจ้าหน้าที่ ที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการอย่างเพียงพอและเมื่อหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีหน่วยบําบัดผู้ติดยาเสพติด หน่วยก็จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด

3. กําลังพลของกองฝ่ายอำนวยการจะลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกําลังพล

4. มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น จะมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

5. การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

สามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้ดังนี้

1. กำหนดให้มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการลงโทษของกำลังพลอย่างจริงจังเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และนำมามีผลบังคับใช้กับการพิจารณาตัวบุคคลในงานด้านการกำลังพล

การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในข้อมาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น จะมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

2. บรรจุกำลังพลตามอัตราที่ได้รับจนเต็ม แล้วจัดทำมาตรการควบคุมในการรักษายอดกำลังพลของหน่วยทุกระดับให้คงที่

การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพ เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตจะมีมากขึ้น เพราะภารกิจในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทหารจึงมีการเน้นหนักในงานด้านการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงมากขึ้น ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการอนุมัติกำลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ

3. เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเสริมทักษะ พัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับกำลังพล รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อคัดกรองกำลังพลที่ปฏิบัติงานได้ดี เป็นฐานข้อมูลในงานด้านกำลังพลต่อไป

การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในข้อกำลังพลของกองฝ้ายอำนวยการจะลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกำลังพล

4. ให้ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เตรียมการในการเปิดการบำบัดผู้ติดยาเสพติดตลอดจนจัดให้มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานี้สนับสนุนอนาคตภาพในข้อ เนื่องจากในการบำบัดยาเสพติดต่อนักโทษ ซึ่งมีจำนวนมากจนไม่มีที่บำบัดแต่

กรมคุมประพฤติยังคงมีเจ้าหน้าที่ที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการอย่างเพียงพอและเมื่อหน่วย
บัญชาการทหารพัฒนามีหน่วยบำบัดผู้ติดยาเสพติด หน่วยก็จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จาก
กรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกอบรมผู้ติดยาเสพติด

5. กำหนดให้มีสวัสดิการกำลังพลอย่างครบถ้วนตามปัจจัยการดำรงชีพ ที่มีความ
จำเป็น ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการ

การกำหนดนโยบายด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสนับสนุน
อนาคตภาพในข้อ การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพล
สามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ อยู่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิจัยเชิงอนาคตเพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยมีเนื้อหาเฉพาะในเรื่อง 1. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา 2. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา 3. โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ 4. การกำลังพล เพื่อให้ได้อุณาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

อนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

1. อนาคตภาพด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกิจเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

1.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ ที่ติดต่อกับประเทศไทย

1.3 ภัยคุกคามในรูปแบบยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (โดยเฉพาะหน่วยขึ้นตรงระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่) เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.4 ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกิจในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ

1.6 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกิจในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน ให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

1.7 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์การสหประชาชาติ

2. อนาคตภาพด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.3 พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร

2.4 การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน

3. อนาคตภาพด้าน โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง

3.2 กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกัน และจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.3 ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับภารกิจการมอบหมายให้ดำเนินการฝึก สนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4. อนาคตภาพด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4.1 เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในอนาคตจะมีมากขึ้น เพราะการภารกิจในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทหารจึงมีการเน้นหนักในงานด้านการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงมากขึ้น ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับ การอนุมัติกำลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับ การบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ

4.2 เนื่องจากในการบำบัดยาเสพติดต่อนักโทษ ซึ่งมีจำนวนมากจนไม่มีที่บำบัดแต่ กรมคุมประพฤดียังคงมีเจ้าหน้าที่ที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการอย่างเพียงพอและเมื่อหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีหน่วยบำบัดผู้ติดยาเสพติด หน่วยก็จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ จากกรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4.3 กำลังพลของกองฝ้ายอำนาจการจะลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกำลังพล

4.4 มาตรการในการรักษาวิสัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น จะมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

4.5 การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ อยู่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

1. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศ ให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

1.2 การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 การพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุน เกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.4 การป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

2. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 เน้นการพัฒนาพื้นที่สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดน ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.2 การพัฒนาพื้นที่เป้าหมายบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกประเทศ รวมถึงพื้นที่ลัดเข้ามาในประเทศ จะกำหนดความเร่งด่วนแยกการตามภัยคุกคามของพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละสำนักงานพัฒนาภาค

2.3 การพัฒนาพื้นที่ตอนในของประเทศที่เหมาะสมกับการผลิตอาหาร เพื่อแจกจ่าย และใช้ในยามวิกฤตของประเทศ หรือใช้ในการสนับสนุนการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงานของประเทศ

3. โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 จัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้

3.1.1 มีหน้าที่ในการควบคุมทางยุทธการต่อหน่วยบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ หน่วยของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1.2 ดำเนินการอำนาจการด้านการบรรเทาสาธารณภัยตั้งแต่การป้องกันจนถึง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทุกประเภท

- 3.1.3 รับผิดชอบในการฝึกการบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ ทั้งในและต่างประเทศ
- 3.1.4 ให้ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยขึ้นตรง
- 3.2 จัดตั้ง สำนักนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้
- 3.2.1 มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้ข้อเสนอแนะ และกำกับดูแล ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนด้านการยุทธการ และด้านกิจการพลเรือนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
- 3.2.2 เป็นหน่วยตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้ สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนมีความถูกต้องในการบริหารงานโครงการทุกโครงการของหน่วย
- 3.2.3 ให้ กองยุทธการ และ กองกิจการพลเรือน เป็นหน่วยขึ้นตรง
- 3.3 จัดตั้ง หน่วยฝึกบำบัดผู้ติดเชื้อเสพติด ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ดังนี้
- 3.3.1 มีหน้าที่ดำเนินการฝึก และบำบัดผู้ติดเชื้อเสพติด ตามเป้าหมายบุคคลที่กรมคุมประพฤติขอรับการสนับสนุน
- 3.3.2 เป็นศูนย์รับแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติด ให้กับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เพื่อนำข่าวสารดังกล่าวรายงานหน่วยเหนือเพื่อดำเนินกรรมวิธีด้านการข่าวต่อไป
- 3.3.3 กำหนดให้เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
4. การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
- 4.1 กำหนดให้มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการลงทัณฑ์ของกำลังพล อย่างจริงจังเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และนำมามีผลบังคับใช้กับการพิจารณาตัวบุคคลในงานด้านการกำลังพล
- 4.2 บรรจุกำลังพลตามอัตราที่ได้รับจนเต็ม แล้วจัดทำมาตรการควบคุมในการรักษายอดกำลังพลของหน่วยทุกระดับให้คงที่
- 4.3 เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเสริมทักษะ พัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับกำลังพล รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อคัดกรองกำลังพลที่ปฏิบัติงานได้ดี เป็นฐานข้อมูลในงานด้านกำลังพลต่อไป
- 4.4 ให้ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เตรียมการในการเปิดการบำบัดผู้ติดเชื้อเสพติด ตลอดจนจัดให้มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง
- 4.5 กำหนดให้มีสวัสดิการกำลังพลอย่างครบถ้วน ตามปัจจัยการดำรงชีพที่มีความจำเป็น ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการ

จากการสรุปผลการวิจัยที่กล่าวมา สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผลการวิจัยจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นเมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในปัจจุบันที่ประกอบด้วย 3 พันธกิจหลักได้แก่ 1) การพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ 2) สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน และ 3) ภารกิจอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

โดยในพันธกิจข้อที่ 1 การพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ สอดคล้องกับภารกิจข้อที่ 1 ที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีมีการกำหนดขอบเขตเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมและเห็นชัดในบทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่จะพัฒนาเพื่อป้องกันภัยคุกคามทั้งจากการสู้รบสงครามตามแบบ และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

ในพันธกิจข้อที่ 2 สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน สอดคล้องกับภารกิจข้อที่ 2 3 และ 4 ได้จากการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดการพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนเกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

จะเห็นได้ว่าการกำหนดภารกิจที่ 4 ข้อ ที่ได้จากการวิจัย สอดคล้องกับการกำหนดเพื่อป้องกันอนาคตภาพ ตามรายงานประมาณการข่าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่องสถานะแวดล้อม ด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี ที่กล่าวว่า ปัญหาความมั่นคงภายในประเทศ จะเกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาความขัดแย้งทางความคิดของประชาชน รวมถึง ปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่มีช่องทางทหารอื่นๆ ที่นับวันจะรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าว ปัญหาด้านอาหาร น้ำและพลังงาน เป็นต้น

2. ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

ผลการวิจัยจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นเมื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในปัจจุบันของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่ระบุการจัดลำดับความเร่งด่วนของพื้นที่ในการพัฒนาดังนี้

2.1 พื้นที่สำคัญลำดับแรก ได้แก่ 1. พื้นที่โครงการพระราชดำริ และพื้นที่ตำบล ดิดชายแดน 2. พื้นที่ซึ่งจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารในพื้นที่ร่วมกันกำหนดขึ้น หรือ คณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตาม ความเหมาะสม 3. พื้นที่ตำบลดิดชายฝั่งทะเล และพื้นที่เกาะแก่งต่างๆ

2.2 พื้นที่สำคัญลำดับรองได้แก่ 1. พื้นที่ตำบลถัดจากตำบลชายแดนของจังหวัด ชายแดน โดยจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารร่วมกันกำหนดพื้นที่ หรือคณะอนุกรรมการ จัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสมหรือ 2. พื้นที่จังหวัดชั้นใน พื้นที่ซึ่งจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารในพื้นที่ร่วมกันกำหนดขึ้น หรือคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความ เหมาะสม 3. พื้นที่ตำบลถัดจากตำบลชายฝั่งทะเล และพื้นที่เกาะแก่งต่างๆ ของจังหวัดชายฝั่งทะเล โดยจังหวัด หน่วยตำรวจ และหน่วยทหารร่วมกันกำหนดพื้นที่ หรือคณะอนุกรรมการจัดทำ แผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด ได้มีมติกำหนดพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่เป้าหมายที่ได้จากงานวิจัย จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือพื้นที่เป้าหมายที่ได้จากการวิจัยจะกำหนดความเร่งด่วนจากงานสำคัญและภารกิจ ในการป้องกันประเทศจากการรบ จะเห็นได้ว่า มีการเน้นการพัฒนาพื้นที่สนับสนุนกองกำลัง ป้องกันแนวชายแดนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นเนื่องจากในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนยังคง ต้องมีการพัฒนาที่มั่นให้แข็งแรง พัฒนาแหล่งทรัพยากรให้ครบถ้วนต่อการรบ เช่น เส้นทางส่งกำลัง เส้นทางอพยพประชาชน ตำบลส่งกำลัง ตำบลรักษาพยาบาล แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและใช้ใน ยามสงคราม แหล่งอาหาร ตลอดจน การเตรียมความพร้อมในด้านทัศนคติของประชาชน สำหรับ พื้นที่เป้าหมายในความเร่งด่วนรองลงมาคือการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งใน และนอกประเทศ รวมถึงพื้นที่ถัดเข้ามาในประเทศ โดยจะกำหนดความเร่งด่วนแยกตามภัยคุกคาม ของพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละสำนักงานพัฒนาภาคทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภัยคุกคามในแต่ละพื้นที่ได้ เปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมและในแต่ละพื้นที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน และพื้นที่เป้าหมายเร่งด่วน รองลงมาได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ตอนในของประเทศ ในการผลิตอาหาร เพื่อแจกจ่ายและใช้ใน ยามวิกฤตของประเทศ หรือใช้ในการสนับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน ของประเทศ ซึ่งสนับสนุนการแก้ปัญหาในอนาคตด้านความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน

3. โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากผลการวิจัยในด้าน โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา (สำนักข่าวอิศรา, ออนไลน์, 2560) ที่กล่าว โดยสรุปในส่วนที่เกี่ยวข้องว่า ภัยคุกคามรูปแบบอื่นที่มีใช้คุกคามทางทหาร (Non-Traditional Threats) จะกลับมาสร้างปรากฏขึ้นให้เห็นโดยทั่วไปและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขยายวงกว้างไปทั่วโลก โดยกองทัพไทยได้แสดงบทบาทที่โดดเด่นไว้อย่างสำคัญในการบริหารจัดการกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อย่างไรก็ตามกองทัพก็ประสบปัญหาและข้อจำกัดเช่นกัน กล่าวคือ โครงสร้างการจัดของกองทัพปัจจุบันเป็นการจัดเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบเดิมในยุคสงครามเย็น ที่มองภัยคุกคามทางทหารเป็นหลัก โครงสร้างการจัดจึงได้อิงอยู่กับภารกิจป้องกันประเทศ เสียเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งกองทัพมิได้กำหนดภารกิจโดยตรงเป็นการเฉพาะที่จะดำเนินการ ต่อเป้าหมายภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ ดังนั้นการกำหนดโครงสร้างในอนาคตเพื่อรองรับ ได้แก่ การจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และจัดตั้งหน่วย ฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่จึงมีความจำเป็นที่จะรองรับภารกิจ ที่กองทัพจะได้รับมอบเพิ่มเติมในการต่อสู้กับภัยคุกคาม อีกทั้งเมื่อภารกิจของหน่วยเพิ่มมากขึ้น การบริหารจัดการและการอํานวยการต้องมีความเข้มข้นมากขึ้น จึงสมควรในการจัดตั้งสำนัก นโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อเป็นหน่วยในการอํานวยการ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติขึ้น

4. การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

จากผลการวิจัยในด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยในหัวข้อ การกำหนดให้มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการลงทัณฑ์ของกำลังพลอย่างจริงจังเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และนำมามีผลบังคับใช้กับการพิจารณาตัวบุคคลในงานด้านการกำลังพลสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการ กระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” (สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การกระทำผิดวินัยและปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนแสวงหาแนวทางมาตรการป้องกันการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งพบว่าลักษณะการกระทำผิดวินัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาราชการทำงานส่วนตัว ไม่อยู่ปฏิบัติงาน ปล่อยให้งานค้างคั้งหรือทำงานแบบ พอเสร็จไปวันๆ การปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ และการทะเลาะวิวาท

เกิดความแตกแยกขาดความสามัคคีกันภายในหน่วยงาน ซึ่งในอนาคตจะยังมีการทวีเพิ่มมากขึ้นและเมื่อตรวจสอบปัจจัยที่ข้าราชการเห็นว่ามีส่วนต่อการกระทำผิดวินัยและเป็นสาเหตุโดยตรงได้แก่การมีรายได้ไม่พอรายจ่ายหรือมีภาระหนี้สิน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยในหัวข้อกำหนดให้มีสวัสดิการกำลังพลอย่างครบถ้วนตามปัจจัยการดำรงชีพที่มีความจำเป็น ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการ จะเป็นการป้องกันความเสี่ยงต่อวินัยของกำลังพล ตลอดจนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยในหัวข้อ เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเสริมทักษะ พัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับกำลังพล รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อคัดกรองกำลังพลที่ปฏิบัติงานได้ดี เป็นฐานข้อมูลในงานด้านกำลังพลต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ชรี รุประวิเชตร์ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรองค์กรไทยด้วยการฝึกอบรม ที่พบว่าสภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กรในช่วงของการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะที่เป็นการทำงานที่องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี หลักการ วิธีการใหม่ ๆ เข้ามาทำงาน และปรับใช้ในองค์กร และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรมมากขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ผลการวิจัยในหัวข้อ ให้ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เตรียมการในการเปิดการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนจัดให้มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง เป็นการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับผลการวิจัยในการปรับโครงสร้างของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่จะจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยอนาคตภาพและแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)จะสังเกตได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญได้มองในมุมมองของการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่ออนาคตภาพที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงทิศทางในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการกิจเพิ่มมากขึ้นและมีการปฏิบัติงานที่เข้มข้นมากขึ้น จึงนำมาสู่ข้อเสนอแนะในการเตรียมงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจึงควรที่จะเริ่มในการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ควรส่งเสริมการเรียนรู้ต่อกับยุคความรูปแบบใหม่และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถรองรับทั้งด้านเทคโนโลยีที่จะเสริมการปฏิบัติงานและทักษะต่างๆ
2. พัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ชายแดนและในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาจมีกิจกรรมร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างกัน
3. เริ่มศึกษาภูมิสังคมของพื้นที่ชายแดนประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตที่อาจต้องมีการพัฒนาข้ามแดน
4. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ควรศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเพื่อรองรับบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด
5. ควรเริ่มการศึกษาเทคโนโลยี ในการผลิตทางอาหาร น้ำ และการนำพลังงานต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. ควรมีการประสานงานและทบทวนความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ครอบคลุมการปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในพื้นที่การรบหลัก และพื้นที่ส่วนหลังให้มีสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน
7. ควรมีการรวบรวมและติดต่อกับผู้รับประโยชน์ที่เคยได้รับจากโครงการส่งเสริมปศุสัตว์ภาคใต้หรือโครงการอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
8. ควรที่จะให้กำลังพลในชุดบรรเทาสาธารณภัย ของหน่วยทุกระดับศึกษาเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศ ทั้งการฝึกและการปฏิบัติงานจริง
9. ควรเตรียมความพร้อมของกำลังพลและข้อมูลเพื่อรองรับบทบาทที่จะเป็น ตัวกลางทางทหารในการประสานงานร่วมด้านการบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ

10. ควรประสานงานกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลในด้านการบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะเมื่อประสบเหตุภัยพิบัติขนาดใหญ่

11. ควรศึกษากฎหมายรวมทั้งระเบียบปฏิบัติประจำที่เป็นสากล ในด้านการบรรเทาสาธารณภัย

12. ควรกำหนดและปรับมาตรฐานของกำลังพลให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น เพิ่มเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดการทำงานของกำลังพล รวมทั้งควรส่งเสริมให้หน่วยงานท้องถิ่นแบ่งเบาภาระในการช่วยเหลือประชาชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่และฝ่ายอำนวยการ ซึ่งได้มุมมองตามผลการวิจัยที่เสนอในบทที่ 4 แต่ในมุมมองของผู้บริหารระดับสูง ยังไม่มีการวิจัย จึงขอเสนอแนะให้การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อเปรียบเทียบภาพเชิงอนาคต และนำไปสู่การนำผลการวิจัยที่เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายพัฒนาองค์กรที่เพิ่มความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

2. การวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิคเดลฟาย อย่างไรก็ตาม ยังมีเทคนิคในการวิจัยเชิงอนาคตอีกหลายเทคนิคที่น่าสนใจในการนำมาใช้ในการวิจัยเพื่อหาอนาคตภาพที่เหมาะสม ซึ่งในการวิจัยรูปแบบเดลฟายในการวิจัยครั้งนี้จะพบข้อบกพร่องคือในการเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 สังเกตได้ว่าผู้เชี่ยวชาญเริ่มไม่ลงความเห็น อาจเกิดจากการสอบถามซ้ำจนทำให้ขาดความน่าสนใจ ซึ่งหาเปลี่ยนรูปแบบการวิจัย น่าจะได้รับความสนใจยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเอาอนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด มาใช้เป็นประเด็นในการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามในการวิจัยเชิงอนาคต ผลการวิจัยจะประกอบด้วย อนาคตที่พึงประสงค์ อนาคตที่ไม่พึงประสงค์ และอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะกำหนดให้มีการวิจัยถึงอนาคตภาพทั้ง 3 อนาคตภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการวางแผน กล่าวคือ

3.1 อนาคตภาพที่พึงประสงค์ นำใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตาม ที่พึงประสงค์

3.2 อนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ นำใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขแต่เนิ่น

3.3 อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด นำใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางรองรับและสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ

บรรณานุกรม

เอกสารที่มีชั้นความลับ

ข้าวกรอง, สำนัก กรมข้าวทหาร. “รายงานประมาณการข้าวกรองประกอบยุทธศาสตร์ทหาร เรื่องสถานะแวดล้อม ด้านความมั่นคงของโลกในระยะ 20 ปี”. ลับมาก. 3 กุมภาพันธ์ 2559. ยุทธการทหาร, กรม. “ร่างแผนยุทธศาสตร์กองบัญชาการกองทัพไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)”. บทบรรยายสรุป. 7 มีนาคม 2559.

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

หนังสือ

นาคยา ปิณฑานนท์. อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. คู่มือผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. กรุงเทพฯ : มปป., 2554.

วารสาร

กฤษดา กรุดทอง. “การวิจัยเชิงอนาคต Future Research”, วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. เล่มที่ 3 (มกราคม – ธันวาคม 2530), 12 -16.

เอกสารวิจัย

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงาน. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”. รายงานการวิจัย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555
เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. “การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรองค์กรไทยด้วยการฝึกอบรม”. เอกสารวิจัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : home.dsd.go.th/kamphengphet/km/information/.../07Delphi%20Technique.PDF, 19 ก.ค.2560.

ชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม. “การวิจัยด้วยวิธีเดลฟาย”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA/article/download/24468/20823>, 2560.

คุณภัค เชาวศรีกุลและสุทธินันท์ บุญศักดิ์. “การวิจัยเชิงอนาคต”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.kroobannok.com/blog/index.php?page=8382>, 19 ก.ค.2560.

สำนักข่าวอิสรา. เปิดงานวิจัย “พล.อ.ประยุทธ์” ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<https://www.isranews.org/isranews>, 19 ก.ค.2560.

ภาคผนวก

ผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) มีผู้เชี่ยวชาญตอบแบบทั้ง 3 แบบสอบถามจำนวน 17 ท่าน เพื่อให้ได้อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) และร่วมพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. พล.ท. ชิติศรร์	สุขเกษตร	ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ บก.ทท.
2. พล.ท. ธนรัฐชัย	พลอยไพศาล	ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษบก.ทท.
3. พล.ท. อรรถธา	รัตน์อ่อน	ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษบก.ทท.
4. พล.ต. อนุชา	ยันตรปกรณ	ตำแหน่ง รอง เสธ.นทพ.
5. พ.อ. นกคณ	ปิ่นทอง	ตำแหน่ง รอง ผอ.สนภ.1นทพ.
6. พ.อ. ชิวรัมย์	ปิยะศาสตร์ธนา	ตำแหน่ง รอง ผอ.สนภ.2 นทพ.
7. พ.อ. ธวัชชัย	คะนุศิษฐ์	ตำแหน่ง รอง ผอ.สนภ.3 นทพ.
8. พ.อ. อนุสรร์	คุ้มอักษร	ตำแหน่ง รอง ผอ.สนภ.4นทพ.
9. พ.อ. เอกศิษฐ์	ใจตรงนัทรพงศ์	ตำแหน่ง รอง ผอ.สนภ.5 นทพ.
10. พ.อ. กฤดา	เดวียะ	ตำแหน่ง รอง ผอ.สสน.นทพ.
11. พ.อ. สุชาติ	เวบ้านแพ้ว	ตำแหน่ง รอง ผอ.สทพ.นทพ.
12. พ.อ. วีระยุทธ	จินหิรัญ	ตำแหน่ง ผบ.นพล.21 สนภ.2 นทพ.
13. พ.อ. เชาวลิต	พบจันอัด	ตำแหน่ง ผบ.นพล.22 สนภ.2 นทพ.
14. พ.อ. ชัยวิวัฒน์	พูลธนสิทธิ์	ตำแหน่ง ผบ.นพล.23 สนภ.2 นทพ.
15. พ.อ. จตุรภัทร	วงศ์ศรีเฟือก	ตำแหน่ง ผบ.นพล.24 สนภ.2 นทพ.
16. พ.อ. วีรพงศ์	ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา	ตำแหน่ง ผบ.นพล.25 สนภ.2 นทพ.
17. พ.อ. ภูติชาติ	รัตนภาพ	ตำแหน่ง ผบ.นพล.26 สนภ.2 นทพ.

ผนวก ก

แบบสอบถามปลายปิด รอบที่ 1

จากข้อมูลที่ได้ในการสอบถามด้วยแบบสอบถามปลายเปิดที่ท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้ทำการตอบ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับมาจำแนกโดยนำข้อมูลที่มีข้อความในรูปแบบเดียวกัน หรือมีความหมายเหมือนกัน จะนำมารวมกันเป็นหัวข้อประเด็นในการสอบถามข้อคำถามเดี่ยว ส่วนข้อมูลที่ไม่เหมือนกันผู้วิจัยได้คัดแยกและนำมาเพิ่มเติมเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามปลายปิดที่ผู้เชี่ยวชาญจะตอบต่อไปนี้ จะมีทุกประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอในแบบสอบถามปลายเปิดรอบที่ 1 มีประเด็นคำถามตามหัวข้ออนาคตภาพทั้ง 4 ด้าน โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาลงคะแนนความคิดเห็นตามระดับมาตราส่วนประเมินค่าทั้ง 5 สเกล ดังนี้

- 1 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อย หรือ เห็นด้วยน้อย
- 3 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปได้หรือไม่
- 4 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้มาก หรือ เห็นด้วยมาก
- 5 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้มากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามอนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	1	2	3	4	5
ด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย					
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศไทย					
3. ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด					
4. ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ					
5. ในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอาจต้องได้รับการฝึกเสริมในเรื่องของการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
6. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆ รอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ					
7. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการฝึกในการฟื้นฟูพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย					

แบบสอบถามอนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)(ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	1	2	3	4	5
8. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นอีกหนึ่งหน่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยโดยตรง เจ้าหน้าที่ของหน่วยจะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง					
9. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ					
10. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะมีหน้าที่ในการรักษาสมดุขยและสร้างความเข้าใจในความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติจากความนิยมทางการเมืองที่แตกต่างกัน					
ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา					
1. พื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน					
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น					
3. พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร					
4. พื้นที่เกี่ยวกับความมั่นคงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ เขตป่าอุทยานจะถูกนำมาบรรจุในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มเติม					
5. การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน					

แบบสอบถามอนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)(ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	1	2	3	4	5
6. อาจไม่มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาแต่เป็นการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนระยะยาว (Road Map) ที่มีการวางแผนและการควบคุมค่านงบประมาณไว้แล้ว					
ด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					
1. มีการจัด สนภ.6 นทพ. เพื่อรับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยแปรสภาพ นพค.41, 42 และ 44 เป็น นพค.61, 62 และ 63 รวมทั้งจัดตั้ง นพค.ขึ้นมาทดแทนให้กับ สนภ.4 นทพ. เพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน					
2. มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง					
3. กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					
4. ในระดับ นพค. สนภ. นทพ. มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับการฝึกสนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด					
ด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					
1. นทพ. จะได้รับการอนุมัติกำลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตรากิจการเฉพาะกิจ					
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จาก กรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด					
3. กองฝ่ายอำนวยการจะรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกันและจัดตั้งใหม่เป็นสำนักนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					

แบบสอบถามอนาคตภาพหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)(ต่อ)

เนื้อหาข้อมูลอนาคตภาพด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	1	2	3	4	5
4. ในระดับ นพล.สนภ.นทพ. มีการจัดตั้งหน่วยฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับการฝึกสนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบําบัดผู้ติดยาเสพติด					
ด้านการกําลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา					
1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการอนุมัติกําลังพลมากขึ้น ตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของ นทพ. จะได้รับการบรรจุกําลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ					
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จาก กรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด					
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกําลังพล ข้าราชการพลเรือนมาปฏิบัติงานหรือนํามาทดแทนการขาดแคลน กําลังพลในตำแหน่งที่ต้องใช้เทคนิคและความชำนาญในการ ปฏิบัติงานเฉพาะทางเป็นพิเศษและมีการปรับเกลี่ยข้าราชการทหาร ไปยังหน่วยงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นใหม่					
4. กําลังพลของกองฝ้ายอํานวยการจะมีลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกําลังพล					
5. กําลังพลของ นทพ. จะได้รับการประเมินค่าอย่างเข้มข้น เพื่อคัดเฉพาะบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความประพฤติที่ดี และมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย อย่างแท้จริง					
6. มาตรการในการรักษาขวัญของกําลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น จะมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง					
7. การสวัสดิการของกําลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วน ให้กําลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ อยู่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน					

ผนวก ง

แบบสอบถามปลายปิด รอบที่ 2

จากข้อมูลที่ได้ในการสอบถามด้วยแบบสอบถามปลายปิดที่ท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้ทำการตอบ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับมาจำแนกหาค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแต่ละข้อคำถาม แล้วดำเนินการจัดทำแบบสอบถามปลายปิดขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่งข้อคำถามยังคงเป็นข้อคำถามเดิมที่ท่านได้ตอบแล้ว แต่จะขอให้ท่านยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญได้กรณาลงคะแนนความคิดเห็นตามระดับมาตราส่วนประเมินค่าทั้ง 5 สเตลอีกครั้ง ดังนี้

- 1 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อย หรือ เห็นด้วยน้อย
- 3 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปได้หรือไม่
- 4 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้มากหรือ เห็น ด้วยมาก
- 5 หมายถึง อนาคตดังกล่าวมีความเป็นไปได้มากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี กิตติพงษ์ กาญจนาคม
วันเดือนปีเกิด	7 กันยายน 2505
การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าทหารราบ รุ่นที่ 76 หลักสูตรชั้นนายพันเหล่าทหารราบ รุ่นที่ 54 หลักสูตร โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ รุ่นที่ 40
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก ร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบ กรมการรักษาดินแดน ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบ กรมการรักษาดินแดน รองผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบ กรมการรักษาดินแดน หัวหน้าแผนกยุทธการ กองยุทธการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองผู้อำนวยการ กองยุทธการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 56 สำนักงานพัฒนาพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 16 สำนักงานพัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองผู้อำนวยการ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้ชำนาญการกองบัญชาการกองทัพไทย ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการ สำนักงานรองผู้บัญชาการทหารสูงสุด
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)

ผู้วิจัย พล.ต.กิตติพงศ์ กาญจนาคม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะวางแผนการบริหารประเทศ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูป ครบรอบอีก 20 ปี ถึงปี 2579 ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมการของรัฐบาล หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้เตรียมแผนในการรองรับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการกำหนดร่างแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองบัญชาการกองทัพไทย (พ.ศ.2560-2579) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

จากที่กล่าวมาในการวางแผนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุม 20 ปี นั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการคาดการณ์ถึงสถานการณ์ในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งหากการคาดการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ ย่อมจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ในการวางแผน การปฏิบัติงานก็จะประสบความสำเร็จเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด จากเดิมที่มีการเขียนเป็นแผนการปฏิบัติงานของหน่วยในระยะต่างๆ เกิดจากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพียงไม่กี่คน ซึ่งหลังจากกำหนดเสร็จก็ส่งให้มีการพิจารณาอนุมัติตามสายงานจนออกมาเป็นแผน ซึ่งแผนงานดังกล่าวก็อาจไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง นั่นหมายความว่าข้อมูลที่ได้รับเริ่มแรกไม่มีความแม่นยำเพียงพอ ดังที่กล่าวมาของข้อมูลที่ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำมาสู่การวางแผน เตรียมการพัฒนาให้เป็นไปตามสิ่งที่พึงประสงค์ และกำหนดแนวทางให้สามารถเป็นไปตามวิสัยทัศน์ในปัจจุบันข้อมูลจากความเป็นไปได้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยใช้ข้อมูลในการกำหนดแนวทางจากการวิจัยเชิงอนาคตมาใช้เป็นแนวทางเพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีประสิทธิภาพของ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุดของ นทพ. ในด้าน การกึ่ง การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัดของหน่วย และการกำลังพล
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของ นทพ. ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ให้สอดคล้องกับอนาคตภาพที่ได้ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะอนาคตภาพ ซึ่งการศึกษาอนาคตภาพจะเป็นรูปแบบวิจัยเชิงอนาคตภาพ โดยใช้ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยมีเนื้อหาเฉพาะในเรื่อง การกึ่ง การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา โครงสร้างการจัด และ การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ อนาคตภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด

กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ เป็น ผู้ปฏิบัติงานในการวางแผน กำหนดนโยบาย หรือเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติของหน่วยขึ้นตรงของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการหาอนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน จำนวน 3 รอบ โคน รอบที่ 1 เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้คำถามปลายเปิด รอบที่ 2 สรุปรประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้จากรอบแรก แล้วจัดทำแบบสอบถามที่เป็น คำถามปลายปิดในรูปของมาตราประมาณค่า รอบที่ 3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรอบที่สองมา สร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในรอบที่สาม

ขั้นตอนที่ 2 กำหนด แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เป็นการนำอนาคตภาพที่ได้มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ผลการวิจัย

อนาคตภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2580)

1. อนาคตภาพด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 จะได้รับการภารกิจเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือนอกเหนือจากการพัฒนาชนบทในพื้นที่ชายแดนแล้ว ยังคงต้องรับภารกิจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

1.2 จะเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติงานการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเมืองระหว่างประเทศในพื้นที่ ที่ติดต่อกับประเทศไทย

1.3 ภัยคุกคามในรูปแบบ ยาเสพติดมีมากขึ้น อาจทำให้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.4 ภารกิจจะมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 จะได้รับการภารกิจในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆรอบประเทศ อย่างเต็มรูปแบบ

1.6 จะได้รับการภารกิจในการฟื้นฟู พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความรักความเข้าใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

1.7 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างประเทศร่วมกับหน่วยทหารประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ

2. อนาคตภาพด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 พื้นที่เป้าหมายของหน่วยจะสามารถกำหนดได้ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 จะได้รับพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ของกองกำลังป้องกันแนวชายแดนในมีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.3 พื้นที่ตอนในของประเทศจะได้รับการพิจารณาความเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร

2.4 การลำดับความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายจะถูกลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจและความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ ที่มีภัยคุกคามแตกต่างกัน

3. อนาคตภาพด้านโครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 มีการจัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัย

3.2 กองฝ้ายำนวยการจะรวบรวม กองยุทธการและกองกิจการพลเรือน เข้าด้วยกัน และจัดตั้งใหม่เป็นสำนักงานนโยบายและแผน

3.3 ในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีการจัดตั้ง หน่วยฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อรองรับภารกิจการมอบหมายให้ดำเนินการฝึก สนับสนุนกรมคุมประพฤติ และเป็นหน่วยงานของกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4. อนาคตภาพด้านการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4.1 จะได้รับการอนุมัติกำลังพลมากขึ้นตามภารกิจของหน่วย ซึ่งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะได้รับการบรรจุกำลังพลเต็มอัตราที่ระบุใน อัตราการจัดเฉพาะกิจ

4.2 จะได้รับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากกรมคุมประพฤติ มาร่วมปฏิบัติงานในการฝึกบำบัดผู้ติดยาเสพติด

4.3 กำลังพลของกองฝ้ายำนวยการจะมีลดลงแต่จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทดแทนความขาดแคลนกำลังพล

4.4 มาตรการในการรักษาวินัยของกำลังพลจะมีความเข้มงวดมากขึ้น จะมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง

4.5 การสวัสดิการของกำลังพลจะได้รับการพิจารณาเป็นความเร่งด่วนให้กำลังพลสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ อยู่ดี กินดี มีความสุขในการปฏิบัติงาน

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

1.ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

1.2 การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 การพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนเกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.4 การป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

2.การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

2.1 เน้นการพัฒนาพื้นที่สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดน ในมีความเข้มแข็งมากขึ้น

2.2 การพัฒนาพื้นที่เป้าหมายบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกประเทศ รวมถึงพื้นที่ถัดเข้ามาในประเทศ จะกำหนดความเร่งด่วนแยกการตามภัยคุกคามของพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละสำนักงานพัฒนาภาค

2.3 การพัฒนาพื้นที่ตอนในของประเทศ ที่เหมาะสมกับการผลิตอาหาร เพื่อแจกจ่ายและใช้ในยามวิกฤตของประเทศ หรือใช้ในการสนับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงานของประเทศ

3. โครงสร้างการจัดของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 จัดตั้งสำนักบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้

3.1.1 มีหน้าที่ในการควบคุมทางยุทธการต่อหน่วยบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับหน่วยของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1.2 ดำเนินการอำนวยความสะดวกด้านการบรรเทาสาธารณภัยตั้งแต่การป้องกันจนถึงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทุกประเภท

3.1.3 รับผิดชอบในการฝึกการบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ ทั้งในและต่างประเทศ

3.1.4 ให้ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยขึ้นตรง

3.2 จัดตั้ง สำนักงานนโยบายและแผนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนี้

3.2.1 มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้ข้อเสนอแนะ และกำกับดูแล ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนด้านการยุทธการและด้านกิจการพลเรือนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.2.2 เป็นหน่วยตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆให้ สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีความถูกต้องในการบริหารงานโครงการทุกโครงการของหน่วย

3.2.3 ให้ กองยุทธการ และ กองกิจการพลเรือน เป็นหน่วยขึ้นตรง

3.3 จัดตั้ง หน่วยฝึกบําบัดผู้ติดยาเสพติด ในระดับ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ดังนี้

3.3.1 มีหน้าที่ดำเนินการฝึก และบําบัดผู้ติดยาเสพติด ตามเป้าหมายบุคคลที่กรมคุมประพฤติ ขอรับการสนับสนุน

3.3.2 เป็นศูนย์รับแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติด ให้กับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เพื่อนำข่าวสารดังกล่าวรายงานหน่วยเหนือเพื่อดำเนินกรรมวิธีด้านการข่าวต่อไป

3.3.3 กำหนดให้เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4. การกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

4.1 กำหนดให้มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการลงทัณฑ์ของกำลังพล อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และนำมามีผลบังคับใช้กับการพิจารณาตัวบุคคลในงานด้านการกำลังพล

4.2 บรรจุกำลังพลตามอัตราที่ได้รับจนเต็ม แล้วจัดทำมาตรการควบคุมในการรักษายอดกำลังพลของหน่วยทุกระดับให้คงที่

4.3 เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเสริมทักษะ พัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับกำลังพล รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อคัดกรองกำลังพลที่ปฏิบัติงานได้ดี เป็นฐานข้อมูลในงานด้านกำลังพลต่อไป

4.4. ให้ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เตรียมการในการเปิดการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนจัดให้มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่อง

4.5 กำหนดให้มีสวัสดิการกำลังพลอย่างครบถ้วน ตามปัจจัยการดำรงชีพ ที่มีความจำเป็น ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา ให้กับบุตรข้าราชการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาสู่ข้อเสนอแนะในการเตรียมงานจึงควรที่จะเริ่มในการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานดังนี้

1.1 ควรส่งเสริมการเรียนรู้ต่อกับยุคความรูปแบบใหม่และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถรองรับทั้งด้านเทคโนโลยีที่จะเสริมการปฏิบัติงานและทักษะต่างๆ

1.2 พัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ชายแดนและในพื้นที่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาจมีกิจกรรมร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างกัน

1.3 เริ่มศึกษาภูมิสังคมของพื้นที่ชายแดนประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตที่อาจต้องมีการพัฒนาข้ามแดน

1.4 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ควรศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเพื่อรองรับบทบาทเป็นหน่วยของกองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

1.5 ควรเริ่มการศึกษาเทคโนโลยี ในการผลิตทางอาหาร น้ำ และการนำพลังงานต่างๆมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.6 ควรมีการประสานงานและทบทวนความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกองกำลังป้องกันแนวชายแดนต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ครอบคลุมการปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในพื้นที่การรบหลัก และ พื้นที่ส่วนหลัง ให้มีสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน

1.7 ควรมีการรวบรวมและติดต่อกับผู้รับประโยชน์ที่เคยได้รับจากโครงการส่งเสริมปศุสัตว์ภาคใต้หรือโครงการอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.8 ควรที่จะให้กำลังพลในชุดบรรเทาสาธารณภัย ของหน่วยทุกระดับศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศทั้งการฝึกและการปฏิบัติงานจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญจาก ผู้บริหารระดับกลาง ในครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยต่อ ผู้บริหารระดับสูง เพื่อเปรียบเทียบภาพเชิงอนาคต และนำไปสู่การนำผลการวิจัยที่เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายพัฒนาองค์กร ที่เพิ่มความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

2.2 การวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิคเดลฟาย อย่างไรก็ตาม ยังมีเทคนิคในการวิจัย เชิงอนาคตอีกหลายเทคนิค จึงควรที่จะนำมาใช้ในการวิจัยเพื่อหาอนาคตภาพที่เหมาะสมในรูปแบบอื่นๆเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม